ŽELEZAR

TEDNIK – GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 14. JULIJA 1977 ŠTEVILKA: 27. LETO: XXVI

Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glavni in odgovorni urednik Jože Varl – Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ – Železarna Jesenice. Številki internih telefonov: urednik 483, administracija 484. Tisk: GP Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72

STALIŠČA ZBORNICE O PROBLEMATIKI ENOTNOSTI JUGOSLOVANSKEGA TRGA

Doslej smo v našem glasilu iz Gospodarskega vestnika ponatisnili že dva sestavka z gornjo vsebino, in sicer razpravo in ugotovitve iz pogovora o vprašanjih enotnosti jugoslovanskega trga, ki je bil 23. maja na gospodarski zbornici Slovenije, udeležili pa so se ga tudi predstavniki republiškega komiteja za tržišče in cene, nekaterih drugih republiških organov ter namestnik zveznega sekretarja za tržišče in cene. Danes pa iz 27. številke Gospodarskega vestnika ponatiskujemo stališča o problematiki enotnosti jugoslovanskega trga, ki jih je na seji, 21. junija, sprejelo predsedstvo gospodarske zbornice Slovenije. Stališča vsebujejo naslednje:

– Opredelitev enotnega jugoslovanskega trga kot enotnega principa urejanja družbeno-ekonomskih odnosov na enotnem ekonomskem prostoru.
– Širša opredelitev pojavnih oblik rušenja enotnosti jugoslovanskega trga.
– Sistemske rešitve in tekoča ekonomska politika kot prvi pogoj za enotno in usklajeno urejanje odnosov na tržišču.
– Združeno delo kot osnovni nosilec nadaljnjega razvoja in krepitve enotnosti jugoslovanskega trga.
– Nekatera stališča kot podlaga za nadaljnje reševanje na sistemskih področjih in na področju preoblikovanja odnosov v združenem delu:
– področje cen,
– planiranje,
– kreditno-monetarni sistem,
– odpornost blagovnih tokov.

OPREDELITEV ENOTNEGA JUGOSLOVANSKEGA TRGA

Kompleksno pojmovanje jugoslovanskega tržišča neogibno zahteva upoštevanje in kvalitativno ocenitev vseh družbenoekonomskih odnosov, ki se kažejo na tržišču. Pri tem je imperativ nadaljnjega razvoja socialističnih družbeno-ekonomskih odnosov ohranitev in nadaljnji razvoj enotnega jugoslovanskega ekonomskega prostora. Zato morajo vsi odnosi, ki se porajajo na tržišču, temeljiti:

– na samoupravnih socialističnih produkcijskih odnosih, ki so opredeljeni v ekonomskem sistemu in njegovih podsistemih (sistem cen, sistem planiranja, sistem razdelitve družbenega produkta, kreditno-monetarni sistem itd);

– na delovanju objektivnih ekonomskih zakonitosti, ki se po eni strani pojavljajo kot odraz objektivnih nujnosti, ki pa so po drugi strani

(Nadaljevanje na 6. strani)

Sodelavec v raziskovalnem oddelku

OSEBNI DOHODKI V JUNIJU PREDVIDOMA NIŽJI

Že pri obravnavi osebnih dohodkov za maj smo delavce Železarne informirali, da bodo junijski osebni dohodki verjetno za nekaj starih tisočakov nižji, kar podatki tudi potrjujejo. Izplačani osebni dohodek bo za 180 din ali za 3,8 % nižji od junijskega, kar je sicer povsem normalni rezultat nihanja med meseci.

Če samo na kratko ponovimo vplive, ki veljajo tako za vse temeljne organizacije združenega dela kot za Železarno v celoti, so le-ti naslednji: število ur je manjše za 2,5 ure, 2,2 % odpade na vpliv prazničnega dela, ki ga v juniju ni, okrog 0,5 % odpade na nedeljski pribitek, ker je v juniju ena nedelja manj, okrog 0,7 % pa odpade na učinek, ki je znašal le 32,07 %. Torej sami normalni pojavi, ki pa vseeno nanesejo navedeno razliko. Podatki, v katere smo vključili

(Nadaljevanje na 2. strani)

USPEŠNA IZVEDBA INŠTRUKTAŽE ZA ČLANE DELEGACIJ

Novo izvoljeni člani delegacij se zavedajo, da je za dobro delovanje delegatskega sistema pomembno ustrezno usposabljanje članov delegacij. To dokazuje dobra udeležba na inštruktažah za novo izvoljene člane delegacij. Inštruktaž se je udeležilo nad tristo članov, kar predstavlja približno polovico članov vseh delegacij. To je vsekakor uspeh glede na čas dopustov in glede na to, da so bile inštruktaže sklicane v kratkem roku – takoj po volitvah.

Inštruktaže je organiziral in izvedel center za proučevanje samoupravljanja in informiranje. Potekale so tako, da so se vsakokrat zbrali člani iste vrste delegacij. Tako so v torek, 5. julija, prišli tisti, ki so bili izvoljeni za člane delegacije v vsaki TOZD in delovni skupnosti, ki bo delegirala delegata za seje skupščin samoupravnih interesnih skupnosti za otroško varstvo, za izobraževanje ter za znanost. Naslednji dan so se inštruktaže udeležili člani delegacij za skupščini samoupravnih interesnih skupnosti za kulturo in telesno kulturo, v četrtek pa za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje. Člani delegacij za delegiranje delegatov na seje zbora združenega dela občinske skupščine so poslušali inštruktažo v ponedeljek, 11. julija.

Udeleženci inštruktaž so se seznanili z osnovami delovanja delegatskega sistema, z vlogo in nalogami vodje delegacije, članov delegacij in celotne delegacije. Zvedeli so tudi, kako mora biti delegacija oblikovana, da se lahko v njej izražajo dejanski interesi vseh delavcev v TOZD ali v delovni skupnosti. Seznanili so se z oblikami povezovanja delegacij z zborom delavcev, z delavskim svetom in njegovimi izvršilnimi organi ter z možnimi oblikami informiranja. Pogovorili pa so se tudi o praktičnih problemih v zvezi z organiziranjem in vodenjem sestankov delegacij in podobno. V to razpravo so se še prav dejavno vključili dosedanji člani delegacij ter svoje izkušnje prenesli na nove člane. Na koncu vsake inštruktaže so se dogovorili, da se bo vsaka delegacija čimprej konstituirala, oziroma da bo izvolila vodjo delegacije in njegovega namestnika.

Delegacije poleti ne bodo imele veliko dela. Jeseni pa se bodo soočile s praktičnim delovanjem. Po potrebi bodo takrat ponovno inštruktaže za tiste, ki se jih sedaj niso mogli udeležiti.

Seznam vseh članov delegacij v TOZD in delovnih skupnostih je objavljen na 7. strani.

Nada DEJAK
Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

POJASNILO K PREDLOGU OCENJEVANJA DELOVNE USPEŠNOSTI

Samoupravne delovne skupine so pred kratkim prejele v razpravo predlog o ocenjevanju delovne uspešnosti. V materialu se izrecno opisuje druga varianta, ki je predložena za potrditev; pomen prve variante pa je razviden le iz zveze, ki mogoče ni bila dovolj razumljiva. Zato so se pojavila pogosta vprašanja, kaj predvideva prva varianta.

Prva varianta je v bistvu že sprejeti sistem napredovanja na delovnem mestu (NADM). Bistvena razlika med NADM in predloženo drugo varianto je v tem, da druga varianta IZKLJUČUJE staž na delovnem mestu in upošteva le oceno delovne uspešnosti. Razlogi za opustitev staža na delovnem mestu so podrobno navedeni v predlogu.

S tem pa se spreminja tudi lestvica povezanosti med oceno delovne uspešnosti in odstotkom na osebni dohodek, ki je naveden v predlogu pod točko 4.3. Prejšnja lestvica (I. varianta) je v pravilniku o napredovanju na delovnem mestu.

Ob tem bi radi povedali še to, da bomo odborom za delovna razmerja pri TOZD in delovnih skupnostih poslali te dni rezultate ocenjevanja delovne uspešnosti z ustrezno razlago. Ti odbori so namreč kot samoupravni organi zadolženi za potrditev rezultatov.

Kadrovski sektor – SEO

ZDRUŽENEMU DELU 208 NOVIH STROKOVNJAKOV

Ob koncu šolskega leta 1976/77 je bilo na vseh strokovnih šolah železarskega izobraževalnega centra 643 učencev, 168 slušateljev pa se je šolalo ob delu. Na rednih oddelkih je bilo uspešnih 338 učencev ali 71 %, kar pomeni za 3 % boljši rezultat od lanskega. Najboljši so bili učenci dveletne šole za poklicne delavce, ki so dosegli 82 % uspeh, najslabši pa učenci triletne poklicne šole z 69 % uspehom. Učencev tehniške srednje šole je izdelalo 72 %.

Zanimivo je, da je na tehniški srednji šoli najslabši drugi letnik, drugače pa velja za vse oddelke, da so višji letniki uspešnejši od nižjih. Na poklicni šoli so učenci kovinarji boljši kot elektrikarji (70, oziroma 65 %), na tehniški srednji šoli pa so strojniki pred metalurgi (74 % in 70 %).

(Nadaljevanje na 2. strani)

V JAVNI RAZPRAVI ŠTIRJE OSNUTKI ZAKONOV ZA NADALJNJE UTRJEVANJE PRAVIC, DOLŽNOSTI IN ODGOVORNOSTI DELAVCEV TER POGLABLJANJE DELAVSKEGA UPRAVLJANJA

V zadnjih dveh številkah Delavske enotnosti, 2. in 7. julija, so bili objavljeni osnutki zakona o delovnih razmerjih, zakona o organu samoupravne delavske kontrole, zakona o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovodnih organov v organizacijah združenega dela in zakon o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja. V bistvu vsi štirje osnutki zakonov pomenijo konkretizacijo zakona o združenem delu, oziroma v vsebinskem pogledu konkretizacijo in nadaljnje utrjevanje pravic, dolžnosti in odgovornosti delavcev ter poglabljanje delavskega samoupravljanja.

Osnutki teh zakonov bodo ponovno predloženi v sprejem vsem trem zborom skupščine SR Slovenije jeseni letos, ta čas pa bo v združenem delu o njih tekla javna razprava. Nosilke razprav bodo osnovne organizacije zveze sindikatov, katere republiški svet zveze sindikatov Slovenije zadolžuje, da v sodelovanju z vsemi organiziranimi družbenimi silami in ob pomoči občinskih svetov zveze sindikatov ter drugih sindikalnih organov poskrbe, da bodo z osnutki zakonov seznanjeni vsi delavci, da jih vključijo v aktivno razpravo in to vsebinsko res kvalitetno izpeljejo.

Ker bodo zakoni konkretno urejali in opredeljevali najbolj neposredne interese delavcev s področja delovnih razmerij, samoupravne delavske kontrole, o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in imenovanju poslovodnih organov v organizacijah združenega dela ter izvajanje referenduma in drugih oblik osebnega izjavljanja, bodo nedvomno, tako kakor lansko leto osnutek zakona o združenem delu, deležni vse pozornosti delavcev. Prav gotovo pa bodo v teh razpravah oblikovane in sprejete različne pripombe, oziroma predlogi ali dopolnitve, ki jih izpostavlja dosedanja praksa uresničevanja ustave in zakona o združenem delu.

Tudi naše glasilo bo poskušalo kar najbolj tekoče spremljati javne razprave v osnovnih organizacijah sindikata, v posebni rubriki pa tudi odpirati posamezna vprašanja, ki izhajajo iz osnutka predloženih zakonov.

KONSTITUANTNA SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

NOVI PREDSEDNIK DELAVSKEGA SVETA JOŽE ULČAR

Alojz Kalan, predsednik delavskega sveta Železarne v mandatni dobi 1973/77, je sklical konstituantno sejo delavskega sveta Železarne v petek, 8. julija, z naslednjim dnevnim redom: otvoritev konstituantne seje, izvolitev organov konstituantne seje, poročilo koordinacijskega odbora o izidu referenduma za sprejem samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v DO in o rezultatih volitev v samoupravne organe Železarne na volitvah 28. 6. 1977, poročilo predsednika delavskega sveta Železarne o delu delavskega sveta v zadnjem mandatu, poročilo verifikacijske komisije, izvolitev predsednika in namestnika predsednika delavskega sveta Železarne, izvolitev izvršilnih organov, preimenovanje in potrditev mandata in imenovanje razpisne komisije za tri člane poslovodnega odbora.

Alojz Kalan je ob otvoritvi konstituantne seje pozdravil prisotne delegate, predsednika skupščine občine Jesenice Slavka Osredkarja in ostale, ki so se udeležili konstituantne seje.

Delavski svet Železarne je na predlog izvršnega odbora sindikata izvolil delovno predsedstvo, ki je vodilo potek seje do izvolitve novega

(Nadaljevanje na 4. strani)

Ta čas se v Železarni prepletajo različna ugibanja in komentarji ter ocene stanja, večkrat prenapeti in neobjektivni, nekaj pa je tudi utemeljenih in vrednih vse pozornosti. Podatki nam pokažejo, da smo v juniju plan skupne proizvodnje dosegli komaj z 89,4 odstotka, polletnega pa s 94,8 %, medtem ko smo plan blagovne proizvodnje v juniju dosegli z 91,5 %, v polletju pa 94,1 %. Vse to objektivno kaže na zaskrbljujoče zaostajanje za planskimi obvezami. Kljub temu, da nam finančne ocene polletne realizacije kažejo, da bodo, razen temeljne organizacije združenega dela Hladna valjarna Bela, verjetno vse ostale temeljne organizacije zaključile s pozitivno bilanco, se ob tem odpira nekaj zaskrbljujočih vprašanj. To je predvsem zaostajanje za planirano skupno proizvodnjo, kar gre precej na račun prepočasnega osvajanja proizvodnje v hladni valjarni Bela in težav pri osvajanju proizvodnje v valjarni žice po rekonstrukciji, nadalje povečevanja proizvodnih stroškov, pri čemer surovine ne vplivajo na to, pač pa drugi elementi, med katerimi je vsekakor najpomembnejši — povečevanje zastojev na nekaterih pomembnih proizvodnih napravah.

Tako so nam v zadnjem času znani nekateri zastoji, oziroma okvare na žerjavih v martinarni, izliv večje količine olja v hladni valjarni Bela, devet- in šestnajsturni zastoj v valjarni štekel, takoj po končanem šestnajsturnem remontu, temu je sledila okvara motorja v valjarni bluming in podobno. Ta trenutek nas niti ne zanimajo toliko vzroki kot dejstvo, da je v vseh primerih prisoten človeški faktor, oziroma precejšen del neodgovornosti in malomarnosti.

Nehote nam ob vsem tem pride pred oči 91. člen samoupravnega sporazuma o združevanju delavcev v temeljno organizacijo združenega dela, ki pravi: »Delavci v temeljni organizaciji združenega dela so vzajemno in osebno odgovorni za vestno izpolnjevanje delovnih obveznosti v delovnem razmerju. Delavec odgovarja za nespoštovanje odločitev, sprejetih v TOZD, za kršitve delovnih obveznosti in za druge kršitve delovne discipline, če jih stori po svoji krivdi. Delavec odgovarja v TOZD disciplinsko in materialno.« V Zakonu o združenem delu pa lahko preberemo, da neizpolnjevanje ali nevestno, nepravočasno in malomarno izpolnjevanje delovnih in drugih obveznosti lahko s samoupravnim splošnim aktom, ki ureja delovno razmerje, opredelimo kot hujše kršitve delovnih obveznosti. Za te pa so predvidene kazni: razporeditev na drugo delo, oziroma k drugi nalogi, denarna kazen in prenehanje delovnega razmerja.

Z NEODGOVORNOSTJO IN MALOMARNOSTJO SAMI SEBI REŽEMO VEJO

Kot smo že poudarili, je bil pri vseh navedenih in nenavedenih primerih pomembno prisoten človeški faktor. Neki vodilni delavec v proizvodnji je ob teh in podobnih primerih dejal, da mnogi primeri kažejo na to, da je krivda deljena tako na proizvodne delavce kakor tudi na vzdrževalce, pa tudi na neposredne vodje dela. Ta pa se nanaša predvsem na neuresničevanje vsega tistega, kar zelo nedvoumno stoji zapisano v opisih delovnih mest. Zato brez pretiravanja lahko rečemo, da so to tipični primeri neodgovornosti in malomarnosti. Čeprav bi v večini primerov lahko izključevali neznanje, pa tudi če je bilo v posameznih primerih prisotno, tudi tega lahko opredelimo kot neodgovornost. O tem namreč zakon o združenem delu v 178. členu pravi: »Delavec ima pravico in dolžnost, da vestno in marljivo opravlja zaupana mu dela in naloge ter da nenehno izpolnjuje svoje znanje, zmožnosti in delovne spretnosti, da bi čim uspešneje opravljal določena dela in izpolnjeval naloge, kakor tudi dolžnosti spoštovati določeno delovno disciplino. Za neizpolnjevanje svojih dolžnosti iz predhodnega stavka tega člena je delavec odgovoren v skladu s tem zakonom.«

Vse obravnavane primere kakor tudi druge primere delovne nedisciplne bi v bistvu morali mnogo bolj povezovati z vprašanjem delavske in sploh samoupravljavske zavesti. Zakaj bi sicer počenjali stvari, s katerimi, kakor pravimo, sami sebi režemo vejo in zakaj ob vsem tem ni tudi ustrezne reakcije samoupravnih organov kakor tudi zavestnih družbenopolitičnih sil. In kočno bi morali tako navedene kakor tudi mnoge nenavedene primere obravnavati tudi z vidika družbene samozaščite, saj s takimi primeri še kako ogrožamo naša skupna družbena sredstva in učinkovitost samoupravnega socialističnega sistema.

Zakon o združenem delu je natanko opredelil, da o uresničevanju posameznih pravic, obveznosti in odgovornosti odloča delavski svet temeljne organizacije združenega dela, prav tako pa zakon nalaga organu samoupravne delavske kontrole, da med drugim nadzoruje uresničevanje delovnih obveznosti in odgovorno ter družbeno in gospodarsko smotrno uporabo družbenih sredstev in razpolaganje z njimi. Podobne ustavne naloge imajo tudi družbenopolitične organizacije in seveda tudi poslovodni organi. Vse te odgovornosti imamo v temeljnih samoupravnih aktih tudi natanko opredeljene. Kje so potem vzroki, da smo pri takih in podobnih pojavih premalo učinkoviti?

Skoraj zagotovo bi lahko osnovni vzrok iskali v prepočasnem uresničevanju zakona o združenem delu, predvsem odnosov pri razporejanju dohodka in čistega dohodka ter seveda v nivoju delavske in samoupravljavske zavesti, kar se v bistvu povezuje tudi s prvim vzrokom. Še vedno smo preveč mezdni delavci, ne pa upravljavci z družbenimi sredstvi. K temu seveda znatno pripomore sam sistem delitve osebnega dohodka, pri katerem smo doslej, razen v kriznih letih, bore malo občutili, na primer, povečevanje materialnih stroškov ali ne dovolj smotrno gospodarjenje z družbenimi sredstvi. Običajno smo preveč poudarjali, da je nižji čisti dohodek zaradi prevelikih obveznosti temeljnih organizacij združenega dela, premalo pa, da je nižji tudi zaradi večjih materialnih stroškov in našega neodgovornega dela. Sedanja praksa kaže, da znamo delati in da se izredno poveča odgovornost takrat, kadar slabo delo občutimo, kakor pravimo, na svojem žepu.

S tem smo želeli le poudariti na eni strani nujnost dosledne uresničitve dohodkovnih odnosov v temeljnih organizacijah združenega dela in ustrezno informiranost delavcev o ugotavljanju dohodka in razporejanju dohodka ter čistega dohodka in o delitvi sredstev za osebne dohodke. Le z večjo osveščenostjo in višjo samoupravljavsko zavestjo bodo delavci spoznavali, da z neodgovornostjo in malomarnostjo pri svojem delu sami sebi režejo vejo. Pri uresničevanju vsega tega pa je izredno pomembna stopnja angažiranosti zavestnih družbenopolitičnih sil.

IZVAJANJE PLANA REMONTOV V JUNIJU

Z letnim planom remontov smo za junij predvidevali skupno 19 večdnevnih remontov proizvodnih naprav, pri enem pa bi morali nadaljevati že v maju začeta dela. V junijski operativni plan pa smo skupno zajeli kar 23 večdnevnih remontov, na štirih napravah pa smo že v mesecu maju začeta dela nadaljevali.

Tudi v podjetju Bregana so nadaljevali s popravili na dveh žebljarskih strojih. Značilno za mesec junij je, da nismo med mesecem odložili nobenega, z operativnim planom programiranega remonta, pri petih remontih pa smo prestavili začetek remonta. Programirane čase remontov smo v mesecu juniju presegli kar pri treh večdnevnih remontih. Posebno prekoračitev pa smo dosegli na električni peči BBC, saj smo že do konca junija presegli skupno kar za dvainpetdeset dni, remontna dela pa še vedno niso končana. V glavnem gre to na račun nepripravljenih ali ne dobavljenih rezervnih delov, tako strojne kakor tudi elektro opreme. Po sedanjih predvidevanjih naj bi bila remontna dela na tem agregatu dokončana v drugi polovici julija.

Podaljšanje remontnih rokov smo imeli v mesecu juniju še: na oblikovalnem stroju in na odvzemnem vozičku. V mesecu maju in juniju je bil programiran tudi remont na dvigalu Slon, vendar je to dvigalo v takem stanju, da bo šlo v likvidacijo, zato so namesto tega remonta opravili razna popravila na dvigalu, ki bo zamenjalo Slona.

V mesecu juniju smo v jeklarni začeli remonte kar na treh SM pečeh, dokončali smo dva remonta, na eni peči pa dela nadaljujemo. V jeklarni so v mesecu juniju obratovali samo s štirimi pečmi in je bila peč št. 01, kljub temu, da so bila remontna dela gotova že v maju, ves mesec izven obratovanja.

V minulem mesecu lahko štejemo med uspešno izvedene remonte tudi petdnevni remont električne peči ASEA. Remont je bil kljub precej obsežnem delu programiran na 120 ur, opravljen v 118 urah. Da smo uspeli ta remont izvesti v 118 urah, je zasluga v tem, da so pravilno predpriprave del, določena dela na kotlu, ki je bil zamenjan, izvedli še pred začetkom remonta. Remont ASEA električne peči je bil z letnim planom predviden že v mesecu maju, toda do tedaj niso bili pripravljeni rezervni deli, oziroma ni bil izdelan novi kotel.

Od letnega plana pa nismo zajeli v operativni mesečni plan remontov naslednjih naprav: aglomeracija — transport surovin, plinski čistilec, žebljarski stroj št. 3, ravnalni stroj Lese 1,6 tone in parni kotel št. 3.

Od skupno 27, z operativnim mesečnim planom zajetih večdnevnih remontov smo jih v juniju dokončali 19 ali 70,37 %, v mesecu juliju pa bomo nadaljevali remontna dela na osmih napravah ali 29,63 %. V mesecu juniju ni bilo odloženega nobenega remonta.

Pri enodnevnih remontih pa je situacija naslednja. Od 46, z letnim planom predvidenih enodnevnih remontov je bilo izvedenih le 42 ali 91,30 %. V valjarni bluming sta bila predvidena dva enodnevna remonta, izvedli pa smo tri, v skupnem trajanju 27 ur in 50 minut. V odnosu na plan je sicer precejšnje prekoračenje, kar 74 %, če pa vzamemo na vsak enodnevni remont osem ur, prekoračitev znaša le 16 %.

Zelo slabo je tudi v valjarni žice, kjer smo planirali štiri enodnevne remonte v skupnem trajanju 32 ur, dejansko pa so remonti trajali skupno kar 43 ur ali kar 134,69 % predvidenega časa. Lahko rečemo, da odkar zasledujemo posamezne čase enodnevnih remontov, nismo dosegli še tako slabih rezultatov. Povečanje zastojev zaradi enodnevnih remontov je nastalo takoj po končani rekonstrukciji ali, bolje rečeno, po izgradnji novega valjavniškega ogrodja in njemu pripadajočih postrojenj.

Pri enodnevnih remontih na električnih pečeh pa smo tudi v tem mesecu dosegli zadovoljive rezultate. Od planiranih treh enodnevnih remontov, v skupnem trajanju 72 ur, smo imeli štiri enodnevne remonte v skupnem trajanju 78,30. Vsi ostali enodnevni remonti pa so bili dokončanih v predvidenih rokih.

Kumulativno stanje v prvem polletju pa je naslednje:

	Planirano	število remontov	izvedeno	št. remontov	planirane ure	izvedene ure
Večdnevni remonti	119	95			9.958	10.556
Enodnevni remonti	263	237			2.220	2.226,55

Referent za remonte
Stane Torkar

KLUB SAMOUPRAVLJAVCEV TUDI NA JESENICAH

V torek, 12. julija, je bila v restavraciji Železarne ustanovna skupščina kluba samoupravljavcev občine Jesenice. Delegati, izvoljeni v temeljnih organizacijah, krajevnih skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah ter samoupravnih interesnih skupnostih, so na ustanovni skupščini izvolili za predsednika skupščine Roka Globočnika, delegata železarne Jesenice, za podpredsednika pa Alojza Novaka, delegata združenih zdravstvenih domov Jesenice. Izvolili so tudi 13-članski izvršni odbor, kateremu bo predsedoval Aleksander Kavčič, njegov namestnik pa bo Berti Brun. Tričlanskemu nadzornemu odboru kluba bo predsedoval Jože Zupan.

Na skupščini so sprejeli program dejavnosti kluba do konca letošnjega leta in k temu ustrezen finančni načrt. Klub zaenkrat še nima svojih prostorov, poltrofesionalni tajnik Viktor Brun pa bo imel začasni delovni prostor v stavbi samoupravnih interesnih skupnosti na Titovi cesti nasproti gasilskega doma.

ZDRUŽENEMU DELU 208 NOVIH STROKOVNJAKOV

(Nadaljevanje s 1. strani)

Na tehniški srednji šoli je bilo 107 slušateljev, ki so se šolali ob delu. Ker se šolajo slušatelji strojnega oddelka po novem programu in obiskujejo letno tri semestre, dva oddelka ob koncu šolskega leta nista zaključila letnika. Zato lahko ugotavljamo le uspeh 56 slušateljev, od katerih jih je izdelalo 45 ali 80 %.

Od 61 slušateljev delovodske šole jih je uspešno zaključilo drugi letnik 55 ali 90 %. Skupno je izdelalo na večernih oddelkih 100 slušateljev od skupnega števila 117, kar znaša 85 %.

Uspeh vseh strokovnih šol je bil ob koncu šolskega leta 74-odstoten. Ker so zaključni letniki že opravljali razredne popravne izpite, je uspeh še višji. Nižji letniki bodo imeli popravne izpite tik pred začetkom novega šolskega leta.

K zaključnim izpitom je pristopilo na vseh šolah 208 kandidatov, in sicer: 12 učencev dveletne šole za poklicne delavce, 57 učencev triletne poklicne šole, 84 učencev in slušateljev tehniške srednje šole ter 55 slušateljev delovodske šole.

Zaključni izpit je opravilo 170 kandidatov ali 82 %. Najuspešnejši so bili učenci šole za poklicne delavce (100 %), sledijo jim slušatelji delovodske šole (87 %). Uspeh na poklicni šoli in tehniški srednji šoli je bil 79, oziroma 77 procentov.

Na zaključni slovesnosti, ki se je udeležil poleg učencev in stalnih ter honorarnih učiteljev tudi predstavnik železarne Jesenice, direktor kadrovskega sektorja Tone Varl, je 1. julija dobilo zaključna spričevala 7 hladnovaljavcev, 5 žičarjev, 19 strojnih mehanikov, 5 ključavničarjev varilcev, 4 strugarji, 4 vodovodni instalaterji, 13 obr. elektrikarjev, 21 metalurških tehnikov, 44 strojnih tehnikov, 23 metalurških delovodij in 25 strojnih delovodij.

Sorazmerno visoko število 208 strokovnjakov, ki ob koncu šolskega leta zapuščajo strokovne šole, ni samo rezultat prizadevanja članov kolektiva, pač pa predvsem posledica razumevanja našega mecena in mentorja železarne Jesenice.

Prepričani smo, da bo med absolventi osnovnih šol naraslo zanimanje za tehniške poklice in da bo tudi usmerjeno izobraževanje prispevalo svoj delež k popularizaciji tehnike. Že vpis v šolsko leto 1977/78 kaže pozitiven premik. Na oddelke za mladino je vpisanih 180 učencev, in sicer 60 v tehniško srednjo šolo, 120 pa v šolo za poklicne delavce ter v poklicno šolo. Vpis v oddelke za odrasle še ni zaključen.

Če večje zanimanje za naše strokovne šole v letošnjem letu ni le slučajno, potem lahko pričakujemo, da bomo tudi v bodoče dali združenemu delu ob vsakem zaključku šolskega leta po 200 strokovnjakov.

Jaka Soklič

OSEBNI DOHODKI V JUNIJU PREDVIDOMA NIŽJI

(Nadaljevanje s 1. strani)

za junij tudi predvideni indeks gibanja življenjskih stroškov, so naslednji:

obdobje	ur-os.	din-h	din/os.	povpr. % učinka	indeks OD l. 76 = 100	indeks življ. stroškov
leto 1976	189,0	22,37	4.227	31,87	100,0	100,0
IV. tromes. 76	192,2	23,19	4.458	33,19	105,4	101,8
I. tromes. 1977	186,9	24,48	4.577	33,06	108,3	111,0
april	189,9	24,66	4.684	33,04	110,8	112,8
maj	189,9	24,83	4.716	33,29	111,6	114,1
junij	187,4	24,20	4.536	32,07	107,3	115,0
I. polletje 1977	188,0	24,52	4.611	32,86	109,1	112,5

Iz primerjave indeksa osebnih dohodkov in življenjskih stroškov, ki tudi po objavi uradnih podatkov ne bo bistveno drugačen, je razvidno, da so realni osebni dohodki v zaostajanju. Trenutno znaša razlika 3,4 točke, vsi osnovni podatki, iz katerih izhajajo indeksi, pa kažejo na to, da se bo razkorak nadaljeval. Pred objavo periodičnega obračuna in analize rezultatov pa ni pričakovati drugih sprememb, torej bo osebni dohodek odvisen samo od običajnih razlik, ki nastopajo med meseci.

Medtem ko znaša razlika za vso Železarno 180 din, pa so razlike med temeljnimi organizacijami združenega dela občutno večje, kar je običajno za mesece, v katerih izpade vpliv praznikov, razliko pa najbolj občutijo TOZD, ki delajo v sistemu neprekinjenega obratovanja. Sorazmerno dober rezultat imajo ta mesec TOZD z območja hladne predelave, saj je med njimi kar pet takšnih, ki bodo prejele višji osebni dohodek kot v maju. Prav te TOZD pa izkazujejo v rezultatih boljši odstotek učinka, kar govori v prid temu, da so osebni dohodki le precej povezani z rezultati dela.

Z junijskim izplačilom bomo v kumulativi dosegli osebni dohodek, ki znaša 4.611 din na zaposlenega, kar je 98 % v primerjavi s planiranim osebnim dohodkom za vse leto. Medtem ko je znašalo število plačanih ur v prvem polletju lanskega leta 187,2 uri, pa se letošnji OD veže na 188 ur, iz česar izhaja, da delovnega časa v letošnjem letu ne bomo še »normalizirali« na predpisanih 182 ur.

Kakšna bo pot gibanja osebnih dohodkov v nadaljnjih mesecih, bo odvisno od rezultatov, ki bodo izkazani in analizirani v polletnem obračunu. Žal v tem trenutku nimamo tudi nikakršnih primerjalnih podatkov, saj, na primer, statistični pregled za junij objavlja podatke o višini OD v republiki šele za mesec januar, v okviru grupacije črne in barvne metalurgije pa imamo podatke le za prvo četrtletje, kar pa za celotno polletje ni aktualno.

SM

Železarski globus

VELIKA BRITANIJA

V železarni Ravenscraig, ki pripada največji britanski železarski družbi British Steel Corp., so instalirali elektronski računalnik s pomočjo katerega bodo izboljšali kontrolo pri proizvodnji jekla v kisikovih konvertorjih. V ta namen so uporabili mini računalnik PDP 11/05, ki ima 16 K spominskih celic. Z njegovo pomočjo bodo lahko kontrolirali porabo starega železa. Računalnik bo tudi kontroliral kemično sestavo proizvedenega surovega jekla že med procesom in ob koncu.

MESTO IN VLOGA SPLOŠNEGA ZDRAVNIKA PRI ZDRAVSTVENEM VARSTVU DELAVCEV

Danes objavljamo zadnji referat iz serije referatov, ki so bili podani na letošnjem sestanku sekcije za medicino dela slovenskega zdravniškega društva in društva medicinskih sester Slovenije, ki je bil 1. in 2. aprila na Jesenicah. Referat je prispeval dr. Borut RUS iz zdravstvenega doma Jesenice.

Zdravnik splošne medicine v naših razmerah nima določene in definirane vloge niti mesta v okviru zdravstvenega varstva našega prebivalstva. 109. člen zakona o zdravstvenem varstvu, ki govori o nalogah in vsebini zdravstvenega doma, misli predvsem na zdravnike splošne medicine, ki morajo izvajati te naloge. Zdravstveni dom je zaradi delitve dela po službah dejansko izključil zdravnika splošne medicine pri nudenju zdravstvenega varstva vsem skupinam prebivalstva, ker to skrb zagotavljajo dispanzerji. Iz tega izhaja, da zdravnik splošne medicine mora v nekaterih primerih pri izvajanju nalog zdravstvenega varstva obravnavati vso populacijo, v drugih primerih pa le tisto, ki je niso zajele druge službe.

V predelih, kjer je patologija težja in kjer so pogoji vse prej kot idealni, je zdravniku splošne medicine prepuščena vsa skrb za prevencijo obolevanja in zdravljenja, v pogojih dobro razvite ali celo delno hipertrofirane in nezadostno funkcionalno intergrirane službe v večjih centrih pa se je formiral tip zdravnika splošne medicine, ki dejansko več ne izvaja nalog splošnega zdravnika. V teh pogojih se ukvarja le z nekaterimi oblikami splošne medicine, ki jih niso prevzeli dispanzerji za varstvo posameznih skupin prebivalstva. To ima za posledico, da se naloge zdravstvenega varstva izvajajo na nekaj paralelnih tirih, kar je neracionalno in medicinsko neupravičljivo. Ta multifragmentacija medicinske skrbi ima svoje posledice tudi pri registraciji obolevnosti na več mestih, ponavljanje istovrstnih storitev, oziroma diagnostičnih postopkov, neracionalnost pri predpisovanju zdravil, medsebojno obveščanje in kroženje informacij ni zadostno, zlasti še zaradi strahu, da bi zdravstvene delavce še bolj privezali za pisalno mizo. Formirala sta se dva tipa zdravnika splošne medicine, podeželski in mestni, razlike v obsegu in kvaliteti dela pa kažejo prevelika odstopanja.

Anomalija se kaže tudi v tem, da je skoraj izključen pri izvajanju aktivnega zdravstvenega varstva, mu ambulantno kurativno delo jemlje pretežno ves delovni dan, nadalje lahko ugotavljamo, da je zanemarjeno zdravljenje na domu in se pretežno prenaša na nudenje nujne zdravniške pomoči na domu bolnika. Zelo potrebni stiki med različnimi službami, osebni kontakti z bolnišničnim zdravnikom, ki je prevzel bolnike na stacionarno zdravljenje, so rudimentarni, tudi zato, ker je vezan splošni zdravnik na pisarniški način dela.

Socialno medicinska diagnostika in socialno medicinska terapija, ki sta prvi pogoj za racionalno in uspešno izvajanje pasivnega-kurativno ambulantnega zdravstvenega varstva, programsko in finančno nista vrednotena, ker se rine v ospredje le vidik rutinskega ambulantnega dela.

Temeljito znanje strukture populacije po spolu in starosti, ogroženost glede na tehnološki proces in delovno mesto, spremljanje obolevnosti delavcev s posebnim poudarkom na poškodbah, statistične obdelave predhodnih pregledov, sistematičnih pregledov, periodičnih pregledov, higienskih pogojev okolice in iskanje vzročnih zvez teh pogojev z obolevnostjo, poškodbami in absentizmom, sodelovanje s službo za varstvo pri delu, higiensko epidemiološko službo, izvajanje zdravstvene vzgoje, sodelovanje s patronažno službo, nadzor nad bolniki, ki so v staležu za delo nezmožnih, je samo nekaj nalog s tega področja, katerim skušamo v danih pogojih posvetiti vso skrb, čeprav ta ni integrirana, kroženje informacij ni zagotovljeno, kar nas postavlja pred pomembne, vendar neodložljive naloge.

Menim, da čaka zlasti dispanzer za medicino dela, ki je organiziran v vsaki občini, pa tudi strokovno službo medicine dela, še pomembna naloga.

Opisana problematika se prav gotovo reflektira pri vlogi in mestu zdravnika splošne medicine, pri zdravstvenem varstvu delavcev, posebno za tisti del aktivne populacije, ki nima organizirane obratne ambulante. Obratne ambulante in dispanzerja za medicino dela z osnovno strokovno službo medicine dela so glavni nosilci zdravstvenega varstva delavcev. Zaradi kadrovske stiske, programsko neosvojene socialno mecinske diagnostike in socialno medicinske terapije se tudi v nekaterih ordinacijah obratnih ambulant in ne le v splošnih ambulantah, posebno tam, kjer delovne organizacije programsko finančno ne sodelujejo, odvija običajno ambulantno kurativno delo s pregledi delavcev, ki so bolni, odpira in zaključuje bolniški stalež, predpisujejo se recepti.

Pri analizi podatkov se poleg nekaterih profesionalnih obolenj kaže niz obolenj, ki se pojavljajo pri delavcih enako kot pri ostalem prebivalstvu, zato je usmerjenost pri analizi ostalih obolenj prav tako pomembna, posebno pri obolenjih, ki pomembno vplivajo na izgubo delovne sposobnosti in zgodnjo invalidnost. Ne nazadnje so kazalci o delovni nesposobnosti in invalidnosti aktivnih zavarovancev izredno pomembni tudi pri oceni zdravstvenega stanja celokupnega prebivalstva.

Na področju občine Jesenice je bilo v letu 1975 registriranih 15.080 aktivnih zavarovancev. V obratnih ambulantah pa se oskrbuje 6.550 aktivnih zavarovancev, kar predstavlja le 43,44 % vseh zavarovanih delavcev. Vsi ostali se zdravijo v splošnih ambulantah, in sicer pri odgovornih zdravnikih, ki so si jih izbrale delovne organizacije. V okviru medicine dela deluje še preventivna ambulanta izven obratne ambulante železarne Jesenice, ki pa ima organizirani dve preventivni ambulanti medicine dela v okviru dispanzerja za medicino dela in 4 obratne ambulante, ki pa kadrovsko niso zasedene. Predhodni zdravniški pregledi pred zaposlitvijo, periodični pregledi, ki so zakonsko predpisani za delavce, ki so pri svojem delu izpostavljeni določenim škodljivostim, opravlja vse služba medicine dela. Sistematični pregledi, ki se morajo vršiti v primerih števila povečanja obolelih, povečanja števila poškodb ter specifični pregledi glede na nosečnice, mlade matere, invalide dela itd. so zagotovljeno obravnavani le za tisto populacijo, ki ima organizirane obratne ambulante.

Na področju občine Radovljica delujejo tri obratne ambulante. Po podatkih je bilo registriranih leta 1975 12.360 aktivnih zavarovancev, v omenjenih treh obratnih ambulantah pa je bilo oskrbovanih le 3.698 aktivnih zavarovancev, kar predstavlja 29,92 % vseh zaposlenih. Zakonsko predpisani sistematični in periodični pregledi, kakor tudi predhodni pregledi, se opravljajo tudi na radovljiškem področju v dispanzerju za medicino dela, oziroma v obratnih ambulantah.

Iz kratkega statističnega prikaza je razvidno, da se pretežni del aktivnih zavarovancev zdravi v splošnih ambulantah, pa tudi zdravniki v obratnih ambulantah so v glavnem zdravniki splošne medicine.

Osnovno zdravstveno varstvo v združenem zdravstvenem domu Jesenice izvajajo zdravstveni delavci v temeljnih organizacijah, zdravstvenih postajah, dispanzerjih, obratnih ambulantah in drugih organizacijskih enotah po integriranem principu enotnosti preventivne in kurativne dejavnosti pri vseh nalogah pozitivnega in negativnega zdravstvenega stanja, oziroma aktivnega in pasivnega zdravstvenega varstva. Osnovno zdravstveno varstvo obsega precizno definirano problematiko, različno od drugih specialnosti in je torej splošna medicina kot osnovni nosilec specialnosti za sebe, specializacija iz osnovnega zdravstvenega varstva. Funkcijo dispanzerjev smatramo za nujno posledico razvoja zdravstvene službe in potreb našega prebivalstva. Kot profilaktično terapevtske strokovne enote za varstvo in utrjevanje zdravja sodelujejo z drugimi strokovnimi enotami, oziroma službami, organizirajo in sprovajajo ukrepe za varstvo varstvo zdravja določene prekategorije prebivlastva, zlasti pri preprečevanju in zdravljenju določenih bolezni. Njihova dejavnost je sestavni del osnovnega zdravstvenega varstva. Dispanzerji niso izolirani, delujejo povezano preko strokovnih kolegijev služb in strokovnih kolegijev zdravstvenih enot TOZD, kakor tudi skupnega strokovnega kolegija, pa čeprav so zaradi kadrovskih stisk preobremenjeni s terapevtskim delom, uspešno in sistematično razvijajo preventivno dejavnost, se povezujejo in vršijo delo obdobno na nivoju celotne medicine (dežurna služba, stanje pripravljenosti, itd), le da vodijo posebno skrb za določeno, posebno ogroženo skupino prebivalstva. Zdravniki so po svojem pristopu še vedno zdravniki splošne medicine, po določenih nalogah usmerjeni, postdiplomsko izobraženi ali specializirani. Od njih se v enaki meri zahteva uporaba in obvladovanj dispanzerske metode dela z epidemiološkim pristopom in principom uporabe patronažnega dela v okviru svojega ožjega in širšega teamskega sodelovanja. Zdravnik splošne medicine, pa čeprav iz navedenih razlogov specialist medicine dela ali apecialist splošne medicine, oziroma drugih specialnosti, je s takim pristopom ključni dejavnik pri izvajanju osnovnega zdravstvenega varstva, ki mu ga nalaga zakon.

Značilnost zdravstvene službe v pogojih našega samoupravnega socializma so množičnost zdravstvenih storitev in uslug, prilagajanje strukturalnim in ekonomskim spremembam, razvoju družbe in medicinske vede. Napredek medicinske znanosti, razmeroma primerni pogoji dela v prostorninskem smislu, opremljenosti in strokovnem znanju, spričo povečanja števila in faz bolezni, nas mora v srednjeročnem obdobju usmeriti v številnejše in uspešnejše zdravljenje izven bolnice v enote zdravstvenega doma, kakor tudi na dom bolnika. Tega napredka pa ne moremo pričakovati brez sprememb v organizaciji zdravstvene službe, kadrovskih premikov, zlasti zdravnikov v osnovno zdravstveno službo. Zdravje ne predstavlja več ločenih problemov zdravstvenih strokovnjakov in bolnikov, temveč je problem in interes vse naše družbene skupnosti. Celoten razvoj in delo zdravstvene službe sta izraz potreb in ekonomskih zmogljivosti skupnosti. Organizacija zdravstvene službe mora zato odražati potrebe prebivalstva in težnjo za boljšimi in smotrnejšimi oblikami praktične uporabe dosežkov medicinske znanosti, ki jo naša družbena skupnost v danih pogojih potrebuje in zahteva.

Ta načela tudi pri nas v celoti niso izvedena, menimo pa, da so pozitiven odgovor na razmišljanja in ugotovitve, ki sem jih navedel v uvodu.

Železarski globus

SOVJETSKA ZVEZA

V sovjetskih železarnah pripravljajo ali pa so že v teku večje modernizacije, oziroma novogradnje. V Komunarski železarni gradijo nov plavž z dnevno proizvodnjo 6000 ton grodlja, v železarni Krivoj Rog gradijo novo valjarno za valjanje profilnega in paličastega jekla z letno proizvodnjo milijon ton. Poleg tega pripravljajo v železarni Magnitogorsk zamenjavo desetih obstoječih plavžev z dvema najmodernejšima z veliko proizvodno zmogljivostjo. V železarni Lenin pa so pričeli z gradnjo nove elektro jeklarne z letno proizvodnjo 700.000 ton surovega jekla.

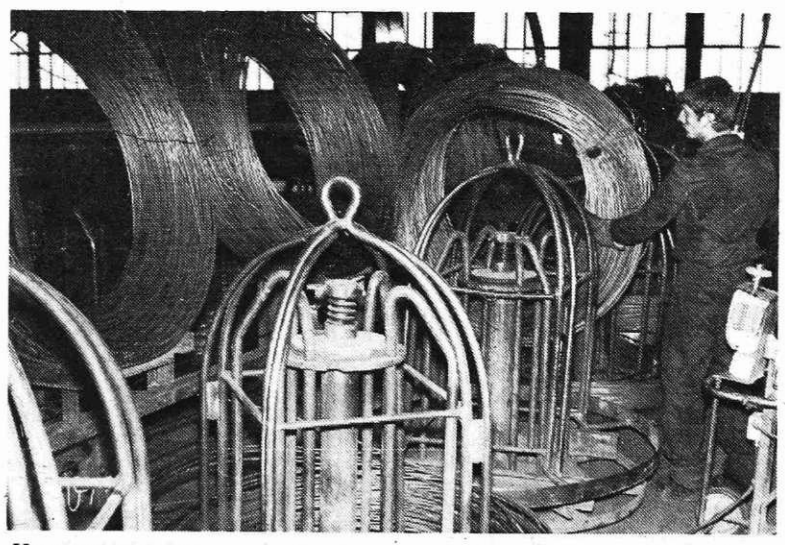

V patentirnici žice

Livarji pri oblikovanju kalupov

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 18. 7.	NOVAK FRANC	REKAR VINKO
TOREK – 19. 7.	STARE BRANKO	PEZDIRNIK JOŽE
SREDA – 20. 7.	PIKON JANEZ	SLIVNIK ALOJZ
ČETRTEK – 21. 7.	KRAPEŽ BERTI	BRUMAT MARTIN
PETEK – 22. 7.	POGAČAR KAREL	TORKAR STANE
SOBOTA – 23. 7.	SVETINA JOŽE	PRAPROTNIK NIKO
NEDELJA – 24. 7.	MENCINGER STANE	BURJA ANTON ml.

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410
Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure
Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni stavbi TO Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 18. do 23. julija bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: I. in IV. obratna ambulanta,
popoldan: III. obratna ambulanta.
V soboto, 23. julija, samo dopoldan: III. in IV. obratna ambulanta.
V zobni ambulanti:
samo dopoldan: II. zobna ambulanta.
V soboto, 23. julija, samo dopoldan: II. zobna ambulanta.
Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13., popoldan od 13. do 19.30 ure. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

Na osnovi sklepa odbora za delovna razmerja in v skladu s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih in odgovornosti delavcev v DSSS dajemo naslednjo

OBJAVO

za prosto delovno mesto v prodajnem sektorju:

5267 U-4 vodja referata prodaje 1 oseba

Pogoji:
Za zasedbo navedenega delovnega mesta se zahteva:
1. Višja šola ekonomsko-komercialne smeri ali tehnične smeri in pet let delovnih izkušenj;
2. Od kandidatov se zahteva ustrezne moralno politične kvalitete, ustrezen odnos do razvijanja samoupravnih odnosov skladno s členom 19 družbenega dogovora o kadrovski politiki občine Jesenice.

Prijave z ustreznimi podatki in podatki o strokovnosti pošljite v roku petih dni na kadrovski sektor.

MALA PRODAJA ZARADI DOPUSTA ZAPRTA

Zaradi letnega dopusta bo mala prodaja prodajnega oddelka Železarne zaprta od 25. julija do 5. avgusta.

Prodajni oddelek – mala prodaja

SREČANJE BORCEV NOV SLOVENSKE ŽELEZARNE BO 27. AVGUSTA V KRMI

Po sklepu koordinacijskega odbora ZZB NOV Slovenske železarne obveščamo vse aktivne delavce, nekdanje borce in aktiviste ter izseljence in internirance, ki jim je to svojstvo priznano, da bo v soboto, 27. avgusta 1977, v dolini Krme peto srečanje borcev NOV SŽ.

Letošnje srečanje organizira DO železarna Jesenice.

Organiziran bo prevoz z avtobusi, o čemer pa bodo udeleženci srečanja pravočasno obveščeni.

Vse upravičence iz Železarne, ki se bodo udeležili srečanja v dolini Krme, prosimo, da izpolnijo prijavnico in jo pošljejo najkasneje do 9. avgusta 1977 pisarni **sekretariata železarne Jesenice.**

Vsak upravičenec – udeleženec petega srečanja lahko prijavi še enega ožjega svojca, ki naj ga vpiše v prijavnico.

Nepravočasno poslane prijavnice ne bomo mogli upoštevati.

PRIJAVNICA ZA UDELEŽENCE PETEGA SREČANJA BORCEV NOB V DOLINI KRME

Ime in priimek .....

leto rojstva .....

stanovanje .....

TOZD – DS .....

Ime in priimek svojca .....

leto rojstva .....

naslov bivališča .....

Koordinacijski odbor ZZB NOV SŽ
aktiv ZZB NOV
železarne Jesenice

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

KONSTITUANTNA SEJA DS ŽELEZARNE

(Nadaljevanje s 1. strani)

predsednika delavskega sveta Železarne, izvolil pa je tudi verifikacijsko in volilno komisijo ter zatem sprejel poročilo koordinacijskega odbora o izidu referenduma za sprejem samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo Železarna 15. junija 1977 in poročilo o rezultatih volitev v samoupravne organe Železarne na volitvah 28. junija.

Na seji so sprejeli tudi poročilo predsednika delavskega sveta in njegovih izvršilnih organov v mandatu 1973/77.

Sprejeli so še poročilo verifikacijske komisije, da je od 72 izvoljenih delegatov prisotnih 50 delegatov ali 69,4 %, osem je bilo opravičeno odsotnih, 14 pa odsotnosti ni opravičilo. S tem je verifikacijska komisija ugotovila, da je delavski svet Železarne sklepčen, da je vsaka TOZD zastopana vsaj z enim delegatom in se zato lahko preide na volitve.

V nadaljevanju seje je delavski svet Železarne izvolil za predsednika delavskega sveta Železarne v mandatni dobi 1977-79 Jožeta ULČARJA iz TOZD Jeklarna, za njegovega namestnika pa Petra Žbontarja iz delovne skupnosti za ekonomiko, tehnično kontrolo in razvoj ter novogradnje.

Izvoljeni so naslednji izvršilni organi delavskega sveta Železarne:

Odbor za gospodarstvo: predsednik: Vitomir Gričar, TOZD Plavž, namestnik: Martin Šketa, DS, SEO, TKR, novogradnje, člani: Henrik Zupan, TOZD Jeklarna, Mavro Lenardič, TOZD Valj. bluming-štekel, Božo Pančur, DS Kadr. spl. inf., Niko Sok, DS SEO, TKR, novogr., Franc, Medja, TOZD Kovinoservis, Janez Faletič, TOZD Remontne del., Tončka Divjak, TOZD Elektrode, Bogdan Langus, TOZD Družbena prehrana, Ivan Sušnik, TOZD Žičarna.

Odbor za kadre in družbeni standard: predsednik Anton Razinger, SEO, TKR, novogr., namestnik Ana Kučina, TOZD Jeklovlek, člani: Vaso Stana, DS Kom. in fin. zadeve, Jože Kokalj, TOZD Plavž, Vinko Kunšič, TOZD Livarna, Marija Ana Pagon, TOZD Valjarna žice in prof., Vinko Pogačnik, TOZD Žičarna, Stane Begeš, TOZD Remontne del., Venčeslav Lapajne, TOZD Vzdrževanje, Stane Markizeti, TOZD Energetika, Ivan Dakskofler, TOZD Družbena prehrana.

Odbor za splošne zadeve: predsednik: Anton Dežman, TOZD Jeklovlek, namestnik: Kazimir Kotnik, TOZD HV Jesenice, člani: Franc Šimnic, TOZD Jeklarna, Branko Resman, TOZD Valj. debele pločevine, Vera Jereb, TOZD Profilarna, Janez Kosmač, TOZD Elektrode, Janez Zupan, TOZD Vratni podboji, Valentin Klinar, TOZD Strojne delavnice, Jože Kliček, TOZD HV Bela, Silva Šteblaj, DS kadr. in spl. inf., Marjan Kristan, TOZD Valj. bluming-štekel.

Odbor za stanovanjska vprašanja: predsednik: Mirko Podlipnik, TOZD Valjarna bluming-štekel, namestnik: Ivan Klokočovnik, TOZD Profilarna, člani: Janez Smolej, TOZD Livarna, Franc Lah, TOZD Transport, Jože Hribar, TOZD Energetika, Ludvik Berce, TOZD Jeklarna, Jakob Veber, TOZD Žičarna.

Odbor za LO in družbeno samozaščito: predsednik: Ivan Kavčič, TOZD Valj. žice in prof., namestnik: Jože Hlebanja, TOZD Žebljarna, člani: Alojz Černe, TOZD Kovinoservis, Marjan Kristan, TOZD Strojne delavnice, Franc Prestrel, TOZD Remontne del., Vinko Mežnarc, DS Kom. in fin. zadeve, Marjan Žitnik, TK ZK ŽJ, Valentin Jekler, KS ZSMS ŽJ, Štefan Ščerbič, IO sindikata ŽJ, Peter Kunc, poslovodni odbor ŽJ, Angel Žnidaršič, referent za LO, Valentin Jeršin, načelnik CZ, Jože Ulčar, DSŽ.

Po svojem položaju sta člana tega odbora tudi oba poveljnika teritorialnih enot Železarne, ki pa bosta imenovana naknadno zaradi predvidene kadrovske spremembe v bližnji prihodnosti.

Odbor za informiranje: predsednik: Franc Novak, TOZD Remontne delavnice, namestnik: Janko Rabič, TOZD Remontne delavnice, člani: Jože Šlibar, TOZD Transport, Miloš Magolič, DS Kadr. spl. inf., Stanko Potočnik, TOZD Monter Dravograd, Tone Pintar, TOZD Remontne del., Boris Hafner, TOZD HV Bela, Sašo Piber, TOZD Žičarna, Igor Logar, TOZD Remontne del., Rado Cvetkovič, TOZD Transport, Vojka Mihelič, TOZD Elektrode.

V nadaljevanju seje so v skladu z 232. členom samoupravnega sporazuma o združitvi temeljnih organizacij združenega dela v delovno organizacijo Železarna potrdili mandat do izteka mandatne dobe dosedanjemu glavnemu direktorju Petru Kuncu in pomočniku glavnega direktorja Ivanu Arzenšku.

S tem se naziv glavni direktor železarne Jesenice spremeni v predsednika poslovodnega odbora železarne Jesenice, pomočnik glavnega direktorja pa v podpredsednika poslovodnega odbora železarne Jesenice.

Imenovali so tudi razpisno komisijo za tri člane poslovodnega odbora, odbor za uveljavljanje zakona o združenem delu, za predsednika aktiva ZB NOB železarne Jesenice so imenovali Antona Dežmana iz TOZD Jeklovlek, za delegata Železarne v klubu samoupravljavcev pa Roka Globočnika iz TOZD Žebljarna.

Jerca Šimnic

BORCI IN AKTIVISTI SO PRAZNOVALI

Tretjega julija so se borci TOZD Jeklarna ob dnevu borca srečali na pikniku. V sodelovanju s sindikalnim odborom osnovne organizacije sindikata TOZD Jeklarna je srečanje organiziral posebni pripravljalni odbor, ki ga je vodil pobudnik srečanja Janko Bauman.

Kulturnemu programu, ki so ga organizirali zadolženi v odboru, je sledilo športno in zabavno srečanje. Vse navzoče je pozdravil predsednik IO OO sindikata Martin Sovič, o pomenu srečanja pa je spregovoril sekretar OO ZK TOZD Jeklarna Janko Bauman, ki je posebno označil letošnje jubileje, to je 85-letnico rojstva tovariša Tita in 40-letnico njegovega prihoda na čelo KPJ ter 40-letnico ustanovitve KPS. Borci in aktivisti so se z enominutnim molkom poklonili spominu padlih in umrlih borcev, delegacija, ki so jo sestavljali Ludvik Murovec, Jože Lekše in Lazar Atanasov, pa je odnesla venec k spomeniku talcev na Hrušici.

Borcem in aktivistom je Martin Sovič v imenu družbenopolitičnih organizacij poklonil knjige o Titu s posvetilom, kot spomin na to srečanje.

Na športnem srečanju so se pomerili v streljanju z zračno puško in v balinanju. V streljanju je bil najboljši Stanko Pusar, v balinanju pa so se krogle najbolj bližale balinčku Janku Baumanu. Športni referent Drago Dokl je najbolje uvrščenim izročil majhna praktična priznanja. Vsi ostali, ki niso tekmovali, so se vrteli ob veselih poskočnicah, za katere je poskrbel Lojze Bauman s svojo harmoniko. Smeha, petja in družabnosti je bilo v pravem razmerju. Za želodce in žejo so poskrbeli Cvetkovič, Zupan in Rozman.

Zahvaljujemo se posebno vokalnemu kvintetu za res lepo izvajanje pesmi pod vodstvom Ivana Goveditča. Zahvaljujemo se vsem organizatorjem kakor tudi hruščanski godbi za presenečenje, ko so nam zaigrali ob prihodu, in na koncu še mesarskemu podjetju za pečenje, ki je vsem dobro teknilo.

Na svidenje na četrtem srečanju.

Zand

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

5. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V četrtek, 23. junija, je bila peta redna seja odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Valjarne bluming-štekel, ki jo je sklical in vodil predsednik Anton Mencinger. Obravnavali so osem točk dnevnega reda.

Predsednik je najprej podal pregled sklepov zadnje seje, pri čemer so ugotovili, da so izvršeni. Nezadovoljivo pa je še vedno vprašanje izplena kv. 160, za kar menijo tehnolog in vodja proizvodnje, da je kriva iztrošenost naprav na blumingu, predvsem manipulator.

Odbor je obravnaval tudi predloge avtorjev tehničnih izboljšav, in sicer:

Predlog 2229, ki sta gas predložila Peter Papič in Jože Stare za obnovitev in popravilo RAU strojev. S popravilom sta prihranila 69.506 din. TOZD Valjarna bluming-štekel jima prizna rento 2.333 din.

Predlog 2231, ki so ga predložili Vlado Repe, Franc Ravnikar in Niko Cenček za izdelavo sponk, ki se uporabljajo pri odpremi. Predlagatelji so ustvarili 203.423 din prihranka, odbor pa jim je priznal naslednje nagrade: Vladu Repetu 212, Francu Ravnikarju 424 in Niku Cenčku 424 din.

Predlog 2254, ki so ga izdelali Mitja Benedičič, Ivan Pušavec in Joža Pintar. Izdelali so izboljšavo pri RAU strojih, kjer so bile pogoste okvare v menjalniku glave brusilnega stroja. Letni prihranek znaša 80.635 din in se avtorjem prizna prva renta, ki si jo delijo: Mitja Benedičič 1.901 din, Ivan Pušavec 1.900 din in Jože Pintar 1.900 din.

Predlog 2270, ki ga je predložil Viktor Žan in obravnava membrano za črpalko dviga ali spusta brusilne glave. Prihranek znaša 6.287 din, odbor pa mu je priznal prvo rento v višini 155 din.

TOZD Valjarna bluming-štekel je planske obveznosti v maju izpolnila, kljub temu da je valjarna bluming-štekel obratovala z visokimi zastoji, adjustaža bluming je po asortimentu odstopala od planiranega, zaradi večje količine slabov, odposlanih za valjarno 2400, ker je bila valjarna žice v remontu. Prekoračena je bila tudi količina namenskih slabov, kar je posledica delno v jeklarni, delno pa slabo stanje proizvodnih naprav v oddelku bluming-štekel.

Izplen na blumingu je ostal v isti ravni kot aprila, čeprav se kaže nenehen porast pri kv. 120 in 135. Izplen ni dosegljiv tudi zaradi velike količine namenskih slabov in nedoseganja izplena kv. 160. Izplen na steklu pa je slabši za 0,4 %, kar se odraža pri srednji in tanki pločevini.

Podano je bilo trimesečno poročilo o gibanju stroškov, iz katerega je razvidno, da ima TOZD Valjarna bluming-štekel kljub visoki proizvodnji 4.269.110,05 zvišanja, in sicer pri vložku, predvsem zaradi priznanih stroškov TOZD Jeklarna, izmečka od profilarne in nedoseganja izplena. Zvišanje pa je tudi pri predelavi zaradi povečanega kalkulativnega odpisa za valje, zaradi večje porabe valjev in večje porabe energije.

Ob poročilu o izpolnjevanju delovnih ciljev so ugotovili, da so od postavljenih osmih ciljev štirje realizirani.

Odbor je obravnaval tudi informacijo o dograditvi novega samskega doma in rekreacijske dvorane ter potrdil predlog, da se preostala sredstva uporabijo za adaptacijo ŽIC.

NI

6. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Po poročilu in pregledu sklepov zadnje seje je bilo ugotovljeno, da so bili vsi sklepi izvršeni.

Obravnavana in dokončno je bila potrjena organiziranost TOZD Valjarna bluming-štekel.

Delavski svet je obravnaval tudi informacije sektorja novogradenj, in sicer predlog oblikovanja in koriščenja sredstev AZ v letu 1977, plan potrebnih sredstev združevanja v letu 1977, program AZ iz leta 1976, ki se nadaljuje v letu 1977, projekte za večje investicije. Vsi predlogi so bili skupno s predlaganimi sklepi v celoti potrjeni.

Delavski svet je potrdil predlog AZ sredstev za TOZD Valjarna bluming-štekel za leto 1977. Sredstva so pač odvisna od ključa delitve, oziroma dogovora, oziroma solidarnosti med posameznimi TOZD. Člani pa so bili mnenja, da predlagana vsota 740 milijonov ni prevelika, saj po ključu predvidena sredstva za TOZD znašajo milijardo in 100 milijonov din.

Delavski svet ugotavlja, da je javna obravnava na zborih delavcev o predlogu samoupravnega sporazuma o temeljih plana SIS za obdobje 1976/80 zaključena. Vse SDS so predlog obravnavale in potrdile brez pripomb.

Delavski svet je obravnaval tudi informacijo o izvršeni adaptaciji samskega doma in rekreacijske dvorane in sprejel naslednje sklepe:

— DS ugotavlja, da so združena sredstva v vrednosti 25.576.144 din zadostovala za investicijo samskega doma z rekreacijsko dvorano in dodaten angažma sredstev ni potreben,

— DS potrdi predlog, da se ostanek sredstev, ki sta jih prispevala ŽIC in SIS za realizacijo te investicije v višini 3.723.855,60 din vrne ŽIC za namensko adaptacijo in razširitev ŽIC.

Delavski svet tudi sklene, da morajo SDS po prejemu gradiva od centra za samoupravljanje obravnavati predlog nagrajevanja in napredovanja na delovnem mestu do 20. avgusta.

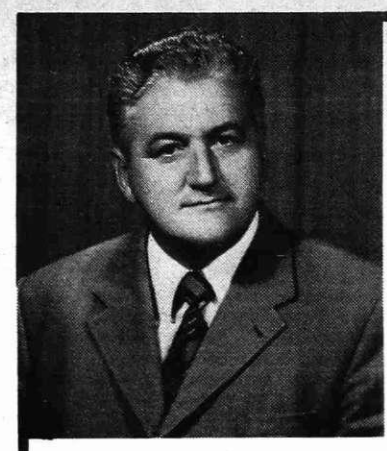

TOMAŽU KLINARJU V SLOVO

Težko bi v sedanjem trenutku ocenili delež, ki ga je z neverjetnim občutkom za vzorno organizacijo prispeval, da požari niso terjali še večje materialne škode. In prav tu naša samoupravna družba Tomažu Klinarju dolguje največ.

S smrtjo Tomaža Klinarja je nastala vrzel v gasilskem društvu Planina pod Golico, kjer je bil prizadeven organizator in predsednik. Bil je dolgoletni predsednik občinske gasilske zveze in je v zadnjih letih uspešno vodil upravni odbor. Velik del življenja je posvetil gasilski organizaciji, saj je bil njen član 30 let, od tega kar 27 let član občinske gasilske zveze. Bil je aktiven član predsedstva gasilske zveze Slovenije.

Bil je pobudnik za utrjevanje mednarodnega sodelovanja gasilcev naše občine z gasilci iz Trbiža in Beljaka. Prav tako je bil med pobudniki za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požari in član na novo ustanovljene skupščine in izvršnega odbora te skupnosti. Za vsestransko in prizadevno delovanje je prejel visoka gasilska ter državna odlikovanja in priznanja.

Pokojni Tomaž Klinar je bil s svojo delavnostjo vzor mladim gasilcem ter krajanom in je zato prav, da o njegovem liku spregovorimo tudi pozneje v gasilskih organizacijah in v krajevni samoupravi ter v delovnih organizacijah. Redki so ljudje, ki bi s požrtvovalnostjo in humanim delom toliko prispevali za nadaljnji razvoj in napredek samoupravne socialistične družbe, kot je prispeval Tomaž Klinar v zadnjih desetletjih življenja.

Kot vzornega organizatorja, požrtvovalnega delovodja v naši delovni organizaciji ter na vseh področjih družbene dejavnosti bomo Tomaža Klinarja ohranili v trajnem spominu.

Po hudi in dolgotrajni bolezni je preminil Tomaž Klinar, delovodja v temeljni organizaciji Žičarna železarne Jesenice. Rojen je bil 3. januarja 1926 v Plavškem rovtu. V Železarni je bil zaposlen 30 let, najprej kot žičar, pozneje tehtalec in nato vodja skladišča. Zadnjih osem let je bil delovodja v žičarni.

Tomaž Klinar je bil od februarja 1944 pa vse do osvoboditve borec Prešernove brigade.

S prerano smrtjo smo tako izgubili vestnega in požrtvovalnega sodelavca, saj je bil prizadeven in aktiven na številnih področjih družbene dejavnosti. Deset let je bil podpredsednik sindikata Železarne, v treh mandatnih dobah je bil član delavskega sveta Železarne, poleg tega pa je sodeloval tudi v samoupravnih organih v predelovalnih obratih in bil tudi dolgo vrsto let predsednik sindikalne organizacije v žičarni.

V predzadnji mandatni dobi je bil Tomaž Klinar tudi član predsedstva občinskega sindikalnega sveta Jesenice.

Pokojni Tomaž Klinar pa ni bil le aktiven v sindikalni organizaciji in samoupravnih organih Železarne, pač pa je sodeloval tudi v krajevni samoupravi in bil prizadeven tajnik krajevne skupnosti Planina pod Golico.

Tudi gasilci jeseniške občine so s prerano smrtjo Tomaža Klinarja izgubili dolgoletnega predsednika občinske gasilske zveze Jesenice ter požrtvovalnega in neutrudljivega gasilca, ki je pomagal, kjer je bilo potrebno, da obvarujemo skupno imetje pred požari in drugimi nesrečami.

4. SEJA ODBORA ZA KADRE IN MEDSEBOJNE ODNOSE

V petek, 24. junija. je bila četrta seja odbora za kadre in medsebojne odnose pri TOZD Valjarni bluming-štekel, ki jo je sklical in vodil predsednik Janez Kralj.

Iz poročila, ki je bilo podano na seji, je bilo razvidno, da je bilo v juniju sprejetih 11 delavcev, obračunanih pa osem in da je še vedno problem zaradi pomanjkanja delavcev, saj do staleža primanjkuje 39 delavcev. Izredno je visoka tudi odsotnost, in sicer 1.349 dni, od tega zaradi dopusta samo 568 dni.

Odbor je potrdil razporeditev na novo sprejetih delavcev na začetna delovna mesta in interne spremembe, ki jih je zahtevala nova organiziranost TOZD Valjarne bluming-štekel.

NI

AVTOBUSNI PREVOZ KRNICA — JESENICE — KRNICA

Zaradi tega, ker se prevoz potnikov — delavcev Železarne in ostalih podjetij ter šolarjev kljub večkratnim urgencam za ureditev tega problema popolnoma v ničemer ne izboljša, sem se odločil napisati nekaj misli, oziroma mnenje o kvaliteti te usluge, ki nam jo delavcem Železarne nudi Viator z Jesenic.

Ne bi se rad spuščal v ugotavljanje tehnične popolnosti vozila, ker bi to odgovorni službi pri Viatorju težko dokazal, vendar pa želim povedati le to, kar lahko ugotovi vsak potnik v avtobusu na omenjeni relaciji:

— da potnikom ni vseeno, če se zadnja vrata dajo zapreti ali ne,

— če zadnji del vozila pri vsaki manjši grbi na cesti tolče,

— če pri določeni hitrosti vozilo trese,

— če so pozimi vetrobranska stekla še v Lescah zaledenela,

— če je pozimi hladno v avtobusu,

— če se pri vključitvi pečic za gretje kadi v taki meri, da izziva kašljanje in solzenje,

— če se ne pripeljemo do Krnice, pač pa samo do avtobusne postaje na Bledu,

— če v vozilu, ki ima 40—45 stojišč, stoji 60 potnikov,

— če potniki, ki vstopajo na Rečici, nikoli ne dobijo praznega sedeža,

— če je zjutraj v natrpanem avtobusu zrak tak, da nekaterim potnicam prihaja slabo.

Naštel bi lahko še več stvari, ki že zjutraj spravijo potnika — delavca v slabo voljo, vendar upam, da že ti podatki dajo popolnoma jasno sliko o kvaliteti prevoza na omenjeni relaciji.

Ker prometnik Viatorja na vse to odgovarja, češ da ve, kakšno je stanje, in da ne more z ničemer pomagati, postavljam za prevoz delavcev odgovorni službi v Železarni nekaj vprašanj:

1. Če vemo, da je usluga, ki jo plačujemo Viatorju, v tem primeru nekvalitetna, zakaj vztrajamo pri tem prevozniškem podjetju in ne poiščemo druge organizacije, ki bi to delo opravila solidneje?

2. Zakaj ne damo našim delavcem možnosti, da bi se tisti, ki so za to pripravljeni, vozili s svojimi vozili? Potne stroške bi jim seveda povrnili do višine mesečne karte za avtobus.

Ker bi bili verjetno radi z odgovorom na ta vprašanja seznanjeni vsi potniki, prosim odgovorno službo v Železarni, da odgovori na ta vprašanja in pojasni, zakaj je kvaliteta prevoza na tej relaciji na tako nizki ravni.

Franc Pavlič — SEO

MLADI O SEBI, SVOJIH PROBLEMIH, NALOGAH IN PERSPEKTIVAH

KAM Z MLADIMI?

Kje naj bi se zabavali mladi Jeseničani?

To je vprašanje, ki postaja vedno bolj pereče in ga bo slednjič treba vzeti na znanje.

Seveda bodo zopet deževale pritožbe starejših občanov, češ kaj pa smo mi imeli v njihovih letih.

Našli pa se bodo tudi taki, ki današnjemu mlademu rodu želijo, da bi svojo mladost uživali veseli in nasmejani.

Veliko jih bo, ki bodo vse prošnje zavrnili, češ saj imate igrišče v Podmežaklji, gozdove in celo plese v Turistu.

Kaj bi pravzaprav radi?

Jeseniška zelenjad si želi prostor, kjer bi se zabavali le oni.

Rekli boste:

»Kaj spet hočejo? Saj so imeli mladinski ples vsako soboto!«

Res je! Toda sedaj plesa ni več!

Pa še nekaj je. Te plese je prirejal mladinski klub Javornik-Koroška Bela, zabavali pa so se mladi iz celega mesta.

Mladini z Javornika in Koroške Bele najbrž ni bilo všeč, da so na njihov ples prihajali celo iz Žirovnice ali Hrušice.

Veliko besed smo slišali o teh plesih v Turistu.

Besed o pokvarjeni mladini, ki pride na ples le zato, da lahko pije in kadi.

Toda — kdo je temu kriv?

Ali je lahko drugače, če je mladinski ples v restavraciji!?

Prej se je vsem zdelo škoda besed o prostoru, kjer bi bil resničen mladinski ples, kjer ne bi prodajali alkoholnih pijač in cigaret. Potem pa, ko je bilo prepozno, so si vzeli čas in poskusili zadevo rešiti. Zopet na enostaven način z ukinitvijo plesa.

Zdaj plesa v Turistu ni več. Čez poletje bo vse skupaj zatonilo v pozabo.

Naslednje leto pa se bo vse ponovilo. Najbrž v hujši obliki. Tako bo iz leta v leto.

Jeseniška mladina bo v očeh odraslih ostala pokvarjena. Saj prireja plese v lokalih in restavracijah, to pa ni za tako mlade ljudi.

Zgražali se bodo nad njimi, nikogar pa ne bo, ki bi se mu posvetilo, kje je prostor zanje!

B. Š.

PRVA BRIGADA JESENIŠKO-BOHINJSKEGA ODREDA ŽE DOMA

V nedeljo, 10. julija, se je vrnila domov prva brigada jeseniško-bohinjski odred, ki je sodelovala na zvezni mladinski delovni akciji v Robaju pri Valjevu. Na železniški postaji na Jesenicah so si brigadirji krepko segli v roke in se razšli z željo, da prihodnje leto zopet skupaj odidejo v brigado.

Zanimivost letošnje brigade jeseniško-bohinjski odred, ki je bila v Robaju, je prav gotovo to, da je bila doslej najmlajša jeseniška brigada na zveznih akcijah. Brigadirji so v povprečju imeli le okrog osemnajst let. To pa seveda ni bila nobena ovira, da se na akciji v Robaju pri Valjevu ne bi imenitno odrezali. Ob prihodu smo izvedeli, da so brigadirji dobili vsa možna priznanja. Brigada je bila petkrat udarna, dobila je priznanje za družbene aktivnosti, trak akcije Robaje 77, kar sedemnajst brigadirjev pa je prejelo značke udarnika.

Brigado jeseniško-bohinjski odred so sestavljali dijaki jeseniških srednjih šol, nekaj jih je bilo iz delovnih organizacij, dva brigadirja pa sta bila iz pobratene občine Valjevo. Obširnejši zapis o jeseniških brigadirjih v Robaju bomo objavili v eni prihodnjih številk.

J. R.

Brigada jeseniško-bohinjski odred pred odhodom v Posočje

OBISK BRIGADIRJEV V POSOČJU

Konec preteklega tedna so predstavniki občinske konference ZSMS Jesenice in odbora jeseniško-bohinjskega odreda obiskali jeseniške brigadirje, ki se udeležujejo zvezne mladinske delovne akcije Posočje 77. V Kobaridu, kjer je naselje brigadirjev, so predstavniki brigade, ki nosi ime po slavni partizanski enoti, seznanili goste z delovnimi uspehi brigadirjev. Komandant brigade Franci Kajdiž je povedal, da so jeseniški brigadirji v prvi dekadi te izmene dosegli najboljši rezultat na delovišču. Na udarni dan so za več kot 150 odstotkov presegli normo.

Brigadirji so poleg tega aktivni tudi na področju interesnih dejavnosti. Ob obisku v Kobaridu je borec jeseniško-bohinjskega odreda Anton Svetina pripovedoval brigadirjem o tem odredu, ob koncu pa jim je izročil spominsko knjigo.

J. R.

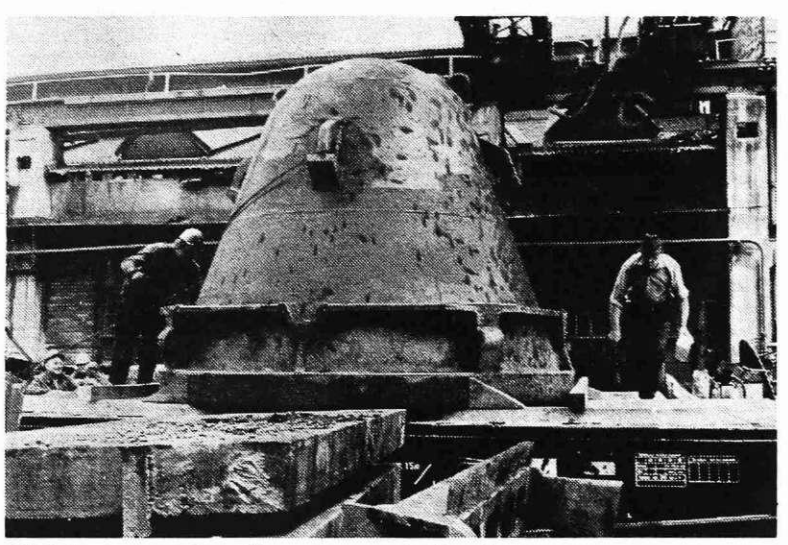

Odlitek ponvice, pripravljen za transport v Smederevo

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje . . . 2

Tito

KEMIČNO OROŽJE AMERIŠKE ARMADE

Pri tem je z vojaškega stališča posebno pomembno, da so strokovnjaki mnenja, da se takšna prednost ne bi mogla nevtralizirati s konvencionalnim orožjem.

V tujem tisku so navedene naslednje značilnosti strupenih snovi.

FOSFOROORGANSKI VOJNI STRUPI

Sodeč po pisanju tujega tiska, se posebna pozornost posveča fosforoorganskim vojnim strupom, ki delujejo na živce, dalje toksinom, dražljivcem, snovem, ki začasno onesposobijo živo silo, ter kemičnim sredstvom za uničevanje vegetacije.

Živčni fosforoorganski vojni strupi še naprej pritegujejo pozornost strokovnjakov, in sicer predvsem zaradi svoje visoke toksičnosti. Več tujih strokovnjakov pa je mnenja, da je v razredu živčnih vojnih strupov že dosežen vrhunec toksičnosti in da je odkrivanje bolj toksičnih vojnih strupov mogoče doseči med spojinami, ki ne spadajo v fosforoorganske snovi. Prav to pa pojasnjuje povečano zanimanje za toksine.

Botulinski toksin tipa A spada med najbolj strupene snovi, kar jih poznamo. Tehnologija njegovega pridobivanja je precej enostavna in omogoča, da se relativno hitro organizira proizvodnja tega strupa. Ker pa je premalo odporen proti ogrevanju, mehaničnemu pritisku in delovanju kisika, je njegova uporaba v vojni povezana s številnimi težavami. Tisk je na primer pisal o tem, da se je na nekem preizkušanju pokazalo, da je bila zaradi njegovega razkrajanja v zraku učinkovitost botulotoksina na ravni živčnih vojnih strupov.

Zato — tako je poudarjeno — ni posebej zanimiva njegova uporaba v večjih operacijah, temveč je primernejši za diverzantske akcije (za zastrupljanje vode in hrane).

Kot verjetne strupene snovi za uporabo v vojni proučujejo tudi druge toksine, kot je stafilokokni enterotoksin, predviden za zastrupljanje velikih površin zemljišča z aerosolnimi generatorji.

Vojaški strokovnjaki ZDA so mnenja, da se določila ženevskega protokola iz leta 1925 o prepovedi uporabe dušljivcev, strupenih in podobnih plinov in bakterioloških sredstev v vojne namene ne nanašajo na snovi, ki začasno onesposabljajo živo silo — dražljivce in kemična sredstva za uničevanje vegetacije. Zato zadnja leta te strupe vsestransko in obsežno proučujejo v oboroženih silah ZDA, kar je prispevalo, da so nekatere med njimi uporabili v Vietnamu.

V vojaških znanstveno-raziskovalnih centrih ZDA in Anglije že nekaj let proučujejo različne vidike delovanja tako imenovanih »policijskih plinov«. V to skupino štejemo poleg »starih« vojnih strupov — dražljivcev (kloracetofenon) tudi vojne strupe tipa CS in CR.

CS se uporablja v obliki strupenega dima, ki povzroča da oči močno pečejo, da se človek solzi, kašlja, težko diha in čuti pritisk v prsih, če pa se uporabi v večjih koncentracijah, povzroča tudi slabost in bruhanje. Za njegovo uporabo v Indokini je ministrstvo za obrambo ZDA v času od leta 1964 do leta 1969 izdelalo nekaj modelov kemičnih ubojnih sredstev (letalske bombe, granate, mine, generatorje aerosolov in ročne bombe).

Ameriški strokovnjaki pa so mnenja, da je CS premalo stabilen, ker se je v vlažnem vietnamskem podnebju na zemljišču razkrojil v treh do sedmih dneh. Zato so ga pozneje izpopolnjevali. Prizadevali so si z novo tehnologijo doseči proizvodnjo stabilnejšega agensa CS-2, ki bi bil v istih klimatskih razmerah aktiven najmanj 14 dni.

DISREGULATORJI IN PSIHOTOMIMETIKI

Ko so iskali sodobnejši dražljivec, so strokovnjaki prišli do novega vojnega strupa — CR, ki nima takšnih pomanjkljivosti kot CS, kot so relativno hitra hidroliza in dejstvo, da se lahko uporabi le kot aerosol. CR je bolj dražljiv, slabo se topi v vodi, pa tudi njegove vodne raztopine imajo visoke dražilne lastnosti, zato ga je mogoče uporabiti z disperzijo v zraku v kapljičasto-tekočem stanju. Čeprav ima pomanjkljivost, je CR po mnenju strokovnjakov precej boljši od CS, tako da ga bo lahko pozneje zamenjal.

nadaljevanje

feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton — Tehnični feljton —

PROIZVODNJA IN PRODAJA ŽELEZOVE GOBE

Dolgo je bil sen železarjev proizvodnja surovega jekla brez drage in zamudne poti preko koksarniških peči in plavžev do jeklarskih peči. Bilo je precej poskusov, vendar so vsi postopki propadli, ne toliko iz tehničnih, kakor predvsem iz ekonomskih razlogov. Šele direktna redukcija in s tem proizvodnja železove gobe, ki vsebuje okoli 90 % železa, je omogočila proizvodnjo surovega jekla iz železove gobe brez koksarn in plavžev. Namen tega sestavka je prikazati v kratkem osnovne značilnosti postopka za proizvodnjo železove gobe ter njeno uporabo kot vložek za obločne električne peči.

VZROKI RAZVOJA POSTOPKA ZA PROIZVODNJO ŽELEZOVE GOBE

Poleg samega stremljenja za razvoj postopka, ki omogoča proizvodnjo surovega jekla iz železove gobe brez plavža, so imeli naslednji dejavniki odločilen vpliv na pospešeno uvajanje tega postopka v zadnjih letih:

1. Močno spreminjanje in naraščanje cene jeklenega odpadka. V obdobju šestdesetih let se je gibala cena te železarske surovine med 25 in 60 dolarjev na tono. Nato je cena pričela naraščati in je v letu 1974 dosegla rekordno višino 140 dolarjev na tono. Ta visoka cena in tudi občasne težave z njegovo dobavo so imele med drugim za posledico tudi hitrejši razvoj nadomestne surovine v obliki železove gobe.

2. V svetu so zgradili in še gradijo veliko število mini železarn. To je znatno povečalo povpraševanje po jeklenem odpadku.

3. Konvencionalna tehnološka pot preko koksarne in plavžev zahteva velike investicijske stroške. Nasprotno pa je možno zgraditi mini železarno z znatno manjšimi investicijskimi stroški. Ta uporablja obločno električno peč kot jeklarski proizvodni agregat in železovo gobo kot del njenega vložka.

4. Zahteve po čistem okolju so tudi pripomogle k razvoju proizvodnega postopka. Izločene so koksarniške peči in s tem odpade potreba po dragih napravah za čiščenje njihovih dimnih plinov.

5. V jeklenem odpadku so nezaželeni elementi (baker, kositer, krom), ki lahko negativno vplivajo na kvaliteto nekaterih vrst jekla. Železova goba je v primerjavi z jeklenim odpadkom znatno čistejša in ni težav s temi elementi.

OSNOVE DIREKTNE REDUKCIJE

Direktna redukcija železove rude ustreza dejansko redukciji železnega oksida in jalovine v rudi s pomočjo plinov ogljikovega monoksida (CO) in vodika (H_2) ali trdnega ogljika. Redukcija poteka pri temperaturi, ki je nižja, kot je tališče ostalih oksidov. Tako dobimo železo pri sorazmerno nizki temperaturi — pod 870 stopinj Celzija — ne da bi se pri tem pričele nataljevati ostale sestavine v železovi rudi. Z ozirom na agregatno stanje reducenta (plinasto ali trdno) imamo v osnovi dve vrsti postpkov.

POSTOPEK Z UPORABO ZEMELJSKEGA PLINA

Zemeljski plin pretvorimo s posebnim postopkom ob prisotnosti vodne pare ali kisika v drug plin. Pri tem dobimo namesto metana (CH_4), ki je glavni sestavni del zemeljskega plina, v nastalem plinu ogljikov monoksid in vodik. Težave pri tem postopku povzroča tvorjenje saj. Njihovo količino lahko zmanjšamo s povišanjem temperature in visokim razmerjem med vodikom ter ogljikovim monoksidom.

Ogljikov monoksid in vodik v na ta način proizvedenem plinu reducirata pri postopku direktne redukcije železove okside v železovi rudi. Pri tem nastanejo železo in plina ogljikov dioksid (CO_2) ter vodna para (H_2O).

POSTOPEK Z UPORABO PREMOGA

Postopkov, ki uporabljajo kot reducent premog, je več. Železov oksid se v prisotnosti presežka redukcijskega sredstva — v tem primeru premoga — in pri nekoliko višji temperaturi 950 do 1000 stopinj Celzija reducira v železo. Redukcija železovega oksida poteka direktno z ogljikovim monoksidom. Ta nastane z zgorevanjem ogljika med procesom.

POSTOPEK Z VPLINJEVANJEM PREMOGA

Nekateri postopki uporabljajo premog za proizvodnjo sintetičnega plina — reducenta. Sintetični plin nastane z redukcijo ogljika iz premoga z vodno paro in kisikom. Nastali plin vsebuje ogljikov monoksid, vodik, metan in kot nečistoče ogljikov diosid ter žveplove spojine. Zato ta plin še ni primeren za uporabo kot reducent pri direktni redukciji. Odstraniti je treba žveplove spojine in ga pretvoriti najprej v metan. Šele takšen je potem primeren za predelavo v reducent, ki bo vseboval oglikov monoksid in vodik.

Majhne zaloge zemeljskega plina in velike zaloge premoga v nekaterih delih sveta bodo nedvomno pripomogle k širjenju tega postopka proizvodnje reducenta, potrebnega za direktno redukcijo.

POSTOPKI DIREKTNE REDUKCIJE

Obstaja več postopkov za direktno redukcijo, ki uporabljajo različne naprave in redukcijska sredstva. Vendar je možno razvrstiti te postopke v štiri vrste glede na uporabljene naprave in način obratovanja. Spodnja razpredelnica prikazuje glavne postopke, razvrščene v štiri skupine. Nekateri najvažnejši in največ uporabljeni postopki bodo v nadaljevanju tudi na kratko opisani.

Postopek v retorti	Postopek v jaškasti peči	Postopek v rotacijski peči	Postopek v lebdečem stanju
HyL	Midrex Armco Purofer Kinglor-Metor	SL/RN Krupp Nipppon Kokan Kawasaki	HIB FIOR

Železarski globus

SOVJETSKA ZVEZA

V ukrajinski železarni Ždanov, so pričeli pred kratkim z montiranjem največjih valjarn debele pločevine. Velik del opreme je dobavila češkoslovaška železarna v Vitovicah. Valjarna bo lahko proizvajala letno 2,5 milij. ton debele pločevine. Od tega bo velik del služil za izdelavo cevovodov za transportiranje zemeljskega plina iz nahajališč v Sibiriji. Cevi bodo morale biti iz takšne vrste jekla, da bodo prenesle zelo nizke temperature, tudi do —60 stop. Celzija.

STALIŠČA ZBORNICE O PROBLEMATIKI ENOTNOSTI JUGOSLOVANSKEGA TRGA

(Nadaljevanje s 1. strani)

korigirane z delovanjem vseh elementov ekonomskega sistema. Še zlasti s sistemom samoupravnega družbenega planiranja;

— na danih materialnih temeljih naše družbe, ki se izkazujejo v strukturi in nivoju razvitosti produkcijskih sil. Delovanje teh elementov pa se v tekoči praksi odraža v splošni produktivnosti dela in v produktivnosti dela na posameznih segmentih družbene reprodukcije.

V tako zasnovanem pojmovanju pa enotnosti jugoslovanskega trga ne moremo šteti samo kot enoten ekonomski prostor v fizičnem, kvantitativnem in prostorskem smislu, temveč je treba posvetiti pozornost tudi enotnemu principu urejanja vseh odnosov na enotnem ekonomskem prostoru, in sicer v kvalitativnem smislu. Glede na takšno opredelitev tudi ne moremo ocenjevati raznih pojavnih oblik kršitev, deformacij, omejevanja tokov (blaga, sredstev, delovne sile, znanja, tehnologije, informacij, itd.) samo v njihovem kvantitativnem izrazu, temveč je potrebno glavno pozornost posvetiti kvalitativnemu proučevanju, analiziranje in ocenjevanje procesa pa je potrebno smiselno vključevati v preoblikovanje našega družbeno-ekonomskega sistema, kot ga določata ustava in zakon o združenem delu.

ŠIRŠA OPREDELITEV POJAVNIH OBLIK RUŠENJA ENOTNOSTI JUGOSLOVANSKEGA TRGA

Pri ocenjevanju pojavov rušenja enotnega jugoslovanskega trga se ugotavlja, da so pojavne oblike zelo raznolike.

— Velja osnovna značilnost, da velik del pojavov izhaja iz neizgrajenosti in v nekaterih primerih tudi iz neusklajenosti področja planiranja razvoja na različnih nivojih organizacij združenega dela in družbenopolitičnih skupnosti. Tako so zelo prisotne tendence, da skoraj vsaka regija ali družbenopolitična skupnost želi »zaokrožiti in dograditi« svoj razvoj. To pa slabi povezanost gospodarstva na enotnem jugoslovanskem prostoru, napačno usmerja družbeno delitev dela, krni, oz. onemogoča procese specializacije v proizvodnji ter onemogoča postavljanje medsebojnih dohodkovnih odnosov skozi širše združevanje dela in sredstev.

Za tržišče nekaterih proizvodov je značilna deformacija normalnih blagovnih tokov in se ti tokovi usmerjajo mimo ekonomske logike. Torej se ne povprašuje in kupuje blago, ki po ceni, uporabni vrednosti, kvaliteti, pogojih dobave, designu itd. najbolj ustreza potrebam in zahtevam tržišča, temveč se kupuje in prodaja predvsem blago s »svojega« področja, celo brez upoštevanja dejstva, koliko je to blago konkurenčno drugemu.

— Tudi finančno tržišče in tržišče investicijskih sredstev je v veliki meri razdeljeno in vezano za poslovne banke, oz. družbenopolitične skupnosti ter na širšem prostoru ne funkcionira.

— Enotnost jugoslovanskega trga se spodkopava tudi z razlikami v pogojih gospodarjenja na področju posameznih družbenopolitičnih skupnosti — predvsem zaradi različnega oblikovanja cen, ki so v njihovi pristojnosti.

Dosedanja praksa pri uveljavljanju družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov zahteva kritično oceno delovanja teh institutov. Družbeni dogovori in samoupravni sporazumi so se s svojo specifično vlogo in pravno formo — v zelo kratkem času uveljavili. Vendar številne dileme in problemi pri njihovem uresničevanju zahtevajo poglobljeno analizo njihovega delovanja. Glede na dejstvo, da se ti instituti še ne uporabljajo dalj časa, poteka njihova realizacija v vsakodnevni praksi bolj s pomočjo političnih akcij in z iniciativo družbenih, oziroma državnih organov kot pa zaradi družbenih in ekonomskih nujnosti neposrednih proizvajalcev. Osnovna funkcija družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov je koordinativna funkcija — torej družbeni dogovori povezujejo in koordinirajo aktivnost organizacij združenega dela s konkretiziranjem pravil obnašanja na tržišču. Tudi funkcija tržišča je v tem, da koordinira delo in delovanje ekonomskih subjektov. Domet in meje vsakega od mehanizmov pa niso niti pravno, še manj pa ekonomsko opredeljene. Osnovno načelo pri tem je, da se z družbenimi dogovori izpopolnjuje in regulira avtonomija neposrednih proizvajalcev, oziroma organizacij združenega dela. Vendar se v praksi kaže, da so družbeni dogovori v grupacijah, v katerih so se uporabljali, vsebovali predvsem cene, ne pa celote ekonomskih odnosov, iz katerih cene rezultirajo in na katere povratno delujejo. Namesto tega se družbeni dogovori in samoupravni sporazumi velikokrat koristijo kot sredstvo za ustvarjanje monopolistične dominacije enega dela združenega dela nad drugim in kot sredstvo za opravičevanje monopolističnega povečanja cen. Tako so nekateri družbeni dogovori in samoupravni sporazumi družbeni samo po obliki in deklaracijah, ne pa tudi po vsebini.

Uveljavljanje nekaterih samoupravnih sporazumov lahko predstavlja izključitev cenovne konkurence med udeleženci samoupravnih sporazumov in zadržanje sedanjega tržnega položaja.

S stališča konkurence je nedopustno, da samoupravne sporazume sklepajo samo subjekti, ki imajo identične interese. Sklepanje samoupravnih sporazumov samo med ponudniki pa se normalno pretvori v cenovni kartel, ki je prav tako v nasprotju s principi našega sistema kot doseganje monopolnega položaja na tržišču. Torej bi v samoupravne sporazume obvezno morali vključiti končne potrošnike in interese ekonomske politike, predvsem pa bi samoupravni sporazumi morali v večji meri reševati razvojna vprašanja in ne samo odrejati cen.

Vendar, če negativnih pojavov v dosedanji praksi sporazumevanja in dogovarjanja ne potenciramo in posplošujemo, lahko vsekakor ugotovimo, da ti instituti dajejo pozitivnejše rezultate kot administrativno urejanje cen. Ti instituti so tudi pripomogli k spoznanju, da je vpliv tržnih struktur pri oblikovanju cen dominanten, da administrativno arbitriranje o cenah ne prispeva k stabilizaciji in da je sporazumevanje fleksibilnejši instrument kot administrativno urejanje cen.

— Širše opredeljeni in konkretni pojavi kršenja enotnega jugoslovanskega trga onemogočajo širše oblike integriranja gospodarstva in njegovega dohodkovnega povezovanja, hkrati pa ne prispevajo k razmahu procesov, združevanja dela in sredstev — kar pa je prvi pogoj, da bodo delavci v združenem delu obvladovali pogoje in rezultate svoje in celotne družbene reprodukcije.

SISTEMSKE REŠITVE IN TEKOČA EKONOMSKA POLITIKA KOT PRVI POGOJ ZA ENOTNO IN USKLAJENO UREJANJE ODNOSOV NA TRŽIŠČU

Na tržne odnose in na odnose med cenami delujejo tudi ukrepi tekoče politike na drugih sistemskih področjih. S tem je ustvarjen prostor za usklajene sistemske rešitve in za sprejemanje tekočih ukrepov v okviru posameznih politik, hkrati pa so s tem postavljeni odnosi med posameznimi segmenti združenega dela. Vendar je potrebno upoštevati, da se znotraj tega prostora medsebojni odnosi spreminjajo predvsem zaradi sprememb v strukturi proizvodnje in zaradi spremenjenih odnosov na tržišču. Poleg tega so pri realizaciji odnosov na enotnem jugoslovanskem trgu vedno prisotne tudi določene negativnosti in nedoslednosti, ki izhajajo iz delovanja posameznih delov ekonomske politike, ki niso vedno naklonjeni doslednejšemu izvajanju določene politike, npr., na področju cen. Zato lahko pri ocenjevanju sedanje usklajenosti odnosov na tržišču govorimo o nezadostni usklajenosti nekaterih segmentov ekonomske politike.

Nekateri ukrepi ekonomske politike, ki so namenjeni zavestnemu usmerjanju preteklih dogajanj v odnosih na tržišču, niso niti časovno niti vsebinsko prilagojeni dejanskim procesom na tržišču. Tu gre predvsem za časovno neusklajenost, saj nekateri ukrepi pomenijo zapozneli odziv na negativne tržne pojave, hkrati pa s svojim delovanjem še povečujejo deformacije v odnosih na tržišču. Na ta način ukrepi, katerih namen je preprečevati stihijo, ukinjajo delovanje nekaterih objektivnih zakonitosti tržišča, ne pa tudi njegove stihije. Zato takšni ukrepi mnogokrat delujejo na tržne odnose destabilizacijsko, hkrati pa prispevajo k izgubljanju potrebne orientacije v poslovni politiki organizacij združenega dela in k nerazumevanju predloženih ukrepov glede na spremenjen položaj na tržišču.

To pa je mnogokrat tudi razlog, da sta usmerjanje in kontrola tržnih procesov in odnosov zelo neučinkovita ali celo onemogočena. Osvojeni kriteriji določene ekonomske politike v mnogih primerih iz objektivnih razlogov ne morejo biti precizneje definirani. Vendar pa to povzroča, da se ti kriteriji lahko menjajo ali zanemarjajo, hkrati pa se s tem podpira prostor za arbitražne odločitve, kar zopet ne prispeva v večji meri k ureditvi in usklajenosti tekočih odnosov na enotnem jugoslovanskem trgu.

Iz navedenih ugotovitev izhaja realna potreba, da mora pri pripravi ukrepov v okviru tekoče ekonomske politike, še posebej pa politike cen, aktivno sodelovati združeno delo. Pri tem družba kot celota v posebnih primerih lahko vpliva samo na usmerjanje nivoja cen v zaželeno smer. Vendar ne neposredno preko konkretnih cen, temveč preko politike stroškov v strukturi cen, preko insistiranja na dogovorjenih planih o hitrostih razvoja določenih segmentov družbene reprodukcije ter preko predvidenih obremenitev, ki se pri tem lahko pričakujejo na cene, preko dogovorov o nivojih skupne in splošne porabe, prav tako pa tudi preko usmerjanja blagovnih in denarnih tokov na enotnem jugoslovanskem trgu.

ZDRUŽENO DELO KOT OSNOVNI NOSILEC NADALJNJEGA RAZVOJA IN KREPITVE ENOTNOSTI JUGOSLOVANSKEGA TRGA

Vsaka akcija pri uveljavljanju določil zakona o združenem delu mora izhajati iz ustavnega položaja delavcev, neodtujljivih pravic delavcev pri razpolaganju z dohodkom, medsebojne povezanosti in odgovornosti združenega dela ter solidarnosti samoupravnih socialističnih subjektov. Izhajajoč iz temeljne organizacije združenega dela, njene pravice do dohodka in do razpolaganja z dohodkom ter interesa za povezovanje in združevanje, se ustvarja širok prostor za reševanje vseh konkretnih problemov urejevanja medsebojnih odnosov, ki jih bo prinesel bodoči razvoj pri uporabi samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja.

Te institute pa moramo smatrati predvsem kot kategorijo, ki povezuje interese posameznih organizacij združenega dela z interesi družbe, hkrati pa morajo samoupravni sporazumi in družbeni dogovori opravljati vlogo mehanizma za alokacijo planskih nalog ter vlogo mehanizma za njihovo realizacijo, kontrolo in revizijo. Z dosledno realizacijo predloženih rešitev (zakon o združenem delu) pri združevanju dela in sredstev ter pri povezovanju, ki bo ustrezalo ekonomskim interesom organizacij združenega dela, se bodo ustvarili tudi stabilnejši odnosi v proizvodnji, onemogočeni pa bodo stihijski pojavi na tržišču. Hkrati pa tako oblikovani in urejeni odnosi na tržišču ne bodo negirali delovanja objektivnih zakonitosti tržišča. Takšen pristop bo omogočil tudi popolnejše izkoriščanje razpoložljivih kapacitet, širjenje in poglabljanje družbene delitve dela na enotnem tržišču in izboljševanju kvalitete proizvodnje ob zmanjševanju stroškov proizvodnje.

Zato je potrebno največjo pozornost posvetiti uveljavljanju neodtujljivih pravic delavcev pri urejanju medsebojnih odnosov in pri razpolaganju z dohodkom, ker bodo šele tedaj oblike združevanja dela in sredstev, svobodne menjave dela, racionalnega gospodarjenja in solidarnosti dobile pravi smisel. Istočasno se mora združevanje dela in sredstev vršiti povsod tam, kjer za to obstajajo prirodni pogoji, kjer to zahteva narava proizvodnje ali ekonomska, tehnična in tehnološka povezanost ob zasledovanju osnovnega cilja, da bo iz teh akcij izhajalo povečanje dohodka. To bo omogočalo nadaljnji razvoj samoupravnih socialističnih odnosov, večalo potencial združenega dela, ustvarjalo močnejšo ekonomsko in politično integriteto združenega dela, hkrati pa je to edina pot k urejevanju odnosov na tržišču in h krepitvi, oziroma razvoju enotnega jugoslovanskega trga.

Izhajajoč iz določil zakona o združenem delu glede urejanja odnosov na enotnem jugoslovanskem trgu, zahteva posebno pozornost uveljavitev koncepcije, da delavci medsebojna razmerja pri delu in poslovanju organizacij združenega dela urejajo v skladu z enotnimi temelji sistema cen, z enotnim monetarnim deviznim in carinskim sistemom, s skupnimi osnovami različnih oblik ekonomske politike itd. V pogojih naše specifične socialistične blagovne produkcije se torej na oblikovanje družbeno-ekonomskih odnosov med udeleženci v družbeni reprodukciji vse bolj vpliva z določenimi ukrepi, ki imajo obeležje družbeno-ekonomskih interesov na nivoju splošnih družbenih preferenc razvoja. Tu gre predvsem za ukrepe ekonomske politike in za postavljanje družbeno-ekonomskih pogojev delovanja združenega dela, predvsem skozi sistem planiranja, pa tudi z ostalimi sistemi. Izhajajoč iz dosežene stopnje našega družbeno-ekonomskega razvoja, je potrebno, da se enotni jugoslovanski trg definira kot družbeno-ekonomska kategorija in kot mehanizem, na katerem se vsakodnevno vršijo odločitve o elementih poslovne politike v okviru organizacij združenega dela in družbeno-političnih skupnosti.

Prav od definiranja trga kot enotnega mehanizma pa bo v veliki meri odvisno, ali se bo proizvodnja orientirala v doseganje večjega dohodka skozi kvantitativne elemente proizvodnje ali pa bo združeno delo s pomočjo urejenih tržnih odnosov težilo k izboljševanju kvalitativnih faktorjev proizvodnje, kar bo rezultiralo v višji produktivnosti dela. Iz tega izhaja potreba po precizni opredelitvi položaja delavcev v celotnem sistemu družbene reprodukcije in v tem sklopu v sistemu cen. Pri tem pa ne sme biti kot cilj prisotno razmejevanje donosov države in združenega dela, oziroma opredelitev delovanja družbeno-političnih organov v združenem delu. Hkrati tudi ne gre za odnos in položaj družbene institucije, ki naj kontrolira tržne odnose, oziroma realizacijo procesa oblikovanja cen, temveč bistveno, da se v celotnem mehanizmu tržišča in cen uporabljajo takšni regulativi in sistemske rešitve, ki bodo postavili pozicije združenega dela na enakopravne osnove. Tu ne gre za enakopravne pogoje v smislu doseganja enakega dohodka na zaposlenega, temveč za enakopravne pogoje pri ustvarjanju dohodka na osnovi rezultatov proizvodnje in dosežene stopnje produktivnosti.

NEKATERA STALIŠČA KOT OSNOVA ZA NADALJNJE REŠEVANJE NA SISTEMSKIH PODROČJIH IN NA PODROČJU PREOBLIKOVANJA ODNOSOV V ZDRUŽENEM DELU

Področje cen

Temelj, na katerem je zasnovano samoupravno urejanje odnosov na področju tržišča in cen, mora predstavljati družbenoekonomski sistem, ki temelji na svobodnem združevanju dela in sredstev ter na samoupravnem odločanju o vseh elementih družbene reprodukcije. Zato mora biti sistem oblikovanja cen zasnovan na principu oblikovanja cen po pogojih družbeno usmerjenega in kontroliranega delovanja tržnega mehanizma. To pa zahteva takšne metode usmerjanja, da delovni ljudje v organizacijah združenega dela na samoupravnih osnovah in upoštevajoč delovanje tržišča, realizirajo svoje dolgoročne interese. Ti interesi morajo biti usklajeni s skupno določenimi cilji razvoja in politike na področju cen. Torej bi bilo potrebno z usmerjanjem in kontrolo tržnih odnosov in cen ustvariti dolgoročno in tekoče globalno in sektorsko ravnotežje na tržišču. To mora biti tudi predpostavka ekonomske politike na področju cen — torej zagotavljanje relativne stabilnosti splošnega nivoja cen in medsebojnih odnosov cen, ki bodo ustrezali samoupravnim dohodkovnim odnosom.

Zato je osnovna funkcija sistema družbenega planiranja v tem, da se v prvi vrsti usmerjajo globalni proporci na trgu, kar bo omogočilo postavljanje ravnotežja med skupno ponudbo in povpraševanjem. Znotraj globalnega ravnotežja pa mora sistem družbenega planiranja postaviti ustrezna razmerja med investicijsko, osebno in splošno potrošnjo, da bo vrednostna razdelitev družbenega produkta na tri osnovne vrste potrošnje usklajena z njegovo materialno strukturo. Ker pa globalno programiranje tržnih odnosov še ne zagotavlja uresničitve teh proporcev, je nujno potreben tudi vpliv razpoložljivih ukrepov in instrumentov tekoče ekonomske politike.

Takšen način urejanja tržnih odnosov torej predstavlja uporabo planske komponente v sistemu cen. Tržna komponenta pa se mora izkazovati predvsem v tem, da se v okviru teh osnovnih proporcev cene posameznih proizvodov in storitev oblikujejo po pogojih tržišča. Cene bodo s pomočjo odnosa med ponudbo in povpraševanjem po konkretnih proizvodih in storitvah opravljale svojo družbeno-ekonomsko funkcijo, saj bodo v okviru vsake od navedenih treh vrst potrošnje usmerjale proizvodnjo na tiste konkretne proizvode in storitve, ki po količini, asortimentu in kvaliteti ustrezajo ustreznemu povpraševanju na tržišču.

Hkrati bi tako oblikovane cene usmerjale organizacije združenega dela v ustvarjanje dohodka na osnovi večje produktivnosti dela ter ekonomičnejšega in racionalnejšega poslovanja. Torej je potrebno zagotoviti prostor razmahu funkcije selektivnosti tržišča s pomočjo cen in odnosov med njimi. Ker pa je delovanje funkcij tržišča omejeno (deformacije, monopolni pojavi itd.), je nujno potrebno usmerjanje tržnih odnosov in cen na posameznih segmentih s pomočjo družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja v okviru reprodukcijskih in proizvodno prometnih celot in interesnih skupnosti.

Torej mora prav v sistemu cen priti vloga združenega dela do polnega izraza, predvsem z doslednim uveljavljanjem:

— pravice, da se za cene proizvodov in storitev, katerih cene se oblikujejo prosto po pogojih tržišča, postavijo dolgoročnejši odnosi z usklajevanjem interesov in vseh temeljnih elementov razvoja. Tako bi odpravili medsebojna nasprotja, ki pogojujejo deformacije in spontanosti delovanja tržišča. Pri tem pa bo potrebno onemogočiti sporazumevanje z monopolnimi obeležji;

— pravice in obveznosti, da se cene proizvodov in storitev, ki so širšega družbenega interesa in ki vplivajo na splošni nivo cen, ne morejo oblikovati po pogojih tržišča. Vendar pa se mora na teh segmentih tržišče organizirati z združevanjem dela in sredstev s pomočjo družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja v okviru reprodukcijskih, oziroma proizvodno-prometnih celot in samoupravnih interesnih skupnosti ter v skladu z določenimi cilji politike cen;

— pravice, da se preko delegatskega sistema v okviru sistema družbenega planiranja odloča na nivoju vseh družbenopolitičnih skupnosti do federacije o vseh vprašanjih razvoja, vključujoč tudi programiranje globalnih blagovno-denarnih odnosov, ter da se s tekočimi ukrepi ekonomske politike zagotovi uresničevanje teh odnosov.

Samo na ta način bo torej uresničena koncepcija samoupravnega odločanja na področju cen in politike cen in to ne samo na nivoju organizacij združenega dela, temveč s pomočjo delegatskega sistema tudi na vseh nivojih družbeno-političnih skupnosti do federacije.

Planiranje

Nedvomno bo enoten sistem družbenega planiranja kot eden osnovnih pogojev za delovanje enotnega trga pozitivno vplival na urejanje odnosov na tržišču. Potrebno pa je sprejeti še republiške zakone o osnovah sistema planiranja.

Bistveno oviro za delovanje enotnega jugoslovanskega tržišča pa predstavljajo še vedno neusklajena stališča pri dogovarjanju o razvoju na izredno pomembnih področjih (energetika, promet).

Usklajeni plani razvoja samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih skupnosti na različnih nivojih so pomemben pogoj za urejene odnose na tržišču. Zato je potrebno vse tendence, ki niso v skladu s sprejetimi plani razvoja, proučiti in usklajevati po principu sočasnega planiranja. S tem naj se onemogoči avtonomen in neusklajen razvoj ožjih ali širših področij, ki z ekonomskega vidika dostikrat ne daje optimalnih rešitev.

Kreditno-monetarni sistem

Kljub nekaterim premikom na področju preobrazbe bančnega, kreditnega in monetarnega sistema v smislu določil ustave in zakona o združenem delu še ni prišlo do temeljitejših sprememb družbenoekonomskih odnosov. Poudariti je potrebno, da je vloga internih bank opredeljena in da bo ta institut pozitivno vplival na povezovanje ter združevanje dela in sredstev. Preobrazba celotnega bančnega sistema mora potekati v smeri razvoja enotnega jugoslovanskega trga, s tem da

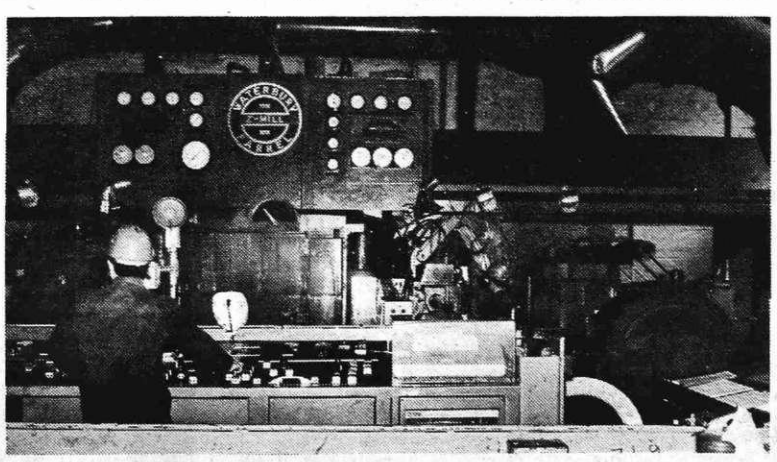

Sendzimir ogrodje v hladni valjarni Bela

PREGLED DELEGACIJ, KI SO IZVOLJENE PO TOZD

TOZD PLAVŽ

— delegacija za zbor združenega dela: Husein Kičin, Anton Bohak, Kasim Alešič, Marjan Drolc, Franc Golba, Franc Gorišek, Anton Vantar;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Ivica Belec, Franc Jekler, Miha Tolar, Tomaž Savinšek, Slobodan Kondič, Aljoša Lotrič;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Stanko Babič, Vinko Kosmač, Fehim Našič, Ilija Trkulja, Ivan Razpet, Drago Tubin;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Jelen Milan, Milan Kogovšek, Ivan Berlot, Franc Voga, Ivan Muhvič, Branko Šlepčevič.

TOZD JEKLARNA

— delegacija za zbor združenega dela: Alojz Avguštin, Igor Močnik, Marjan Mrak, Friderik Oman, Pirc Anton, Karel Ravnik, Dimitrij Simikič, Mehmed Jurkosič, Jože Ulčar, Štefan Viner, Henrik Zupan;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Emil Bauman, Ludvik Berce, Ana Bergant, Hubert Horvat, Jože Rožič, Dušan Šučur, Hamzalija Turkež, Romana Ulčar;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Janko Bauman, Celarc Pavel, Franc Korbar, Jože Kranjc, Božena Markizeti, Franc Merlin, Ibro Muharemovič, Irena Vovk;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Ignac Brkič, Janez Ciuha, Eftim Dačev, Karel Jančič, Andrej Kutina, Oto Maher, Rudi Marošević, Alojz Sluga.

TOZD LIVARNA

— delegacija za zbor združenega dela: Ciril Anderlič, Stanko Podobnik, Franc Pretnar, Tina Pristov, Miha Zupan;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Jernej Kocjančič, Milan Lavtižar, Minka Mišič, Štefan Razinger, Milan Šebjančič;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Franc Biček, Jože Janša, Milan Kerin, Matevž Klinar, Anton Tavželj;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Franc Čampa, Zvone Hutar, Rupert Kramar, Jože Poljanec, Rade Radinovič.

TOZD VALJARNA BLUMING-ŠTEKEL

— delegacija za zbor združenega dela: Zlata Homec, Franc Katrašnik, Tomaž Kavčič, Marjan Mrak, Albin Podkraški, Anton Pristov, Valentin Rabič, Albin Šest, Franc Šumec;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Miha Blagne, Sonja Koranter, Marija Rome, Jovo Šučur, Franc Tavčar, Jožica Vovk, Peter Zupančič;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Jernej Črv, Alojz Habjanič, Marko Ivančič, Boris Lazar, Milivoj Mikolič, Vika Videnov, Andrej Vidic;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Jozo Bagudic, Suljo Bešlagić, Tone Džurišič, Marinko Gogić, Marjan Pristov, Viktor Rakovec, Džordže Šmitran.

TOZD VALJARNA ŽICE IN PROFILOV

— delegacija za zbor združenega dela: Franc Divjak, Anton Drab, Ivan Golob, Roman Jakopič, Matija Kajfež, Aleksander Kogoj, Bojan Ojtzel, Milan Škreblin, Dušan Udir;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Zdravko Čufer, Slavko Justin, Jože Konič, Ana Pagon, Roman Rižmarič, Ivanka Vukčevič, Mirko Zupan;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Čedo Borenovič, Janko Grohar, Franc Jereb, Ludvik Knafelj, Nazif Ljuta, Ciril Pretnar, Silvo Tkalčič;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Drago Dabič, Albin Jakopič, Ivan Kavčič, Anton Kelbl, Ivan Kočet, Marjan Kristan, Boro Nikolovski.

TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE

— delegacija za zbor združenega dela: Franc Auer, Jože Jamar, Rudi Noč, Jože Plemelj, Ivan Špoljar, Milan Šulc, Jože Vilman;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Janko Bernik, Avgust Gabor, Damjana Kavalar, Gabrijela Komel, Zofija Skumavec, Jože Vidnar;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Hasim Delkič, Cilka Klinar, Vinko Lango, Vinko Mezek, Milan Tadič, Alojz Zorman;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Esad Čamdžič, Rifet Kardaševič, Jože Krmelj, Dušan Ogrizovič, Branko Šuvak, Stanislav Zigon.

TOZD HLADNA VALJARNA BELA

— delegacija za zbor združenega dela: Regina Hočevar, Slavko Koselj, Marjan Kramar, Peter Muhar, Ostoja Panič, Žarko Petrovič, Alojzija Rajakovič;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Nataša Černe, Boris Hafner, Janez Jamar, Uroš Pust, Bogdan Ravnik, Mirko Zupan;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Alojz Cesar, Ivan Keler, Jože Kliček, Drago Košir, Ivan Muhič, Vinko Skumavc;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Franc Divjak, Mujaga Haskič, Ferdo Kikelj, Slavko Koselj, Milena Pirc, Miha Sajovic.

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

— delegacija za zbor združenega dela: Miha Bojanc, Andrej Čufar, Franc Frelih, Severin Hlade, Edo Krapež, Karel Sračnjek, Fikret Sulejmanovič;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Urška Branc, Franc Kejžar, Igor Kelvišar, Vukašin Nedič, Zikret Ramič, Marjan Žmuc;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Slavko Ivanovič, Franc Klinar, Kazimir Mavrinec, Edita Šimec, Marko Trojar, Anton Zidar;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Jože Češnjek, Alojz Kilar, Pavel Noč, Andrej Peternelj, Dušan Prešern, Borut Razinger.

TOZD ŽIČARNA

— delegacija za zbor združenega dela: Hamdija Alagič, Janez Ambrožič, Halid Kerič, Zvonko Kuretič, Slavko Markizeti, Vlado Sotler, Mirko Žigmund;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Cveto Bremec, Ivan Gašperšič, Liza Gavljak, Simo Panič, Elizabeta Šolar, Slavko Tramšek;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Ernest Bubrič, Ante Krnjanjič, Jožica Šepic, Tomaž Štefelin, Peter Tavčar, Bogo Tomazin;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Tone Jeršin, Rudi Kokalj, Vito Lavtižar, Peter Peternelj, Brigita Potočnik, Albin Žemlja.

TOZD PROFILARNA

— delegacija za zbor združenega dela: Aleksander Buček, Janez Ovsenik, Franc Ravtar, Rozalija Sirc, Andrej Vidmar;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Darinka Globočnik, Martina Jeren, Muratka Mahmutovič, Milan Mohorič, Janez Novak;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Stane Arhar, Jože Logar, Ivana Lukek, Marko Hočevar, Stanko Noč;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Branko Ivanovski, Jana Kos, Husein Mujčič, Anton Peterka, Janko Štravs.

TOZD VRATNI PODBOJI

— delegacija za zbor združenega dela: Danijel Koritnik, Ciril Lukan, Dragica Mitrovič, Zvone Ober, Jože Trplan;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Slavica Bizalj, Pavel Dimitrov, Albina Dolenc, Janez Vidmar, Janez Zupan;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Ema Bremec, Anica Likovič, Franc Papler, Magdalena Torkar, Ludvik Šemrl;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Pavel Dimitrov, Helena Klokočovnik, Ciril Lukan, Francka Močnik, Marija Mlakar.

TOZD JEKLOVLEK

— delegacija za zbor združenega dela: Stane Rev, Ljudmila Lakota, Janez Židan, Ivan Kovač, Anton Klemenc, Stane Pagon, Niko Sušnik;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Ivanka Nemeček, Danica Udir, Dani Krajnik, Marjan Stojan, Matevž Gluhar, Stane Horvat;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Tinka Bernik, Mirica Benedičič, Franc Kosmač, Karlo Huber, Janez Pristov, Jožica Lukan;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Maks Sotlar, Ciril Krivec, Enver Keserovič, Tončka Sabolič, Sabrija Novak, Ignac Smole.

TOZD ELEKTRODE

— delegacija za zbor združenega dela: Viktor Kokošar, Sabina Kolarič, Bojan Lipovšek, Sonja Muhar, Alojz Ozebek, Ljubo Radovič, Stanko Sedlar;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Izidor Bogdanovič, Vida Kavalar, Silva Kejžar, Rajka Knavs, Milan Mrak, Tinka Močnik;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Marija Drobič, Ivanka Korošec, Greti Kozar, Jožica Smrke, Marjeta Šolar, Franci Tersoglav;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Anto Barišič, Vera Gril, Marjan Kejžar, Franci Legat, Marjan Mrak, Marjana Talijan.

TOZD ŽEBLJARNA

— delegacija za zbor združenega dela: Cveta Hribar, Tihomir Kostič, Vencelj Lapajna, Hazim Omanovič, Jože Razboršek;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Ljubo Petrovski, Mujo Čindrak, Mija Oblak, Franc Dolenc, Julka Mlakar;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Ivko Pavlovič, Mihela Robič, Tatjana Žagar, Anton Mertelj, Drago Blagojevič;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Miro Lah, Vaso Hribar, Evgen Thaler, Greta Faganel, Sabiha Biščevič.

TOZD KOVINOSERVIS

— delegacija za zbor združenega dela: Jože Bešter, Alojz Černe, Rajko Koselj, Ivan Kosmač, Franc Medja;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Srečko Kalan, Jože Kunšič, Srečko Morič, Valentin Mulej, Marjan Ručigaj;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Jože Bešter, Štefan Jelovčan, Vojko Makorič, Franc Prešern, Anton Vončini;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Drago Jekič, Jože Domevšček, Rajko Koselj, Zvonimir Lango, Goroljub Redžič.

TOZD STROJNE DELAVNICE

— delegacija za zbor združenega dela: Anton Gartner, Jože Noč, Jože Beguš, Jože Ravnik, Zdravko Košir, Milan Noč, Vlado Likovič, Stane Mencinger, Franc Rebernik;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Alojz Egart, Anka Lapanja, Peter Klemenc, Ivan Otoničar, Štefka Svetina, Antonija Šorli, Ljubo Veljkovski;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Jože Jekler, Edvard Fille, Marjeta Arh, Milan Kavalar, Martin Škulj, Zdravko Kerštajn, Anton Lunder;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Boris Dugar, Stanko Noč, Drago Kotnik, Slavko Polanc, Aleksander Svetina, Srečko Thaler, Jože Šebjanič.

TOZD REMONTNE DELAVNICE

— delegacija za zbor združenega dela: Silvo Bradašklja, Franc Dovžan, Marko Dolanc, Marjan Gašperin, Marjan Klinar, Anton Konič, Pero Papič, Vinko Rotar, Slavko Tuma, Ignac Zupan, Marta Zupančič;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Janez Beden, Zdenko Cund, Vanda Eniko, Magda Jekler, Stane Martinuč, Lovro Oblak, Andrej Ogriz, Jože Pezdirnik;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Leopold Anzelj, Jože Bernik, Stane Burlačenko, Alojz Klančnik, Anton Kozjek, Alojz Miklavčič, Ivan Rupnik, Tatjana Srpčič;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Branko Aleš, Robert Jeklar, Janez Noč, Sašo Pretnar, Cveto Pirih, Samo Reškovac, Lado Rebolj, Ignac Smolej.

TOZD VZDRŽEVANJE

— delegacija za zbor združenega dela: Marjan Ažman, Jože Cej, Cveto Erman, Miloš Gašperin, Roman Iskra, Edo Kavčič, Ivo Leban, Janez Markelj, Anton Pintar, Miro Vavpotič, Janez Vehar;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Mirko Bertoncelj, Miroslav Buha, Franc Cerkovnik, Ivan Černič, Janko Fon, Tjaša Kalan, Vili Kelih, Ličof Miro;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Branko Alt, Franc Hudolin, Jože Kastelic, Štefan Koblar, Anton Kurbos, Ivan Langus, Janko Lovše, Bogo Malovašič;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Alojz Bec, Franc Cerkovnik, Tomaž Komel, Narteja Krauthaker, Andrej Pirman, Franc Sabotin, Štefan Šimnic, Ivan Šušteršič.

TOZD ENERGETIKA

— delegacija za zbor združenega dela: Riko Robič, Francka Crnkovič, Franc Drol, Martin Junež, Zlatko Novak, Leopold Ravnihar, Franc Zavelcina;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Drago Bunčič, Janko Černešek, Marija Čufar, Mira Drole, Miodrag Hrvačanin, Marjan Žvokelj;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Janko Fajfar, Ivan Inglič, Jože Kunšič, Jože Novak, Janez Svetina, Rudi Vidic;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Jože Debelak, Vojteh Jakopič, Damijan Gasar, Peter Petrovič, Matevž Rabič, Mirko Rebolj.

TOZD TRANSPORT

— delegacija za zbor združenega dela: Muslija Adrovič, Anton Andreuzzi, Štefan Grah, Stane Kaplan, Janez Lukančič, Franc Mišič, Jože Oblak, Jože Remar, Vida Ulčar;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Čazim Audič, Alojz Celestina, Mijo Horvat, Štefan Kramar, Angela Prešeren, Dušan Rozman, Jaka Razinger;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Silva Blatnik, Janez Kobentar, Regina Koren, Jožica Keserovič, Bogo Mali, Janez Otrin, Janez Urh.

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Rafael Caf, Franc Prevc, Jaka Razinger II, Franc Sabotin, Janez Šmid, Karol Trošt, Stane Vidic.

TOZD DRUŽBENA PREHRANA

— delegacija za zbor združenega dela: Miro Čirovič, Valentina Kernc, Rezka Kos, Francka Plesničar, Francka Polenšek, Silva Prešern, Iztok Torkar;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Angelca Derganc, Julka Krejič, Marina Zukanovič Pekolj, Breda Pureber, Angela Tomažin, Saša Trkulja;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Cilka Arh, Marija Brkič, Jelka Ljujič, Stanka Popovič, Marija Posušen, Hasan Terzič;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Janez Bohinc, Zora Gojan, Jože Kalanj, Joža Koblar, Marija Logar, Majda Štern.

DS ZA KADROVSKE IN SPLOŠNE ZADEVE TER INFORMIRANJE

— delegacija za zbor združenega dela: Marjan Dolinšek, Valentin Jeršin, Majda Klinar, Roman Kosmač, Zoran Krejič, Božo Pančur, Vera Švent;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Nada Dejak, Božena Dolgan, Teodor Kirn, Darinka Klinar, Breda Trstenjak, Janez Tušar;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Jože Frece, Ignac Glavič, Franc Leskošek, Jožica Lukan, Zdravko Pogačnik, Božidar Sotlar;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Franc Bahun, Lojzka Ropret, Stanko Smolej, Ignac Tomšič, Ivanka Zupančič, Edo Žagar.

DS ZA KOMERCIALNE IN FINANČNE ZADEVE

— delegacija za zbor združenega dela: Franc Grilc, Martin Lah, Ernest Pušnik, Alojz Sodja, Antonija Urh, Igor Vajs, Janez Vilman;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Ludvik Berglez, Ciril Bertoncelj, Lucija Kačarevič, Jožica Mrak, Vanda Oblak, Brona Pristov;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Mojca Abruč, Jurij Lacker, Anton Mesarič, Vlado Ščetarič, Jožica Triler, Metka Zajšek;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Danica Benedik, Milan Budja, Franc Gubanc, Janez Kejžar, Emil Kristan, Vera Smukavc.

DS ZA EKONOMIKO TEHNIČNO KONTROLO IN RAZVOJ TER NOVOGRADNJE

— delegacija za zbor združenega dela: Boris Bergant, Pavel Gasar, Stane Gradišnik, Oto Kelih, Marjeta Krže, Štefan Nemec, Peter Simonetič, Martin Šketa, Franc Urbanc, Bogomira Vengar, Mitja Zupan;

— delegacija za otroško varstvo, izobraževanje in znanost: Božidar Brudar, Valentin Črv, Janez Faletič, Jana Jamar, Mitja Košir, Lovro Markež, Jakob Medja, Ksenija Pavlovič;

— delegacija za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter zaposlovanje: Diana Ažman, Janez Kofol, Mirko Podgoršek, Lovro Pretnar, Jakob Šranc, Matija Štajdohar, Vinko Veber, Janez Žlebir;

— delegacija za telesno kulturo in kulturo: Janez Babič, Franc Benedičič, Jože Domevšček, Aleš Lagoja, Sonja Prevc, Franc Ravnik, Miroslav Skube, Vojko Stare.

---

se je potrebno boriti proti monopolističnim težnjam in zapiranju znotraj določenih ožjih in širših področij.

Vpliv združenega dela na denarne tokove je potrebno zagotoviti ob prizadevanjih celotnega združenega dela, ker se odtujenost odločanja o pogojih, sredstvih in rezultatih dela ne pojavlja le v bankah, ampak tudi v OZD in njihovih oblikah združevanja in povezovanja, v družbenopolitičnih skupnostih in v družbenih dejavnostih. Zmanjšati je potrebno obseg kreditov in kreditne odnose na splošno, pospeševati pa uveljavljanje odnosov na osnovi združevanja dela in sredstev, pri čemer je posebej pomembna delitev rizika pri skupnih akcijah bank in organizacij združenega dela.

Med konkretnimi pojavi rušenja enotnega trga na tem področju gre predvsem za omejevanje tokov denarja. Rešitev je predvsem v uveljavljanju interesov združenega dela znotraj preoblikovanega bančnega sistema.

Neenaki pogoji najemanja kreditov postavljajo proizvajalce opreme v neenakopraven položaj. Zato bo potrebno v bodoče bolj učinkovito usklajevanje interesov proizvodnih organizacij združenega dela in bank v skladu z opredeljenimi cilji razvoja.

Sistem potrošniškega kreditiranja ne sme v osnovi favorizirati določene proizvodnje z ugodnejšimi pogoji za dajanje kreditov. Tekoča politika pa bi lahko le kratkoročno diferencirala te pogoje, z namenom, da se povečuje prodaja tistih proizvodov, pri katerih ponudba presega povpraševanje in so večjega pomena za življenjski standard. Za sedanjo politiko na tem področju pa je značilno, da ne sledi konjunkturnim gibanjem na trgu in pogosto še povečuje neskladja med ponudbo in povpraševanjem. Favoriziranje določene proizvodnje brez upoštevanja objektivnih pogojev na tržišču in opredeljenih širših družbenih interesov pa deluje proti enotnosti trga. Zato bo potrebno v okviru kreditnomonetarnega sistema bolj opredeliti osnovne kriterije, tako za sistem kreditiranja opreme kot za sistem potrošniških kreditov.

Pri stopnjah posebnega prometnega davka bo potrebno v primerih, ko prihaja do večjih razlik pri enakih proizvodih, zagotoviti uspešnejše usklajevanje med republikami. V nasprotnem primeru lahko govorimo o neenotnem trgu, tako z vidika proizvajalca kot z vidika končnega potrošnika.

Odprtost blagovnih tokov

Prodaja in nabava kot fazi reprodukcijskega procesa imata pomembno vlogo pri delovanju enotnega trga, kar bi moralo združenemu delu omogočati, da pod enakimi pogoji nastopa na celotnem trgu. V tem primeru bi šlo za popolnoma svoboden in neoviran pretok blaga. Na področju blagovnega prometa v ožjem smislu pa prihaja skozi povezovanje proizvodnje in trgovine do uklajevanja interesov in do pomembnih premikov na področju planiranja proizvodnje, oziroma njenega prilagajanja potrebam trga. S povezovanjem trgovskih OZD s proizvajalci, s katerimi so bili do sedaj že postavljeni trajni odnosi, in ob odprtosti teh samoupravnih sporazumov je dana osnova za prepletanje blagovnih tokov. To bo nedvomno pozitivno vplivalo na odprtost trga, oziroma proti zapiranju v ožje ali širše regije. Zato bo nujno potrebno proces povezovanja proizvodnje in trgovine še bolj aktivirati.

Nerazvitost maloprodajne mreže na nekaterih področjih ima sicer negativen vpliv z vidika prodaje proizvodov, oziroma z vidika potrošnika in posredno kot faktor omejevanja porasta fizičnega obsega proizvodnje, ne predstavlja pa bistvene ovire za delovanje in razvoj enotnega trga.

Večjo pozornost pa je treba posvetiti pojavom horizontalnega povezovanja trgovine (znotraj določenega področja ali na celotnem trgu), ki ima pogosto za posledico monopolno obnašanje in zapiranje trga. Takšne tendence pa prihajajo še v večji meri do izraza pri oblikovanju zaključenih reprocelot, ki v celoti pokrivajo potrebe določenega področja po določenih proizvodih in onemogočajo prisotnost organizacijam združenega dela z drugih področij. Zato bi bilo potrebno dopolniti tudi predpise kot osnovo za protimonopolno obnašanje, ker sedanja zakonodaja onemogoča učinkovito ukrepanje.

Na področju blagovnega prometa si je potrebno prizadevati za čim večjo odprtost teh tokov, ker je vsako omejevanje v nasprotju s principi enotnega trga. Poglabljanje medsebojnih odnosov OZD mora temeljiti na njihovih skupnih interesih v procesu reprodukcije in z postavljanjem dohodkovnih odnosov. Na področju sodelovanja Gospodarske zbornice Slovenije z zbornicami drugih republik in pokrajin že potekajo prizadevanja v tej smeri. V vseh primerih omejevanja blagovnih tokov pa bo potrebna učinkovita reakcija predvsem s strani OZD, ki morajo biti v prvi vrsti zainteresirane za popolno odprtost blagovnih tokov, saj vsako zapiranje, dolgoročno gledano, vpliva na njihove poslovne rezultate.

CVETKO ZAGORSKI

POTOVANJE V TUMANJAN

LIRIČEN POTOPIS 26

In vendar je prav isto 1921. leto z zadovoljstvom pisal Avetiku Isaakjanu, ki je po zaporu emigriral v Pariz, pa se spet vrnil v domovino in postal eden v »trizvezdju sodobne armenske poezije« (Tumanjan — Isaakjan — Jonnisijan), član prezidija in predsednik Društva armenskih pisateljev:

»Naj vam povem, da pisatelji in znanstveniki niso bili še nikoli v zgodovini tako upoštevani kakor zdaj.«

Prav to leto je odpotoval kot predsednik Komiteja za pomoč Armeniji za dva meseca v Konstantinopol (Carigrad), v samo središče države, iz katere so bili vodeni najhujši pogromi proti Armencem, da bi posredoval za še preživele v tej državi. S poti se je vrnil hudo bolan.

V zli slutnji, star komaj 51 let, privezan na posteljo, je živel v veri: »Nastopili bodo novi pisatelji, katerih srca ne bodo strta, ki bodo videli svoj narod svoboden, krepak in enoten, ki bodo vsrkali njegovo moč, njegovo čisto in zdravo dušo ter naglas in radostno spregovorili pred vsem svetom in v njihovih dušah ne bo bridkosti, v njihovih pesmih ne jeze.«

Zdaj se je najpogosteje spet vračal k štirivrstičnicam, kakršnih je od 1890. leta napisal 54 in so že večkrat izšle v originalu in v prevodih v posebnih izdajah. Ob primerjavi z njegovim življenjepisom in z usodnimi dogodki v zgodovini armenskega naroda lahko sklepamo, da je pisal te pesmi s štirimi verzi v najhujših stiskah, ko je edinole z globokim vzdihom lahko izrazil svojo bolečino, utrujenost, razočaranje, občasen obup. Kot se je preskušalo s Tumanjanovimi pesnitvami več ruskih prevajalcev, tako se jih je nekaj bolj ali manj posrečeno lotevalo tudi štirivrstičnic. Za primer naj prevedem dve različici prve štirivrstičnice, ki jo je napisal 1890. leta. V prevodu O. Rumera se glasi:

Minili so dnevi . . .
Švignili v dalj, minili so dnevi;
vzdihljaji, ječanja, solzé
so izžgale srce — minili so dnevi.

V prevodu N. Grebneva pa takole:

Ste odleteli,
vi moji dnevi, iz dalje prišli ste in odleteli,
vse, kar ste dali, spet ste mi vzeli in odleteli,
dušo, srce mi izmučili pa odleteli.

V pripombi k ruski izdaji v prevodu Nauma Grebneva leta 1968 (založba Ajastan, Erevan), je zapisal literarni zgodovinar Levon Mkrtčjan, da so dotedanji dobesedni prevodi pogosto skazili liričnost štirivrstičnic in s tem tudi misel, ki je našla v liričnosti svojo realnost; da beseda pogosto (dosti pogosteje, kot si mislimo) zmaliči misel — zanjo so besede prepogosto Prokrustova postelja. »Izrečena misel je laž,« je napisal sredi prejšnjega stoletja pesnik Tjutčev. Odlika Tumanjanove besede je, da natančno izraža njegovo misel. Prevodi Grebneva pa se ne drže originalnih besed kot pijanec plota, marveč si svobodno utirajo pot v globino Tumanjanove misli. Poglavitna misel Tumanjanovih štirivrstičnic sta po mnenju Mkrtčjana človek in vesolje. Le-teh pa ne izraža pesnik kozmično, marveč stvarno — v razmerju do domovine, domačega ognjišča in usode svojega naroda. Svet je poln skrivnosti in vprašanj. Pesnikova modrost ni v tem, da bi na vprašanja odgovarjal, marveč da jih zastavlja. Obenem ko njega ta vprašanja mučijo, spodbujajo bralce k premišljanju in dramijo v njih plemenita čustva. V tem je videl Tumanjan svoje pesniško poslanstvo. »In kakor mnoge druge njegove pesmi so tudi štirivrstičnice med Armenci na moč priljubljene, mnoge so postale pregóvorne, aforizmi in formule,« pravi Mkrtčjan.

Ko je zvedel Tumanjan junija 1916 za smrt svojega prvega sina, žrtve turških nacionalistov, je napisal tole štirivrstičnico:

Nisi se vrnil.
Odšel si, se zgubil, nisi se vrnil.
Nenasitna sta zemlja in smrt,
njun ujetnik si postal, nisi se vrnil.

Leto pozneje, v času usodnih dogajanj, je napisal vrsto štirivrstičnic, od katerih naj navedem štiri:

Kdo vse me ni žgal,
da sem ogenj postal,
ogenj postal, svetlobo dajal,
svetlobo dajal, pepel ostal.

Jezero mojih skrbi je globoko,
brezbrežno,
biserov v njem prepolno je dno.
Še v besu ljubim spokojno in nežno.
V meni je noč. Pa kakšna ozvezdja
iz nje sijo!

•

Utrudil sem se, loveč se med dvema svetovoma
kot med dvema mlinskima kamnoma,
med tovariši mojimi novimi
in mogočnimi carji nekdanjimi.

Tako Grebnev. Prevajalka K. Lipokareva pa:

Med dvema vekoma,
med dvema mlinskima kamnoma,
premetavam se med včerajšnjim dnem
in novim, ki mu še imena ne vem.

Kako se je utapljal občutljivi pesnik kdaj v svetobolju, pričata naslednji štirivrstičnici:

V snu se mi je ovca prikazala
in tako mi je dejala:
»Naj bo srečen zarod tvoj!
Ti je teknil jagnjič moj?«

•

Nekoč sem ranil ptico v zraku
in jo izgubil spred oči;
zdaj z zlomljeno perutjo krili,
še ponoči me iz sna budi.

Tri iz leta 1918:

Zelo se človek je razvil:
za hrano brata več ne bo ubil.
Pa vendar je še ljudojed
in do Človeka še milijon je let.

•

Dosti zmot sem videl in gorja,
vendar mi v duši je svetlo.
Duše luč, posveti mi v temo,
zdaj ko legla je na pot megla.

•

O čem sanjarim, kaj bi rad?
Kotiček miren, stran od hrupa,
kjer človek uživa dela sad,
brez vojsk in spletk in zlobe strupa.

Leta 1921 v uri malodušja:

Moje življenje ni vrt; iz njega sem napravil trg.
Kdor je hotel, je po njem teptal;
cvetja nisem vzgojil.
Brez sledi mi minil je vek . . . O,
kako sem kriv
pred Njim, ki mi je življenje dal
— moj neobdelani vrt.

V mnogih štirivrstičnicah se pogovarja z najvišjo armensko goro — Araratom, pogovarja se s Stvarnikom in njun pogovor teče od nebitja do konca sveta. Zanj je Bog povsod, cerkev je ječa, kamor so boga vtaknili pod ključavnico.

Pa še pet štirivrstičnic iz naslednjega leta, leta pred smrtjo:

Cesta, kot v nekdanjih časih, cesta.
S seboj me nikar več ne vabi, cesta!
Kakšni vse ljudje so po tebi odšli,
kam so za zmeraj odšli, o cesta!

•

Koliko se izteklo je zla v ta naš hudi vek!
Srca je bridkost prežgala v ta naš hudi vek.
Vsa bridkost se mi v srcu je zbrala
— name legla v ta naš hudi vek.

•

Koliko bridkosti, grobov je v mojem trudnem srcu!
Koliko bližnjih sem zagrebel v to svoje srce.
In ne morem se spomniti v tej hudi uri,
da bi kdajkoli posvetila luč v moje trudno srce.

•

Šume potoki v visokem poletju in odhajajo,
ljudje hrepeneči po sreči nekje stoče-stočejo in odhajajo
o varljivih studencih sanjajo poetje,
za njimi žalujejo in z njimi odhajajo.

•

Popotnica si med zvezdami, duša moja!
Čemu slava? Če je ali če je ni — kaj ti mar, duša moja
Oddaljila si se od Zemlje, se namenila k zvezdam,
za ostale tam spodaj že zdavnaj si tuja, duša moja!

Še komaj tri leta prej pa je zapel:

Moja pesem

Na voljo mi neznanski je zaklad
in morje radosti, vsakteri čar;
kot prvo in najvišjo od nagrad
prekrasno možnost sem dobil v dar.

V prostranstvih mojega srca
bogastev brezna so brez dna,
razdajam jih na vse strani,
pa vendar dna zakladom ni.

Ne umikam se in ne bojim
potuhnjencev in ne tatov,
po svetu hodim in delim,
kot sonce žarke, lesk darov.

Že v zibelki sem bil obdarovan
in ker se več ne vrnem na ta svet,
mi žal ni, ko iz dneva v dan
razdajam, kar sem v dar dobil, poet.

Vendar je bolezen opravljala svoje.

Nadaljevanje prihodnjič

Bajde čudno povije vrat, nekaj zabrunda, potlej pa začne počasi razbijati skalo.

Esesovec, ki od daleč opazuje prizor, se počasi bliža. Ošabno maha z bičem, se ozira po bližnjih taboriščnih, da bi ugotovil, če kdo prepočasi razbija skale. Ob njegovem približevanju izmučeni taboriščniki napnejo zadnje moči in hitreje zamahujejo. Esesovec si natanko ogleduje Bajdeta, ki pa se zanj ne meni.

»Kaj sta imela?« vpraša esesovec kapota.

»Noče delati. Upira se!« naglo odvrne kapo in s palico maha proti Bajdetu.

»Laže!« ogorčen krikne Albert in stopi k esesovcu. Razburjen kaže razbite skale. »Te tri velike skale je raztolkel.«

Ogorčenje ga žene naprej. Z roko kaže na razbito kamenje.

»Kdo ti je dovolil, pes, da se sprehajaš,« krikne esesovec. V njegovem glasu je čutiti grozljivo jezo. »Sem! Stoj mirno!«

Albert pričakuje psovanje, doleti pa ga hud udarec z bičem v lice, ki mu preseka kožo. Boleče krikne. Hoče se prijeti za ranjeno mesto, a vztrepeta. Spreleti ga srhljiv občutek, da se bo z dotikom vlila kri. Tako pretresen čaka, dokler se esesovec ne odpravi k Bajdetu. Po kratkem opozorilu, ki preide v psovanje, esesovec udari Bajdeta z bičem po levem in še desnem licu.

Bajde stoji mirno. Po prvem udarcu še trzne, po drugem je negiben. Kot bi obmirovale tudi njegove žive oči.

Prav ta obvladani mir, iz katerega je čutiti prezir, hudo prizadene esesovca. Njegov glas postaja grlen, hripav.

»Še hujše smo ugnali, poslušno so cvilili kot psi. Tudi tebe bomo,« zagrozi upornemu taboriščniku.

Bajde še zmerom mirno srepi v esesovca. Njegov mir postaja boleč.

Albert, ki trepeta za prijatelja in v strahu pričakuje nove, še hujše udarce, ne more doumeti, zakaj esesovec odhaja. Slabotne roke taboriščnikov se zganejo v pospešene udarce. Vendar se stražar ne zmeni za delo. Ustavi se na prejšnjem mestu in jih ogleduje. Le to še opazijo, da si razburjen prižiga cigareto za cigareto.

Kapo, opogumljen nad esesovčevim ravnanjem in podporo, znaša svoje veselje nad Bajdetom, ko mu odkazuje nove, velike skale. Drži se v bližini Bajdeta, tako da ne more hrust z nikomur spregovoriti niti besedice.

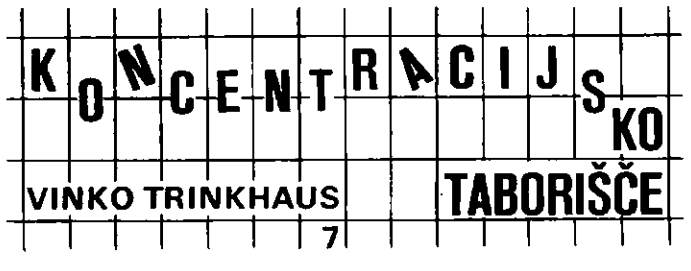

Bajde je mrk, zamišljen tudi spotoma v taborišče. Na nekaj Albertovih vprašanj odgovori zdraženo, kratko.

Hudo ga je prizadelo, da je moral vpričo drugih tako vdano prenašati udarce, premišlja Albert. Bajde, ponosni mož, ki ni rad udaril, ker se mu je drugi smilil. Pred esesovcem pa je miroval, ker je zaslutil: za upiranje za najmanjši poizkus kljubovanja ga bo stražar pobil do smrti. Hudo mora biti silaku. Globoko v sebi joče, pretresen in prizadet, kot krepostno dekle, ki so ji na silo vzeli nedolžnost.

Po večerji, ko se Albert trudi, da bi z govorjenjem Bajdeta razpoložil, mu hrust proseče odvrne:

»Pusti me, samega, da v miru preudarim, kako naj ravnam.«

Albert z bolečino gleda za Bajdetom kako pogrbljen odhaja za barako. Načeli so ga, hudo prizadeli, se grize Albert. Previdno tiplje okrog rane na licu, kjer kljuva bolečina. Premišlja, če bi se javil v ambulanto. Vsaj toliko, da bi mu rano izprali in razkužili. Zaradi strahu pred pekočo bolečino še okleva.

Shirani taboriščnik se mu bliža. Na obrazu kaže sočutje, zadrego.

»Zaradi mene sta vletela v nesrečo,« mu reče s slabotnim, onemoglim glasom. Živčno zatrese z glavo. »Nista slutila, da se bo tako zaobrnilo.«

Albertu je neprijetno. Rad bi razpršil občutek sokrivde shiranega, ki že dovolj trpi zaradi težkega dela. Zanj mora biti težko delo v kamnolomu ena sama dolga bolečina.

»Kaj bi tisto. Nič slabe vesti. Dobila sva jih. Bolelo je, zdaj pa izginja.«

Shirani se trpko nasmehne. V zadregi s coklo riše krog v prašno zemljo.

»Žal z udarci ni končano. Izzvala sta jih. Ne bodo mirovali. Name se je kapo spravil potihoma. Le najbližji so opazili. Vidva pa sta začela upor vsem na očeh. Vmešal se je stražar; bil je poražen v prepričanju, da se bosta zvijala in kričala. Vidva pa — junaško. Kolikor bosta le mogli, vama bomo pomagali. Vseeno bo hudo. Da bi le vzdržala. To bi jih najbolj prizadelo, če bi zdržala!«

Albert za hip pozabi na bolečino. Ne more razumeti, kako bi nenadno postal — junak. Saj misli ga burijo, v premišljanjih je zelo bojevit. Le v dejanjih zataji. Zaradi strahu. Pa ne samo on, celo Bajde.

Koliko laže je premišljati in tako podoživljati junaštva. Tudi govoriti o njih ni težko. Ko pa prideš na sam rob odločitve in te od smrti, bolečine, loči en sam korak, takrat pretehtaš svoje junaštvo. Odvaga se samo, brez tvoje volje, vsajeno globoko v tebi. Vse prejšnje napenjanje, ustenje so le želje, prikrivanje resnice.

•

JOŠT ROLC 7

NOVOLETNO SONCE ATEN

Takšne in podobne misli so me spremljale ob obhodu muzeja. V dvorani nagrobnih spomenikov in stel — prosto stoječih nagrobnih stebrov, odkrivajoče sledimo razvoju starogrške upodabljajoče umetnosti. Ob stenah in po poprečnih koridorjih dvorane se vrste spomeniki od najstarejših, s plitvimi reliefnimi podobami pokojnikov, izdolbenimi v prikazu njihovih opravil, ko so še živeli. Slede vse globlji reliefi in slednjič kamniti in marmornati spomeniki, ki so podobni majhnim kapelicam s kipi. Najlepši ohranjeni nagrobnik v tej dvorani je po sodbi poznavalcev dva metra visoka kapelica, v kateri je oblikovan grški oficir s svojim afriškim sužnjem.

Največ občudovalcev, ki so se v skupinah zbirali v naslednji dvorani je bilo okoli mogočne skulpture boginje Atene Partenos. To je edina kopija, nekoč devet metrov visokega kipa, ki je stal na dvometrskem podstavku sredi svetišča Partenona na Akropoli. Izdelan je bil iz čistega zlata in slonove kosti. Samo plašč boginje je tehtal 450 kg zlata. Slavni grški kipar Phidias je izdelal še tri skoraj enake kipe, izvirnik partenonske Atene so v 4. stoletju po našem štetju prenesli v Konstatinopolus, današnji Istanbul, kjer pa se je neznano kje za vedno izgubil. Po besedah grške vodnice, je Phidias z upodobitvijo Atene želel simbolično prikazati tudi moč in razkošnost takratne države Atene. To je bilo v obdobju cvetoče vladavine slavnega filozofa, vojskovodje in državnika Perikleja. Bil je znan kot nenadkriljivi govornik, ki je bil zlasti naklonjen umetnikom. V Ateni je zbral najboljše kiparje in arhitekte tistega časa iz vseh grških dežel, kjer so ustvarili najlepše umetnine, ki še dandanes zbujajo občudovanje celega sveta.

V dvorani bronastih kipov, ki so večidel iz 4. stoletja pred našim štetjem, izkopali pa so jih šele po 1950. letu v bližini pristanišča Pirej, izstopa po umetniški zrelosti skulptura boginje lova Diane in nenadkriljivi atlet Kuros, ki da čutiti veličino in znanje takratnih oblikovalcev. Na tem klasičnem, povsod po svetu neštetokrat kopiranem kipu, z mojstrsko oblikovanimi podrobnostmi anatomske gradnje človekovega telesa, se uče mladi kiparji.

Za vse obiskovalce je brez dvoma najlepša, iz belega marmorja nad meter visoka upodobljena kompozicija lepe Afrodite in pohotnega boga Pana v podobi ovna med katerima lebdi krilati, kot angelček nežni sin Eros. Pretkani Pan steguje roke po njej, ona pa z roko navidezno ščiti tisti del lepega telesa, po katerem hrepeni kosmati grdavs. Vznemirljiva poza Afrodite, ki se zgolj na videz kot zares upira ljubezni, skoraj nedvoumno odkriva tisočletja znano resnico, da je vsaka ženska željna ljubezni, čeprav se je navzven brani.

Šele pred leti izkopan bronasti kip iskrega konja v naravni velikosti, ki v galopirajočem položaju nosi na hrbtu kot otroka malega jezdeca, so grški restavratorji vešče obnovili in postavili sredi ene od dvoran. Ob njem je vselej dosti skupin obiskovalcev, občudujoč umetnino, ki se zdi kot bi bila živa. Kip je bil očitno popolnoma razbit pod ruševinami nekdanjih Aten, kar se opazi po kosih votlega trupa konja in jezdeca, ki pa so jih restavratorji zelo uspešno sestavili.

Težko bi naštel vse kar se v tem muzeju ponuja očem. Marsikaj nismo utegnili videti, marsikaj pa je ostalo kljub velikemu prizadevanju vodnice nepojasnjeno. Čas nas je priganjal zato smo videli le kar nam je bilo dosegljivo ob tako hitrem obhodu dvoran. Od polnih, togih bitjih iz kamna, marmorja, žlahtnih in manj žlahtnih kovin, do slokih skoraj živih figur, so nam ostale v spominu le najbolj znamenite.

Nacionalni arheološki muzej v Atenah ne slovi zaman kot najboljša šola umetnostne zgodovine antičnega obdobja stare Grčije. Nič nenavadnega torej, če na vsakem koraku v prostornih dvoranah srečuješ skupine študentov vseh narodnosti in ras. Z beležnicami, svinčniki in merilnimi pripomočki se vrtijo okoli umetnin, preučujejo, merijo in zapisujejo svoje izsledke kot kakšni kriminalistični izvedenci.

Nam je bilo seveda vse to prihranjeno, zato smo si lažje ogledali vse hkrati, resda dokaj površno toda dovolj, da smo se počutili duhovno bolj bogati in zadovoljni, ker smo se imeli priložnost seznaniti vsaj z delčkom nikoli minljive umetnosti starih Grkov.

Muzejske zbirke so zares vredne ogleda. Skoraj neodpustljiv greh je, če obiskovalec Aten ne izkoristi to priložnost. Šele tod si lahko okrepiš znanje tudi iz drugih ved antične epohe. Kakor v pesništvu in dramah, v nesmrtnih epih Homerja — Iliade in Odiseje, tako so tudi likovni umetniki upodabljali skorajda istovetna bitja. Od tod tudi moč in lepota umetnosti antike.

ATENSKA POLITEHNIKA — TRDNJAVA NAPREDNIH ŠTUDENTOV

Polni vtisov, s še vedno svežim podoživljanjem vsega kar smo videli, se nam je zunaj muzeja zdelo vse drugače. Bili smo kar malo zbegani ob kipeči vsakdanjosti. Ob opazovanju mimoidočih Atencev sem se zasačil v razmišljanju, če so ti ljudje in naš simpatični šofer Paskal resnični potomci starih Grkov.

Videti so bili nekam preveč navadni, da bi jih lahko imel za naslednike tako veljavnih in civiliziranih prednikov.

Z avtobusom smo se spretno izvlekli med parkirajočimi vozili na glavno ulico.

DRUŽBENOPOLITIČNA OCENA USPEŠNOSTI IZVEDBE OBRAMBNIH DNI V VZGOJNO IZOBRAŽEVALNIH USTANOVAH OBČINE

Z združitvijo parcialnih ocen po posameznih ustanovah in krajevnih skupnostih želim zajeti kar najbolj celovito analizo in sintezo uspešnosti ali manj uspešnosti izvedbe obrambnih dni v vzgojno varstvenih ustanovah v občini ter nakazati posamezne pomanjkljivosti, ki jih bomo morali v bodoče izboljšati. Akcijo je programirala komisija za obrambno vzgojo in zaščito pri ZRVS, v neposredni povezavi z VIZ Jesenice, od pomladi 1976, s konkretnimi pripravami in organizacijo aktivov ZRVS na šolah pa smo začeli v septembru in oktobru leta 1976.

Akcija je presegla vsa pričakovanja, posebno še organiziranje enotnih akcij vseh ustanov in nekaterih krajevnih skupnosti. Vse bodoče akcije morajo odražati še večjo enotnost in še večjo osveščenost – kajti to je bogastvo vsakega naroda.

Obrambni načrt posameznih ustanov je ozko povezan z obrambnim načrtom krajevne skupnosti, oziroma je njegov sestavni del.

Izredno sodelovanje in povezava krajevne skupnosti Javornik – Koroška Bela z osnovno šolo Koroška Bela sta prerasla okvir, ki smo si ga za prvo izvedbo zamislili. Primarno vlogo je prevzela krajevna skupnost in so rezervisti odigrali podrejeno vlogo mentorjev. Taka orientacija je pravilna, kajti nosilec obrambnih priprav je krajevna skupnost s svojimi organi ljudske obrambe, družbene samozaščite in civilne zaščite.

Del krajevne skupnosti je bil aktiviran tudi v Mojstrani in v Kranjski gori, naša naloga pa je bila uskladiti obrambne načrte, aktivirati prebivalstvo in z enotno akcijo sodelovati v obrambnih pripravah. Letošnja akcija je zajela istočasno 4.000 učencev in krajanov. Obrambne dneve smo izvedli na vseh osnovnih, srednjih in poklicnih šolah ter vzgojno varstvenih ustanovah v občini Jesenice. S tako široko zastavljeno akcijo se lahko pohvali le redka občina v SR Sloveniji.

Sodelovali so: OŠ Žirovnica z VVU, osnovna šola 16. december v Mojstrani z VVU, osnovna šola Jožeta Zupana-Ježka z VVU, v povezavi s KS Javornik – Koroška Bela, osnovna šola Prežihov Voranc z oddelkom na Hrušici, osnovna šola Tone Čufar, posebna osnovna šola, VVU Angelce Ocepek, VVU Julke Pibernik, osnovna šola Kranjska gora, šola za zdravstvene delavce, železarsko izobraževalni center in gimnazija Jesenice.

Namen letošnjih obrambnih dni občine Jesenice je bil:

1. Preveriti obrambni načrt posameznih ustanov in usklajevanje posameznih ustanov in usklajevanje le-teh z obrambnimi načrti v KS. Aktiviranje odborov za LO, CZ, NZ v TOZD. Preizkusiti zmožnosti posameznikov v TOZD (upravnik obrambnega načrta, predstavniki samoupravnih organov TOZD) in posamezne organe in organizacije v TOZD (aktiv ZSMS, pionirski odred) in celotnega aktiva delavcev v TOZD.
2. Preizkusiti evakuacijske možnosti posameznih ustanov z natančno izdelavo gibanja učencev v prostorih, smeri pohoda in z nalogami, ki jih ob takšni situaciji zahteva obrambni načrt. Izmeriti evakuacijske čase.
3. Preveriti nekatere smotre, skrbno zasledovati izvajanje obrambnega načrta, dejavnosti, oblik, izvenšolskih dejavnosti, povezovanje z zmanjšanimi sodelavci in pripravami na LO.

Oceno bi lahko opredelili takole:

1. Obrambni načrti na posameznih ustanovah so bili skrbno pregledani, izdelani so določeni popravki, vendar pa niso povsod usklajeni z obrambnimi načrti KS.
2. Odbori za LO, CZ, NZ so se aktivirali, delali so po svojih zadolžitvah – delo je potrebno nadaljevati.
3. Nosilci nalog so pokazali visoko moralnopolitično zavest, ki so jo znali tudi prenašati na ostale.
4. Samoupravni organi in organizacije so delali brez izjeme na vseh ustanovah dobro.
5. Evakuacijske možnosti posameznih ustanov so se preverile, vendar ustanove niso uporabile zbornih mest po obrambnih načrtih. Časi, ki smo jih merili, so bili izredni, kar kaže na dobro pripravljenost vseh sodelujočih.
6. Tako učenci kot vzgojitelji so skrbno izvrševali naloge. Čutiti je bilo veliko pripravljenost mladine, zavest, disciplino, da bi pokazali, da sedanja mladina, kolikor je pravilno motivirana, hoče postati to, kar zahteva od nje samoupravna socialistična skupnost. Psihofizičnih lastnosti posameznikov nismo v večini primerov mogli oceniti, ker so bile pohodne poti kratke.
7. Zunanji sodelavci, ki so delovali kot mentorji, so pokazali izredno pripravljenost in voljo pomagati pri vzgoji mladih.

Nekatere značilnosti izvedbe letošnjih obrambnih dnevov se odražajo še v naslednjem:

– Vse ustanove so izredno skrbno in intenzivno opravile priprave, ki so v večini ustanov trajale po tri mesece.
– Odrazila se je raznolikost in domiselnost izvedb.
– Odrazila se je visoka moralnopolitična zavest.

Slabosti, oziroma problemi, katerim bomo morali pri organizaciji prihodnjih obrambnih dni nameniti več pozornosti:

– aktivno povezovanje KS in šol v pripravah in izvedbi obrambnih dni;
– vključiti v sodelovanje in zahtevati pomoč od upravnega organa za LO skupščine občine;
– obrambne priprave na šolskih ustanovah usklajevati preko VIZ, oziroma republiških organov;
– organizacijske probleme pričeti reševati z aktivi in KS takoj ter formirati določena sredstva v KS za obrambne priprave, oziroma usposabljanja mladine;
– izhajati iz osnov, ki so pokazale dobre rezultate, ter iskati še širše sodelovanje;
– arhiviranju materialov nameniti več pozornosti;
– vključevanje večjega števila improviziranih sredstev: – bivaki, nosila itd.

Letošnje obrambne priprave so potekale ob pomembnih jubilejih, kot so 40-letnica prihoda tov. Tita na čelo KPJ, 85-letnica njegovega rojstva in 40-letnica ustanovitve KPS.

Koordinacijski odbor, ki je izdelal to oceno v sestavi vodstev posameznih ustanov, sekretarjev ŽK, vodstva VIZ, upravnega organa LO SOb, predstavnikov ZRVS in KS, JLA, občinske in poklicne gasilske enote, tabornikov, ALC in posameznikov, ocenjuje, da so s skrbnimi pripravami, z visoko moralnopolitično zavestjo in z odlično izvedbo posameznih akcij obrambni dnevi in obrambne priprave uspeli.

Za odbor:
Branko Iskra

DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM V DELOVNIH ORGANIZACIJAH IN SKUPNOSTIH TER KRAJEVNIH SKUPNOSTIH

Iniciativni odbor za mrežo drugega TV programa v občini Jesenice na osnovi danih soglasij k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev za vzpostavitev mreže za spremljanje drugega TV programa v občini Jesenice ugotavlja, da smo delovni ljudje v delovnih organizacijah in skupnostah s 75 % večino in občani v krajevnih skupnostih 100 % sprejeli in potrdili samoupravni sporazum.

Žal pa to ni razvidno iz nakazanih sredstev na žiro račun št. 51530-603-31182. Doslej so sredstva nakazali TOZD osnovna šola Kranjska gora, krajevna skupnost Plavž, BUSP Jesenice, Lesnogalanterijski obrat Jesenice, železarna Jesenice in Pavel Žvan – skupaj 226.015,60 din od potrebnih 648.926,66 din za leto 1977.

Iniciativni odbor se zato obrača na vse delovne ljudi in občane v delovnih organizacijah in skupnostih ter krajevnih skupnostih, da izpolnijo svojo obveznost iz sprejetega sporazuma. Sredstva nakažite na žiro račun: Radio Triglav studio Jesenice 51530-603-31182, ki bo nosilec in podpisnik pogodbe z IMP Ljubljana in RTV Ljubljana. Šele ko bodo sredstva zbrana, bo možno podpisati pogodbo. Dobavni rok za opremo in montažo je tri do štiri mesece, zato bi morali sredstva takoj nakazati, če hočemo pred zimo zaključiti montažo.

Izpolnimo dano obljubo, sicer drugega TV programa letos ne bo.

Odbor

Pogled na gradbišče šolskega centra na Plavžu, 2. junija

V NEDELJO, 17. JULIJA, ZBOR INTERNIRANCEV NA HRUŠICI

V nedeljo, 17. julija, bo ob 10. uri dopoldan v veliki dvorani doma družbenih organizacij na Hrušici zbor nekdanjih političnih zapornikov, internirancev in pregnancev občine Jesenice. Da bo zbor v tej krajevni skupnosti, ni naključje, kajti prav od tu so bili med NOB izseljeni številni domačini. Zbor na Hrušici bodo pripravili in izvedli člani krajevnega odbora ZB NOV Hrušica in komisije za internirance pri občanskem odboru ZZB NOV Jesenice, obenem sodi tudi v sklop praznovanja krajevnega praznika.

Najprej bodo udeležence nedeljskega zbora pozdravili ubrani akordi godbe na pihala DPD Svoboda Hrušica. Za kulturni program bodo zatem poskrbeli še člani dramskega odseka DPD Svoboda Hrušica in člani moškega okteta DPD Svoboda Žirovnica – Breznica, slavnostni govornik pa bo predsednik skupščine občine Jesenice Slavko Osredkar.

Po zboru bo prijateljsko srečanje internirancev za Savo na Hrušici, ob slabem vremenu pa v domu družbenih organizacij. Za nedeljski zbor internirancev na Hrušici organizatorji ne bodo pošiljali osebnih vabil, preko našega glasila pa pozivajo vse politične zapornike, internirance in vse ostale pregnance iz občine Jesenice, da se nedeljskega zbora na Hrušici zagotovo udeležijo.

J. R.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 91. seji 8. julija obravnaval dodatna poročila in pripombe iz razprav v združenem delu o sprejemanju samoupravnih sporazumov o temeljih srednjeročnih planov SIS za obdobje 1976–1980, predlog odloka o določitvi prispevnih stopenj za financiranje SIS družbenih dejavnosti za 1977. leto, premoženjske pravne zadeve, pripombe k urbanističnemu načrtu Bleda, zazidalnemu načrtu Pod Dobravco – Begunje in Posavec. Na dnevnem redu je bila tudi obravnava poročil o delu SIS s področja gospodarstva (stanovanjske, kmetijske, gozdarske, za varstvo okolja in za varstvo pred požari), poročila o delu urbanistične inšpekcije za čas od 15. februarja do 15. junija 1977 in sanitarne inšpekcije v zvezi z izvajanjem odloka o obveznem odlaganju, odvozu in deponiranju odpadnih snovi.

– – –

Do 30. junija so sklenili vse ulične in vaške konference SZDL v KS Radovljica, na katerih so obravnavali potek priprav na gradnjo mrliških vežic, dostopa in razširitve pokopališča ter poročilo o zbiranju samoprispevka, za katerega so se občani z referendumom odločili februarja 1976. leta. Spregovorili so tudi o komunalnih in drugih krajevnih problemih, o organizaciji priprav na SLO ter o nalogah SZDL za volitve delegatov prihodnje leto. Vseh zborov se je udeležilo nad 400 občanov.

– – –

V petih mesecih 1977. leta so v tovarni Plamen Kropa prodali 3.950 ton izdelkov, kar je za 50 ton manj kot lani v tem obdobju. Lani so na tuje prodali 70, na domače tržišče pa 30 %, letos pa na tuje 55, na domače tržišče pa 45 % svojih izdelkov. Največ, za 1,250.000 dolarjev so izvozili v Sovjetsko zvezo, v ZDA za 210.000, na Madžarsko za 150.000, na Poljsko za 25.000 in v Libijo za 5.000 dolarjev. Med domačimi kupci je na prvem mestu Merkur Kranj, slede Brodomaterial Rijeka, Metalka Ljubljana, Ferimport Zagreb, Gorenje Velenje in drugi.

– – –

V Tovarni verig Lesce so maja presegli skupni količinski plan s 101, po vrednosti pa 107 %. Najuspešnejša je bila TOZD Verigarna. V prvih petih mesecih so plan proizvodnje po količini dosegli v TOZD Sidrne verige 110, TOZD Verigarne 100 %, pod planom za 16 % je bila TOZD Vijakarna in za 2 % TOZD Kovačnica. Po vrednostni izpolnitvi plana je bila najuspešnejša TOZD Orodjarna, ki je presegla plan za 25 %, sledi TOZD Kovačnica, ki je presegla plan za 24 %, TOZD Sidrne verige za 18, Vzdrževanje za 10 in Verigarna za 7 %.

– – –

Po dogovoru na izvršnem odboru predsedstva OK SZDL Radovljica bo v drugi polovici julija odšla na obisk v občini Brus in Svilajnac tričlanska občinska delegacija, ki se bo dogovorila s tamkajšnjimi predstavniki občin in družbenopolitičnih organizacij o podpisu listine o pobratenju in o pripravi okvirnega programa sodelovanja. Listino bodo svečano podpisali na praznik občine Radovljica in občine Brus v začetku avgusta ter oktobra v Svilajncu.

– – –

Na seji sveta ZK v KS Radovljica 11. julija so na osnovi zaključkov izvršnega odbora KK SZDL ocenili delegatske odnose v KS s posebnim poudarkom na zavzetosti delegatov komunistov iz TOZD z območja radovljiške KS, ki pa niso povsem izpolnili pričakovanja. Beseda je tekla tudi o poteku in sklepih uličnih in vaških konferenc SZDL, ki so bile opravljene junija, ter o nalogah OO ZK pri pripravah na volitve 1978. leta. Poleg teh vprašanj je bila na dnevnem redu tudi problematika organiziranosti ZSMS v KS Radovljica.

– – –

Velik preplah so konec junija povzročile vesti iz Bohinja, kjer je v desetih dneh zbolelo 141 občanov, med njimi 39 otrok do 6 let starosti in 57 do 15 let starosti. Po temeljitih raziskavah Zavoda za socialno medicino in higieno za Gorenjsko je bilo ugotovljeno, da so bolezen povzročile bakterije v hrani, ki pa niso pustile posledic pri obolelih. Zdravstveni delavci so storili vse za preprečitev nadaljnjih obolenj, tako da je bila nevarnost okuženja povsem onemogočena.

– – –

Skupnost socialnega skrbstva in patronažna služba v vseh zdravstvenih enotah radovljiške občine že zbirata prijave za nastanitev upokojencev in starostnikov v novem domu upokojencev v Radovljici. V dom, ki bo odprt konec leta, bodo lahko sprejeli 127 oskrbovancev, predvsem iz radovljiške občine, vključno tiste, ki so zdaj v domovih po drugih občinah. Če bo dovolj prostora, bodo sprejeli tudi oskrbovance iz drugih krajev.

– – –

V radovljiški občini je bila lani 101 prometna nesreča ali 1,2 %, kolikor jih je SRS. V nesrečah je zgubilo življenje 7 oseb, 46 % vseh nesreč pa se je končalo s telesnimi poškodbami. Največ nesreč so povzročili vozniki motornih vozil, nato kolesarji in pešci, medtem ko so 22 nesreč povzročili otroci, na srečo brez smrtnih izidov.

– – –

Stanovanjska skupnost Radovljica – samoupravna enota za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu, je razširila natečaj zbiranja prošenj za dodelitev stanovanj za 1977 iz sredstev samoupravne enote. Prosilci, predvsem družine in občani z nizkimi dohodki, mlade družine, starejši ljudje in udeleženci NOB, bodo imeli prednost. Prijave in zahtevana potrdila bodo morali oddati do 28. julija. O upravičenosti dodelitve stanovanj bo odločala komisija za sestavo prednostne liste v sodelovanju s strokovno službo stanovanjske skupnosti.

– – –

Dela na pokljuški cesti – 6 km dolgi odsek Šport hotel – Rudno polje – potekajo po predvidenem programu republiške skupnosti za ceste. Razen delovnih enot JLA sodelujejo tudi delavci cestnega podjetja Kranj, na območju Zatrnika pa pri izdelavi cestnega propusta tudi gradbeno podjetje Tržič.

– – –

V minulem šolskem letu je sodelovalo v prometno vzgojni akciji »Kaj veš o prometu« 3.200 učencev iz 130 razredov osnovnih šol radovljiške občine. Na občinskem tekmovanju je iz prometnih testov odgovarjalo več kot 3.000, v spretnostni in ocenjevalni vožnji s kolesi pa se je na poligonih preizkusilo nad 1.600 učencev. Za predšolske in šolske otroke je komisija za prometno vzgojo predvajala 14 poučnih filmov na temo varnosti cestnega prometa. Za tovrstno dejavnost je bilo iz občinskega proračuna dodeljenih 94.100 din.

– – –

Gradbena dela, ki jih izvaja SGP Gorenjc Radovljica pri novi lekarni v prizidku zdravstvenega doma v Radovljici, potekajo po planu. Zdaj urejajo notranjost objekta in nabavljajo opremo, razen tega bodo uredili tudi parkirišče. Novi lekarniški objekt, ki bo predvidoma odprt konec septembra, bo služil potrebam za okoli 12000 prebivalcev Radovljice z okoliškimi naselji.

– – –

Na 9. seji skupščine kulturne skupnosti Radovljica 28. junija so delegati v razpravi o pripombah združenega dela na samoupravne sporazume o temeljih srednjeročnega načrta kulture v občini med drugim podprli zahtevo za ustanovitev skupnih SIS, vendar so vztrajali na stališču, da morajo te službe biti cenejše in njihovo poslovanje učinkovitejše. Po podatkih, ki so bili posredovani na seji, so znašali stroški strokovne službe kulturne skupnosti 1975. leta 4,9 % od celotnih sredstev, namenjenih za kulturo, 1976. leta pa 4,6 %. Od vseh sredstev za strokovno službo je bilo porabljenih za OD zaposlenih 63, oziroma 65 %, kar je razmeroma nizko glede na visoke materialne in režijske stroške, ki bremene strokovno službo.

– – –

Glede na podatke, da je na območju radovljiške občine doslej le okoli 1000 rednih naročnikov knjižne zbirke Prešernove družbe, bo komisija za kulturo pri občinskem svetu zveze sindikatov sprožila akcijo preko osnovnih sindikalnih organizacij za povečano število naročnikov in razširitev mreže poverjenikov.

– – –

Med najbolj množične in aktivne organizacije v radovljiški občini sodi vsekakor planinsko društvo Radovljica v katerem je včlanjenih 2.100 članov, ki delujejo v alpinističnem, mladinskem, gospodarskem, markacijskem in propagandnem odseku ter v postaji GRS. 21-članski upravni odbor pod vodstvom Janeza Pretnarja si prizadeva, poleg redne dejavnosti in oskrbovanja svojih treh postojank, čimbolj široko zastaviti usposabljanje planincev za SLO. Skupina radovljiških planincev bo julija odpotovala na poučni izlet v Perzijo.

– – –

Kulturno umetniško društvo Ljubno je eno najbolj delovnih v radovljiški občini. Samo od 1. februarja do 30. junija je pripravilo v svojem kulturnem domu tri večje proslave, eno lastno dramsko uprizoritev, eno lutkovno predstavo in tri nastope pevskega zbora. Po drugih krajih občine je ljubenski mešani zbor nastopil sedemkrat, prav tolikokrat pa tudi recitatorska skupina. Pripravili so tudi likovno razstavo in dve gostovanji dramskih skupin v Ljubnem.

– – –

Na seji pripravljalnega odbora godbe na pihala iz Gorij 29. junija, ki letos slavi 70-letnico, so se dogovorili o tehnični in organizacijski izvedbi jubilejne proslave, ki bo 17. julija s slavnostnim koncertom v Gorjah in na Bledu in s podpisom listine o pobratenju s pevskim zborom iz Ribnice. Za to priložnost bodo izdali almanah in spominske značke.

– – –

Za prehrano prebivalstva in turistov v radovljiški občini je bilo v klavnicah Radovljica in Bohinj lani zaklanih 2111 goved, 1619 telet in 5.564 prašičev. Kljub temu, neupoštevaje tudi dobavo mesa iz drugih klavnic in perutninarskih podjetij, preskrba ni bila zadovoljiva. O tem bodo v prihodnje razpravljali sveti in skupščine potrošnikov po krajevnih skupnostih, ki jih bodo sklicale krajevne konference SZDL.

– – –

V tekočem šolskem letu se na oddelkih za odrasle pri delavski univerzi Radovljica izobražuje 182 rednih slušateljev. V ekonomski srednji šoli v I. letniku je 21, v drugem letniku 25 in v tretjem letniku 24 slušateljev. Na poklicni administrativni šoli se v prvem letniku izobražuje 21, v drugem pa 22 slušateljic, poleg tega obiskuje elektrotehnično šolo 45 in tehnično strojno šolo 24 slušateljev.

– – –

Komorni zbor KUD Stane Žagar iz Krope je v dogovoru s slovenskim kulturnim društvom Valentin Vodnik iz Doline pri Trstu od 2. do 4. julija z velikim uspehom gostoval na vsakoletnem pevskem festivalu v Fivizzatu in Castelnuovo v Toscani. Številnim poslušalcem, ki so napolnili mestni trg v Fivizzatu in gledališko dvorano v Castelnuovu do zadnjega mesta, so bile še posebno všeč partizanske pesmi, za katere so pobrali največ aplavza. Organizator festivala je občinska levičarska uprava, ki jo vodijo socialisti in komunisti. Gostitelji so za to priložnost okrasili mesto z jugoslovanskimi zastavami in transparenti z dobrodošlico, poleg tega pa so bili vsi do naših pevcev izredno pozorni in prijateljski.

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

William SAROYAN: **Prigode Wesleya Jacksona**. Mladinska knjiga 1977.

Čeprav se zgodba tega romana dogaja v letih 1941—45, ga ne bomo uvrstili v polico, kjer imamo romane iz druge svetovne vojne. Vtaknili ga bomo preprosto med angleško in ameriško književnost. **Prigode** so namreč prej vojaški kot vojni roman. Po eni plati so podobne nekaterim Kirstovim knjigam o življenju v kasarnah ali celo **prigodam dobrega vojaka Švejka**. Skoraj vsi romani iz druge svetovne vojne imajo namreč nekaj skupnega: odlikuje jih bodisi buržoarzni (francoski, ameriški) ali pa stalinistični (sovjetski) patrotizem. Pisatelji svojih patriotskih in protinacističnih tendenc sicer ne poudarjajo vselej enako. V osnovi pa je jasno, da vsak junak teh romanov — vojak v sestavu te ali one zavezniške armade — ve, za kaj se bori: in pisatelj čuti, oziroma misli enako.

Zanimivo je, da so skoraj vsi pisci teh romanov sami sodelovali v boju proti nacizmu. In četudi so obsojali vojno tako, so pristajali nanjo kot na edini mogoči izhod. Pri tem mislimo zlasti na naše, pa še na ameriške, sovjetske, francoske in druge pisce. Imamo pa prevedenih tudi nekaj romanov, ki so jih napisali nemški in italijanski avtorji. Ti kajpak obsojajo ne samó vojno zlo, ampak tudi tiste, ki so to zlo povzročili, se pravi svoje voditelje: Hitlerja in vse, ki so mu sledili.

Naj takoj na začetku tega poročila povemo, da v pričujoči knjigi ni take (patriotske in protinacistične) tendence. Saroyan je nadaljevalec pacifizma, se pravi tiste usmerjenosti, ki se je razmahnila že med prvo svetovno vojno in po njej in za katero je značilen odpor do vsake vojne. Gre za prepričanje (ki se niti ne zdi preveč neutemeljeno), da je vojna vselej stvar vladajočih razredov: »tisti zgoraj« pehajo ljudstvo v boj za svoje interese. Preprosti ljudje so po tem prepričanju vselej nasprotniki vojne.

Žal je pa tako, da je skoraj za vsakogar, kdor se je le bil prisiljen soočiti z nacizmom, tak pacifizem zgolj lepa teorija, s katero si ne moreš pomagati. Kako to, da je Saroyan ostal na takih pozicijah tudi še po tej zadnji vojni? V ZDA so bile vedno zelo močne izolacionistične težnje. Mnogi Američani v času, ko so nacistični zločinci divjali po Evropi, niso vedeli, ali pa niso hoteli vedeti, kaj se dogaja onkraj Atlantika.

Naj torej med slednje prištejemo tudi pisatelja armenskega rodu W Saroyana? Po tej knjigi sodeč vsekakor. Poudariti pa je treba, da to pravzaprav sploh ni roman o vojni. V ospredju je usoda nekega posameznika, ki se znajde med kolesjem vojaškega aparata. Wesley Jackson na začetku romana še nima osemnajst let. Njegov značaj še ni izoblikovan, odlikujejo pa ga nekatere poteze, ki končno dajejo tudi osnovni ton romanu.

Wesley pripoveduje svojo zgodbo sam. Na ljudi okrog sebe gleda z očmi osemnajstletnika, ki je enako bistroumen, kot je tudi preprost in neizkušen. Na eni strani je poln dobrote in kar nekam svetniški, pri tem pa sploh nima kakšnih predsodkov. Kar ganljivo je »slišati«, kako takorekoč moli in preklinja v isti sapi. (Obojega so ga pač naučili). Takorekoč mimogrede zaide v posteljo te ali one lahkoživke, najraje malo starejše, pri tem pa z otroško pobožnostjo sanja o deklici, ki bo primerna za to, da postane mati njegovih otrok. V ozadju je znana dvojnost, ki vlada v ameriškem vrednostnem sistemu, vendar Saroyan o tem ne razmišlja: zanj ni pomembno, da Wesleya usmerjajo znani ameriški miti in da ga hromi resničnost, ki s temi miti ni v skladu. Njegovo osebnost nam predstavlja enovito, ne da bi jo skušal razkrojiti.

Dickens v svojih romanih rad operira z mladeniči, ki so naivni vsaj tako, kot je naiven W. Jackson. Za Dickensa je prav značilno, da se posmehuje svojim mladim junakom takorekoč za njihovim hrbtom. Seveda v tem lahko uživajo samo pronicljivi (in hudobni!) bralci. V branju Dickensovih romanov najbolj uživa tisti, ki se počuti malce vzvišenega nad junakom, pa najsi se ta imenuje Oliver Twist ali David Copperfield.

Vsega tega pri Saroyanu sploh ne zasledimo. Kako, da si je avtor nalašč izbral junaka, ki ima enako otroško dušo, kot jo ima on sam. Marsikomu se bo v tej knjigi zdelo to ali ono mesto preveč idealizirano ali celo sentimentalno. Tak je na primer opis junakove poroke in sploh njegovega odnosa do izvoljenke. Pri tem pa je pisatelj vseeno znajde na realnih tleh: dejstva in okoliščine »klapajo« kakor v katerem koli dobrem sodobnem romanu. Izvzeli bi morda lahko dogodek na koncu knjige, ko junak pade v nemško ujetništvo, kjer z njim začuda lepo ravnajo. Nemci končno kar zapustijo ujetnike, ne da bi jim kaj storili. Kaj takega se je gotovo tudi primerilo, moti le to, da za tem čutiš pisateljevo tendenco: ko da bi hotel reči, kako so bili Nemci dobri in da se torej ne bi bilo treba z njimi boriti.

Spet torej omenjamo možni kratki stik med pisateljem in bralcem. Saroyanova miroljubnost, kakršna se tu kaže, vsekakor ne bi bila sprejemljiva v situaciji, v kakršni smo bili pred 35 leti in v kakršni se lahko spet znajdemo. Hkrati pa se moramo zavedati, da že zdaj nastaja svet, v katerem pa spet ne bo mogoče shajati brez Wesleyev Jacksonov, brez njihovega pozitivnega, produktivnega odnosa do sočloveka.

PETICA ZA »ZARJO«

V osmem razredu osnovne šole ima razrednik nič koliko skrbi, kako in kam spraviti zaupane fante in dekliče. Kar morejo, mu pomagajo ljudje z zavoda za zaposlovanje. Z odličnjaki in prav dobrimi navadno ni težav. Gredo pač naprej v srednje šole.

Toda kam s tistimi na dnu? Navadno se zgodi, da bi prav ti radi zagrabili z veliko žlico v prazno skledo. Najmanj pet različnih poklicev jih veseli, vsak od izbranih pa daleč presega njihove zmožnosti in sposobnosti.

Toliko bolj se človek razveseli učenca, učenke, ki si zna izbrati delo. Poklic, ki mu bo kos in v katerem bo z veseljem delal. Lep je trenutek, ko si o tem prideva na jasno.

S starši se navadno sporazumemo.

Huje je s podjetji. Kot se zdaj reče, s TOZD in OZD.

Kar sem letos doživel, ne bom nikdar pozabil.

Učenka je prestala teste, se pogovorila s starši, s poklicno svetovalko, z mano. Rada bi postala prodajalka v trgovini. Vsi smo soglašali, da bo na svojem mestu sposoben, vljuden, dober človek. Napotili smo jo k Zarji. Prošnja je odromala. Potem smo pa čakali.

Čez dva dneva mi je prinesla prebrat odgovor na njeno prošnjo. Odgovorila ji je direktorica TOZD DELIKATESA pri ZARJI. Cela stran zares vljudnega, prisrčnega pisanja. Natančno navedeni pogoji za sprejem na učno mesto. Datum, kdaj, kje in kdo se bo s kandidatko pogovarjal. Imena ljudi, ki se bodo pogovorili z njo: vodilni uslužbenci z direktorico vred.

Trajalo je dva tedna, preden so jo sprejeli. Ampak v teh dveh tednih se je ljudem pri TOZD DELIKATESA v ZARJI zdelo vredno, da so petnajstletnemu dekletu napisali pet celostranskih prisrčnih pisem. Ni se ji zdelo škoda časa za pogovor z dekletom, ki naj bi postala njihova delavka.

Ko mi je moja Jasminka prinašala ta pisma, se ji je kar samo smejalo. Kako dobri so ljudje, ki z njimi govori, je vedela povedati.

Ob branju pisem iz Zarje je stala zraven mene in z očmi sledila, do kod sem prišel z branjem. Potem pa je pomolila svoj prst na pismo in pokazala stavek, ki ji je bil posebno všeč. Potem ga je pa sama na glas prebrala. Zraven je sprašev ala, če mi je všeč.

Koliko napetih, toda srečnih trenutkov in dni smo preživeli v tistih dveh tednih!

Pripravili so nam jih ljudje v ZARJI. Znajo ravnati z ljudmi. Dekletu so dali čutiti, da je ČLOVEK.

Nam, ki moramo skrbeti, kam z mladimi, pa so znali sporočiti, kako človeško bodo ravnali z njimi, pa čeprav sodijo samo v jugoslovansko povprečje.

V šolah bi nam bilo prelepo, če bi v vseh podjetjih začutili tak posluh za mlade, kakor ga je v tem primeru pokazala ZARJA.

Zato petica ZARJI! **Janez Svoljšak**

MESEČNI SESTANEK UPOKOJENCEV

V soboto, 2. julija, smo imeli jeseniški upokojenci svoj redni sestanek. Predsednik Hanzi Verdnik je pozdravil številne navzoče in jih seznanil z dnevnim redom.

Najprej je bilo podano kratko poročilo o poteku 12. seje občinske konference skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki je bila 16. junija. Navzoči se niso strinjali s tistim delom poročila, ki obravnava odgovor samoupravne stanovanjske skupnosti na postavljeno delegatsko vprašanje o možnostih najetja dolgoročnih posojil iz solidarnostnega sklada za popravila in adaptacije starih stanovanjskih objektov v lasti upokojencev. Strinjali so se z zahtevo delegata Antona Svetina, da se to delegatsko vprašanje pošlje izvršilnemu odboru ZDU Slovenije v Ljubljani in prosi za njihovo mnenje.

Jurij Dolenc je poročal z zadnjega izleta v Dolomite, s katerim so bili vsi udeleženci izredno zadovoljni.

Osrednja točka dnevnega reda je bila namenjena počastitvi dneva borca. Vabilu izvršilnega odbora se je ljubeznivo odzval za slavnostni govor dolgoletni borec za pravice delavskega razreda Vencelj Perko, ki je bil že ob prihodu od vseh navzočih toplo pozdravljen.

V dobro uro trajajočem govoru nas je najprej spomnil na vse tri letošnje zgodovinske jubileje. Bolj podrobno pa se je v svojem govoru zazadržal na dogajanjih, okoliščinah in delavskem gibanju pred to vojno. Razložil je medsebojna strankarska nesoglasja in trenja znotraj takratnih posameznih strank. Obujal je spomine na politično delo in vlogo delavskega razreda Jesenic. Obrazložil je tudi malo nam znana ozadja posameznih dogodkov. Misli govornika so se prepletale iz obdobja zleta svobod v Celju, štrajka rudarjev, kovinarjev, gradbincev in tekstilcev. Napredne sile so vedno naletele na odpor bivše buržoazije in oblasti. Zelo konkretno je govoril o takratnih jeseniških razmerah, ko so se lastniki bivše KID povezali s predstavniki banovine in skupno vzpostavili na Jesenicah policijski komisariat, ki naj bi krotil napredno gibanje revolucionarnih delavskih mas kot tudi posameznikov.

Vencelj Perko je kot udeleženec ustanovnega kongresa KP Slovenije na Čebinah opisal delo kongresa in vsebino sprejetega manifesta, katerega pravilnost so nadaljnji dogodki v svetu in pri nas v celoti potrdili kot zgodovinsko resnico.

Predsednik društva se je zahvalil govorniku za izčrpno opisane zgodovinske dogodke in obenem seznanil navzoče s sklepom seje izvršilnega odbora, da za uspešno revolucionarno delo predvsem na jeseniškem in gorenjskem področju predlagajo Venclja Perka za častnega člana DU Jesenice. Vsi navzoči so predlog sprejeli z navdušenim aplavzom in potrdili še z glasovanjem.

Tov. Perko se je presrečen in ganjen zahvalil za nepričakovano priznanje z obljubo, da ga to imenovanje zavezuje tudi za nadaljnje sodelovanje z društvom.

Po zaključku uvodnega dela sestanka je Vencelj Perko s prisotnimi predvojnimi revolucionarji in kasnejšimi borci obujal spomine na takratne dogodke. Te

SEDEMDESETLETNICA GODBE GORJE

Osemintridesetčlanski kolektiv godbe na pihala Gorje, z njimi pa vsi občani Gorij ter številni prijatelji od blizu in daleč, bodo v soboto, 16., in v nedeljo, 17. julija, svečano proslavili 70-letnico obstoja in plodnega dela svoje godbe.

Jubilejne slovesnosti se bodo pričele v soboto ob 16. uri popoldne s praznično povorko po cestah v središču Bleda, v kateri bodo poleg gorjanske godbe v narodnih nošah sodelovali tudi pobrateni pevski zbor iz Ribnice z značilnimi ribniškimi krošnjami, folklorne skupine iz Varaždina, Globasnice, Bohinja in Lesc. Pred festivalno dvorano bo ob 17. uri slavnostni koncert. Prava paša za oči bo pisana množica vseh sodelujočih narodnih noš, gotovo pa bo posebno pozornost pritegnil nastop pevcev iz Ribnice, na čelu s članom Slovenskega okteta Tonetom Kozlevčarjem.

Osrednja slovesnost ob ob 20. uri zvečer, ko bodo pred gasilskim domom v Zgornjih Gorjah pripravili jubilejni koncert, na katerem bodo skupaj nastopili slavljenci — godbeniki iz Gorij in pevski zbor iz Ribnice. Na prireditvi bodo svečano podpisali listino o pobratenju med godbo na pihala Gorje in pevskim zborom iz Ribnice. Pergamentno listino z besedilom v ribniškem in gorjanskem dialektu je umetniško izdelal akademski slikar Milan Batista iz Kranja. Pred sklenitvijo koncerta bodo zaslužnim godbenikom in dirigentu podelili priznanja.

Jubilejno praznovanje se bo nadaljevalo v nedeljo popoldne ob 15. uri pri gasilnem domu v Zgornjih Gorjah z revijo domače godbe in godbe na pihala iz Lesc, Medvod in Tržiča. Po koncertu pripravljajo veliko vrtno veselico s srečolovom, na kateri bo igral narodno zabavni ansambel Karavanke.

Organizatorji proslave so v primeru slabega vremena predvideli koncert v festivalni dvorani na Bledu, v Gorjah pa vse nastope v domu TVD Partizan.

Godba na pihala iz Gorij, 38 v gorenjske narodne noše oblečenih brhkih mož in fantov in še mikavna flavtistka, ki so postali s svojimi koračnicami in poskočnimi vižami znani po domovini in v zamejstvu, te dni slavi 70-letnico ustanovitve.

Čeprav začetki gorjanskih godbenikov segajo precej nazaj v prejšnje stoletje, nimajo pisanih dokumentov, da bi slavili še bolj častitljivo obletnico.

Ko so prizadevni organizatorji v pripravah na jubileje brskali po preperelih zapiskih in spraševali starejše sovaščane o nastanku svoje godbe, so med drugim zvedeli, da je že pokojni Anton Kocjančič-Durgl vedel povedati, da je gorjanska godba »špilava« že pri slavnostni otvoritvi železnice Ljubljana—Trbiž, 14. decembra 1870. leta, se pravi, že pred 107 leti. Po nekaterih ustnih izročilih, ki morajo biti celo nekje zapisana, pa so sestavljali 1899. leta gorjansko godbo Mačkovi, Zidankovi in še nekateri Gorjanci, ki pa seveda še niso poznali not. Fantje so igrali le na cerkvenih slavjih in na vaških svatovščinah. V arhivu hranijo fotografijo, na kateri so 1904. leta slikani postavni gorjanski godbeniki tistega časa: Franc Ambrožič, Anton Simič, Franc Černe, Anton Kocjančič, Martin Krničar, Janez Rozman, Janez Černe, Lovro Pristov, Janez Flajs, Anton Ambrožič, Jaka Torkar, Matevž Jan in Jakob Kocjančič. Sodobniki se dobro spominjajo, da so prvo skladbo po notah igrali bolgarsko koračnico Šumi Marica. Z notami sta se tedaj ukvarjala le vsestransko razgledana Anton Kocjančič-Durgl in Janez Černe-Potokar.

Za pobudnike in ustanovitelje godbe veljajo, po zapiskih in pripovedovanju, Kocjančičevi fantje, ki izhajajo iz znane Mačkove družine.

V tistem času so si godbeniki sami kupovali instrumente. Sestajali in učili so se pri Mačkovih doma.

Nadarjene in ambiciozne fante, ki so se z igranjem že močno uveljavili blizu in daleč, je skušal zase pridobiti takratni gorjanski kaplan, da bi jih vključil v strelsko družino, nad katero je držal roko. Vendar so mladeniči spoznali njegov namen in se niso dali zapeljati. Priključili so se k takrat najbolj naprednemu gasilskemu društvu Gorje. Iz ohranjene blagajniške knjige tega društva je razvidno, da je bilo godbi 1905. leta dodeljenih za nakup instrumentov 53,13 krone, 1906. leta so gasilci plačali 50 kron kapelniku, 1907. leta pa so spet kupili za 82 kron novih instrumentov ter zbrali za godbo 25,59 krone čistega dohodka s tombolo.

Uradno je gorjanska godba postala gasilska 1907. leta. To leto štejejo za začetek današnje godbe na pihala.

Med obema vojnama so vodili godbo Anton Kocjančič, p.d. Mačkov Tonej, Franc Kunstelj, Janez Šolar, Miha Bregant in Franc Pikelj. S prihodom okupatorja 1941. leta je godba prenehala z delom. Na poziv KPS, ki je imela v Gorjah izredno pomembno vlogo in številne somišljenike, se je večina godbenikov podala v partizane. Bili so večina delavci jeseniške železarne, gozdarji in kmetje, razredno in narodnostno zavedni možje in fantje, nekateri pa so bili že takrat komunisti in skojevci.

Svoja življenja v NOB so žrtvovali priljubljeni godbeniki: Andrej Žvan-Boris, ki je bil proglašen za narodnega heroja, nadalje Jakob Slivnik, Franc Hribar, Miha Šolar, Ivan Slivnik in Alojz Pogačnik. Godba je svoje instrumente 1944. leta oddala partizanom in tudi tako prispevala svoj delež k porajajoči glasbeni kulturi med borci NOB. Dve leti po osvoboditvi so na pobudo Lovra Žemva, Franca Poklukarja, Rajka Repeta, Jožeta Muleja, Lojzeta Kunstelja in Jožeta Poklukarja preživeli in novi godbenika stopili skupaj in začeli z vajami pod vodstvom dirigenta Tomaža Šolarja, ki je vodil godbo do 1961. leta. Njemu gre zasluga za pridobivanje mladih glasbenikov in naglo kvalitetno rast pomlajene skupine.

Zadnjih 16 let z velikim uspehom vodi godbo požrtvovalni dirigent Julij Sorgo ob vsestranski organizacijski podpori prizadevnega Janeza Varla in dolgoletnega predsednika tega marljivega kolektiva Franca Poklukarja. Vsa ta leta so značilna po izredno številnem vključevanju mladih fantov, sistematični vzgoji in stalni kvalitetni rasti gorjanske godbe, ki je postala skoraj nepogrešljiva v vseh krajih občine in izven nje, na raznih proslavah in prireditvah.

K tako naglemu vzponu tega vzornega kolektiva so precej prispevali tudi delovni kolektivi, predvsem LIP Bled in gozdno gospodarstvo Bled ter občinska skupščina, ki so z velikim razumevanjem priskočili na pomoč z denarnimi sredstvi za nakup instrumentov in narodnih noš, kar je še posebno spodbudilo vse godbenike k trdemu, takorekoč vsakodnevnemu delu na vajah in nastopih. Statistika zadnjih desetih let kaže, da je bilo v poprečju najmanj 65 javnih nastopov na leto ter skoraj vsak drugi dan vaja v njihovem, pred tremi leti obnovljenem prostoru.

Godba je že več let nazaj vključena v redni kulturni program turističnega društva Bled, poleg tega pa je bila vselej na čelu kmečke ohceta v Ljubljani, na sprevodu narodnih noš v Kamniku in drugod.

Vabil je bilo z leti vse več. Za največje priznanje si gorjanski godbeniki štejejo koncert v Bohinju pred predsednikom republike tovarišem Titom in njegovim gostom predsednikom LR Koreje Kim Il Sungom. Imeli so čast nastopiti tudi pred številnimi drugimi državnimi in visokimi osebnostmi, kot so predsednik francoske vlade, iraški šah, angleške princese, japonski prestolonaslednik, predsednik indijskega parlamenta in drugi. Težko bi našteli vsa gostovanja, na katerih so doma in v tujini s svojimi nastopi dostojno predstavili našo glasbeno kulturo. Nepozabni so bili zlasti njihovi nastopi v Beogradu, Brusu, Varaždinu, pri naših koroških rojakih v Globasnici in na Tržaškem v Sovodnju. Sodelovali so na domala vseh otvoritvah in sklenitvah mednarodnih športnih tekmovanj v občini in na Gorenjskem. Njihovi nastopi v gostoljubni Ribnici na Dolenjskem so prerasli kulturni pomen in se razvili v širšo družbenopolitično sodelovanje in prijateljstvo ne samo s tamkajšnjim pevskim zborom, marveč tudi med občani obeh krajevnih skupnosti. Ob jubilejnem praznovanju bodo potrdili to prijateljstvo s podpisom liste o pobratenju.

Vsem članom godbe na pihala iz Gorij ob njihovem visokem jubileju, ki ga praznujejo v znaku velikih kulturnih, organizacijskih in družbenopolitičnih dosežkov, iskreno čestitamo!

J. R.

Godba na pihala DPD Svoboda Gorje

SREBRNO GASILSKO ODLIKOVANJE

V nedeljo, 3. julija, je bilo gasilsko praznovanje v Ribnem pri Bledu. Ob tej priliki je dobila od zastopnika GZS Viktorja Pogačarja odlikovanje druge stopnje Jera Poljanec iz Rečice pri Bledu.

Med NOB je bila obveščevalka in aktivistka, od leta 1943 pa aktivna partizanka. V borbi na Jelovici je bila leta 1944 ujeta in poslana v kazensko taborišče Auschwitz, od koder se je srečno vrnila domov.

Takoj po osvoboditvi se je vključila v vse družbenopolitične organizacije in v gasilsko enoto na Rečici. Je gospodar gasilskega doma na Rečici in na splošno zelo aktivna, sicer ne bi dobila tako visokega odlikovanja.

Jera je bila rojena 17. 3. 1914 na Stari Pokljuki, danes pa živi na Rečici pri Bledu in s svojo vedrino in vitalnostjo ne kaže toliko let, kot jih v resnici ima.

J. Ambrožič

PRVA SEJA SVETA POTROŠNIKOV NA JAVORNIKU

V sredo, 6. julija, je bila v delavskem domu Julke in Albina Pibernik na Javorniku prva seja na novo izvoljenega sveta potrošnikov pri svetu krajevne skupnosti. Predsednik Milan Lempl je obrazložil osnutek pravilnika in poslovnika sveta potrošnikov, ki sta bila sprejeta z nekaterimi manjšimi popravki in dopolnili. Strinjali so se tudi s predlogom, da se bodo člani sveta seznanili s stanjem na področju trgovske mreže.

Že na prvi seji so kritično obravnavali razmere na tem področju, zato so se odločili za ogled poslovalnic na območju krajevne skupnosti. Po opravljenem ogledu bodo organizirali razgovor s poslovodji ter s predstavniki vodstev delovnih organizacij s tega področja. Do naslednje seje bodo pripravili tudi predlog samoupravnega sporazuma, ki naj bi ga obravnavali in nato podpisali predstavniki delovnih organizacij – trgovskih podjetij. Delovnim organizacijam Elita Javornik, Petrol Ljubljana, ki ima bencinski servis na Javorniku, ter Tobak Ljubljana, ki ima prav tako poslovalnice na območju krajevne skupnosti, bodo posredovali ponovna obvestila, da predlagajo delegate v svet potrošnikov. Za namestnika predsednika sveta potrošnikov je bil na prvi seji izvoljen sanitarni inšpektor Vladimir Gašperlin.

SLAVNOSTNA SEJA NA HRUŠICI

Na Hrušici se nadaljujejo prireditve v okviru praznovanja krajevnega praznika. V petek, 8. julija, so se na slavnostni seji sestali člani organov krajevne skupnosti, družbenopolitičnih organizacij, društev in delegacij. Uvodni govor je imel Janez Palčič, zatem pa so prvič podelili bronaste značke Osvobodilne fronte, ki so jih prejeli: DPD Svoboda Hrušica, Jože Mur, Janez Poljšak in Janko Rabič.

V soboto in nedeljo se je zatem zvrstilo več športnih tekmovanj, praznovanje krajevnega praznika pa se bo nadaljevalo v soboto, 16. julija, s sektorsko vajo članov prostovoljnega gasilskega društva Hrušica.

J. R.

ZAHVALA

Sodelavkam čajne kuhinje in kantine v martinarni se iskreno zahvaljujem za lepo darilo ob odhodu v pokoj. Želim jim še mnogo uspehov pri nadaljnjem delu.

Angela Detela

ZAHVALA

IO OOS – komerciala in finance se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki sem jo prejela v času bolezenske odsotnosti.

Zinka Bregant

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem vsem sodelavcem kadrovskega sektorja za prekrasna spominska darila ob odhodu v pokoj.

Cilka Cegnar

ZAHVALA

Ob smrti brata Jakoba LAPANJA se kolektivu žebljarna najlepše zahvaljujem za izrečeno sožalje in za prejeti denar.

Venčeslav Lapanja

ZVAHALA

Odboru osnovne organizacije sindikata TOZD Valjarne žice in profilov, se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, v času moje bolezenske odsotnosti. Adem Crnović

ZAHVALA

Odboru osnovne organizacije sindikata TOZD Valjarne žice in profilov, se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezenske odsotnosti. Janez Črv

---

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 16. julija, bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprt EMONA MARKET, Prešernova 1/a.

ZAHVALA

Center srednjih šol Jesenice se je v februarju mesecu letos obrnil na nekatere večje delovne organizacije v jeseniški občini, da bi nam finančno priskočile na pomoč pri ureditvi učilnice za kemijo, kjer so naprave tako dotrajane, da je pouk v njej iz varnostnih razlogov nemogoč. Naši prošnji so se odzvale naslednje delovne organizacije:

– železarna Jesenice 60.000 din, Gradis Jesenice 5.000 din, Tehnični biro Jesenice 5.000 din, Universal Jesenice 2.000 din.

Delovni kolektiv centra srednjih šol kot tudi vsi učenci se vsem, ki so nas podprli v naših prizadevanjih po modernizaciji pouka, iskreno zahvaljujemo, hvaležne pa bodo tudi številne generacije jeseniških učencev, ki bodo v prihodnje šli skozi usmerjeno izobraževanje.

ZAHVALA

Ob bolezni izgubi brata in strica

FRANCA RAŽNA

z Dovjega se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, znancem in dobrim sosedom, ki so takoj priskočili na pomoč, mu darovali vence in cvetje; TOZD Žičarna za poklonjeni denar namesto venca, pevcem za žalostinke ter organizacijama ZB NOV in DU za izkazano zadnjo čast iskrena hvala.

Zahvaljujemo se tudi zdravnikom in drugemu osebju bolnišnice Jesenice in zdravnikom in osebju doma Franceta Berglja na Jesenicah za zdravljenje.

Vsem še enkrat hvala.

ŽALUJOČI: brat Ciril z ženo in nečakinji Darinka in Cirila z družinama

ZAHVALA

Ob prezgodnji izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

JANEZA KALANA

se iskreno zahvaljujemo dr. Rojčevi in zdravstvenemu osebju bolnišnice na Golniku za zdravniško pomoč in nego.

Zahvaljujemo se OOS Universal Jesenice in OOS PIV energija za podarjena venca, OOS Kovinoservis in nabavnemu oddelku, še posebej sodelavcem skladišča Bela za denarno pomoč.

Hvala vaščanom Lipc za podarjeni venec in denarno pomoč, še posebno sosedoma Puklnovi in Revovi, govorniku Dušanu Staretu za poslovilne besede, pevskemu zboru DU Javornik in praporščakom.

Hvala vsem darovalcem cvetja in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti, počastili njegov spomin in nam izrekli sožalje.

Še enkrat vsem in za vse iskrena hvala.

ŽALUJOČI: žena Marjana, hčerki Anica in Marjanca z družinama, sinovi Janko in Srečko z družinama, Pavel z otrokoma in ostalo sorodstvo

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

16. in 17. julija, ameriški barvni film ŽELEZNA PEST, ob 17. in 19. uri, režija Walter Hill, v glavni vlogi Charles Bronson.

18. in 19. julija, ameriški barvni film MALI INDIJANEC, ob 17. in 19. uri, režija Bernard Mc Evety, v glavni vlogi James Garner,

20. julija, francoski barvni film POSLEDNJI TANGO V PARIZU, ob 17. in 19. uri, režija Bernardo Bertolucci, v glavni vlogi Marlon Brando,

21. julija zaprto,

22. julija, italijanski barvni film IGRALCI DRUGE VRSTE, ob 17. in 19. uri, režija Paolo Nuzzi, v glavni vlogi Agostina Belli,

23. in 24. julija, ameriški barvni film VOJVODINJA IN POTEPUH, ob 17. in 19. uri, režija Melvin Frank, v glavni vlogi Goldie Hown, George Segal.

KINO PLAVŽ

16. in 17. julija, ameriški barvni film MALI INDIJANEC, ob 18. in 20. uri,

18. in 19. julija amer. barvni film ŽELEZNA PEST, ob 18. in 20. uri,

20. julija zaprto,

21. julija, italijanski barvni film PRIDI IN SPOZNAJ MOJO ŽENO, ob 18. in 20. uri,

22. julija, francoski barvni film POSLEDNJI TANGO V PARIZU, ob 18. in 20. uri,

23. in 24. julija, francoski barvni film MAČEK DETEKTIV, ob 18. in 20. uri.

KINO KRANJSKA GORA

16. julija, francoski barvni film VRNITEV MODREGA AGENTA, ob 20. uri,

17. julija, ameriški barvni film NASLEDNJA POSTAJA GREENWICH VILLAGE, ob 20. uri,

20. julija, ameriški barvni film MALI INDIJANEC, ob 20. uri,

23. julija, ameriški barvni film ŽELEZNA PEST, ob 20. uri,

24. julija, italijanski barvni film PRIDI IN SPOZNAJ MOJO ŽENO, ob 20. uri.

KINO DOVJE – MOJSTRANA

16. julija, ameriški barvni film MANDINGO, ob 19. uri,

17. julija, francoski barvni film VRNITEV MODREGA AGENTA, ob 19. uri,

23. julija, ameriški barvni film MALI INDIJANEC, ob 19. uri,

24. julija, ameriški barvni film ŽELEZNA PEST, ob 19. uri.

GASILCI IZ SMOKUČA VABIJO

V nedeljo, 17. julija, bodo ob 15. uri imeli gasilci iz Smokuča poleg gasilskega doma že tradicionalno vrtno veselico z bogatim srečolovom. Žensko kolo, vreča sladkorja, tehtnica in še nekaj sto praktičnih dobitkov bo na voljo obiskovalcem. Na programu je tudi kegljanje za jarca.

Za prijetno počutje in razvedrilo bo poskrbel znani ansambel Murka s pevci.

V primeru dežja bo prireditev naslednjo nedeljo.

JUGOBANKA – eksp. JESENICE

razpisuje prosto delovno mesto

BLAGAJNIK – LIKVIDATOR.

Pogoji: Končana srednja šola in dve leti delovnih izkušenj. Rok prijave 15 dni od dneva objave. Pismene prošnje z dokazilom o strokovni izobrazbi pošljite na naslov – JUGOBANKA – eksp. JESENICE, Titova c. 20!

VATROSTALNA ZENICA – TOZD JESENICE

objavlja prosto delovno mesto

VODJE KNJIGOVODSTVA

Pogoji za sprejem:

- višja strokovna izobrazba ekonomske smeri in dve leti delovnih izkušenj,
- srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri in štiri leta delovnih izkušenj.

Delo se združuje za nedoločen čas.

Kandidati naj svoje prošnje s potrebnimi dokazili vložijo do vključno 25. julija na naslov: Vatrostalna Zenica, TOZD Jesenice, Savska 6.

SVET DELOVNE SKUPNOSTI OSNOVNE ŠOLE ŽIROVNICA

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. eno delovno mesto **varuhinje**
   – za nedoločen čas – polna delovna obveznost;
2. eno delovno mesto **varuhinje**
   – za nedoločen čas – polovična delovna obveznost;
3. eno delovno mesto **učitelja** za razredni pouk
   – za določen čas september 1977–januar 1978, s polno delovno obveznostjo;
4. eno delovno mesto **hišnika – kurjača**
   – za nedoločen čas, s polno delovno obveznostjo – poizkusna doba.

Pogoji za sprejem:
Pod 1. 2. – šola za varuhinje, poizkusno delo tri mesece.
Pod 3. – učitelj razrednega pouka.
Pod 4. – poklicni ključavničar ali mizar z opravljenim tečajem za kurjenje centralne kurjave.

Pismene prijave je treba oddati v 15 dneh.

BIRO ZA URBANIZEM IN STANOVANJSKO POSLOVANJE JESENICE, n. sol. o., Cesta maršala Tita 18,

vabi k sodelovanju pri delih in nalogah ter

OBJAVLJA

prosta dela in naloge za delavca **PLANERJA – ANALITIKA.**

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da imajo visoko ali višjo izobrazbo ekonomske ali komercialne smeri,
2. da imajo najmanj dve leti delovnih izkušenj iz svoje stroke.

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati tudi moralno politične pogoje, skladno z družbenim dogovorom o kadrovski politiki v občini Jesenice. Izbrani kandidat nastopi delo po dogovoru.

Prijave z osebnimi podatki in dokazili o strokovnosti naj kandidati pošljejo na gornji naslov v roku 20 dni po izidu te objave.

NOVICE IZ ALPINISTIČNEGA ODSEKA

Četrti julij, dan borca, ki ga praznuje vsa Jugoslavija. Povsod vihrajo zastave, prešerno vzdušje vlada med ljudmi.

Člani alpinističnega odseka Jesenice pa se tega dne spominjamo dveh mladih alpinistov, ki sta prav na ta dan izgubila življenje.

Prvi – Marjan Zorč, član AO Jesenice, je takrat imel za seboj že nešteto težkih plezalnih vzponov in tur. Tako sta se tudi tisti dan odpravila z Marjanom Manfredo-Marjonom iz Krnice v steno Rakove špice. Podala sta se v Rdečo zajedo, smer ocenjeno s V. težavnostno stopnjo, visoko 600 metrov. V odlični formi in z dovršeno tehniko sta smer preplezala v rekordnem času. Še isti dan pa sta nameravala sestopiti nazaj v Krnico. Pot pelje mimo bivaka IV. na Križ in od tu po zavarovani poti čez Križko steno v Krnico. Ta pot pa je bila za Zorča usodna. Z Marjonom sta po poti precej hitro sestopala in kdo ve kako – Marjan je omahnil preko stene.

Lani, 4. julija, pa so se trije člani AO Jesenice odpravili proti morju. Naključje pa je hotelo, da je na enem od nešteto ovinkov odpovedal avto. Zleteli so s ceste, pri tem pa je Drago Hanžek izgubil življenje.

Obeh se vsi spominjamo kot vedno nasmejanih, igrivih, vestnih in vedno pripravljenih za pomoč. Pogovor v tem dnevu nehote nanese na Draga in Marjana, na dogodke, ki smo jih skupaj doživeli.

Letos smo se člani alpinističnega odseka Jesenice na ta dan odpravili v Krnico k plošči, kjer je Zorč izgubil življenje. V soboto pa smo počastili spomin obeh alpinistov s številnimi plezalnimi turami v stenah Rakove špice, Rogljice, Dovškega gamsovca in Razorja.

Naveza Javorski – Hanžek je preplezala Arihovo smer, ocenjeno s V. in V.+ težavnostno stopnjo. Smer je visoka 600 metrov in velja za eno najtežjih, poleg švicarske, Rdeče zajede in drugih v tem koncu.

Naveza Domevšček – Jelenc je preplezala smer po Stebru v Rakovi špici, ocenjeno s IV. in V. težavnostno stopnjo, visoko 600 metrov. Smer odlikuje čvrsta skala v spodnjih dveh tretjinah stene in potreba po uporabi zelo raznolike plezalne tehnike.

Naveza Trušnovec – Terseglav je v steni Rogljice preplezala 500 metrov visoko Jesih – Lipovčevo smer, ocenjeno s IV. in V. težavnostno stopnjo. Smer je bila precej mokra.

Navezi Gregorič – Mesarič – Korenc ter Kocjančič – Valontar pa sta preplezali 600 metrov visoko Kolteneggerjevo smer v Razorju (II. in III.), sestopili pa so na Križ in na bivak IV.

Navezi Trošt – Novak in Hrovat – Bezjak pa sta preplezali Jugozahodno smer v Dovškem gamsovcu, ocenjeno s III. težavnostno stopnjo (500 metrov).

Vse naveze so sestopile na bivak IV.

V nedeljo, 3. julija, sta Milan Fülle in Jani Pšenica preplezala severozahodni steber Dovškega gamsovca, visok 500 metrov (III.–IV.).

Lojze Novak je preplezal v steni Male Mojstrovke severni raz (300 metrov, III. in IV.), Rudi Trošt pa zajedo Šite glave (200 metrov, IV. V.).

V ponedeljek, 4. julija, pa se je naveza Javorski – Domevšček podala v Vrata. Preplezala je kombinacijo bavarske smeri (IV.) in dolge nemške smeri (IV.). Skupna višinska kombinacija je 1.200 metrov.

D. J.

STANIČEV DOM POD TRIGLAVOM ODPRT

Obiskovalcem Triglavskega pogorja sporočamo, da je Staničev dom pod Triglavom od 9. julija dalje redno oskrbovan.

Planinsko društvo
Javornik – Kor. Bela

VIATOR, TOZD PROMET, DELAVNIŠKE STORITVE, GOSTINSTVO IN TURIZEM JESENICE

objavlja naslednja prosta delovna mesta v obratu gostinstvo v Gozd Martuljku:

1. **šef strežbe,**
2. **vodja vzdrževanja,**
3. **ekonom – skladiščnik.**

Pogoji:

pod 1.: gostinski tehnik, tri leta izkušenj na samostojnih delovnih mestih v stroki ali VK gostinski delavec in pet let delovnih izkušenj na samostojnih delovnih mestih v stroki;

pod 2.: VK delavec kovinske stroke, dve leti delovnih izkušenj na samostojnih delovnih mestih;

pod 3.: srednješolska izobrazba ekonomske, komercialne ali trgovske smeri in dve leti delovnih izkušenj na podobnih delovnih mestih.

Za vsa delovna mesta je predpisano trimesečno poskusno delo.

Prijave s kratkim opisom dosedanjih zaposlitev in z dokazili o strokovnosti pošljite na naslov: Viator, TOZD Jesenice, Titova 67. Rok za sprejemanje prijav je 8 dni po objavi, oziroma do zasedbe delovnih mest.

OBČINSKA TRIM LIGA V MALEM NOGOMETU

V petek, 8. julija, popoldne je bilo na pomožnem igrišču v Podmežaklji na sporedu deveto, to je, zadnje kolo v občinski trim ligi v malem nogometu. V sredo, 6. julija, in v četrtek, 7. julija, pa sta bili na sporedu sedmo in osmo kolo. Objavljamo rezultate vseh treh kol prejšnjega tedna.

PRVA SKUPINA:

sedmo kolo: Zaštreka – KS Kranjska gora 3:2, TVD Hrušica : Gorenjka 4:1, Carinarnica : TVD Partizan Jesenice 2:2, KS Plavž – železničarji : KK Jesenice 5:0, Kovin prost.

Osmo kolo: KS Kranjska gora : KS Plavž – železničarji – preloženo, Kovin : Gorenjka 3:2, TVD Hrušica : TVD Partizan Jesenice 6:1, Carinarnica : KK Jesenice 2:2, Zaštreka prosta.

Deveto kolo: Zaštreka : Gorenjka 3:1, Kovin : TVD Partizan Jesenice 2:1, TVD Hrušica : KK Jesenice 5:0. Carinarnica : KS Plavž – železničarji 0:3, zaostala tekma Zaštreka : Carinarnica 1:1.

Lestvica prve skupine po odigranem devetem kolu:

TVD Hrušica	8	7	0	1	31: 7	28
Zaštreka	8	6	2	0	27: 9	26
KS Plavž – železničarji	7	5	1	1	26: 5	22
KS Kr. gora	7	4	0	3	18: 7	16
KK Jesenice	8	3	1	4	11:22	14
Kovin	8	3	0	5	11:28	12
Gorenjka	8	2	1	5	12:21	10
Carinarnica	8	0	4	4	9:22 (-2)	6
TVD Partizan Jesenice	8	0	1	7	8:30 (-2)	0

V lestvici ni upoštevana preložena tekma KS Kranjska gora : KS Plavž – železničarji, ki pa ne bo vplivala na položaj na lestvici. Upoštevana pa je tekma Carinarnica : Kovin, ki jo je Carinarnica dobila z rezultatom 1:0 in je bila pozneje registrirana s 3:0 za Kovin, ker je za Carinarnico nastopil igralec Kačar, ki ni bil registriran za to ekipo. Kačarja so za tem registrirali in je na ostalih tekmah imel pravico igrati.

DRUGA SKUPINA:

Sedmo kolo: Postaja milice : KOOP Mojstrana 3:0 b.b., Gradis : Kompas 3:0 b.b., Podmežaklja I : Podmežaklja II 2:1, Železniška postaja : Murova 2:2, Jeklarna : Gradbinec 2:2.

Osmo kolo: postaja milice : Kompas 4:2, KOOP Mojstrana : Podmežaklja II 0:3 b.b., Podmežaklja I : Murova 1:4, Železniška postaja : Jeklarna 1:4, Gradis : Gradbinec 2:2.

Deveto kolo: Gradis : Postaja milice 2:2, Kompas : Podmežaklja II 0:3 b.b., KOOP Mojstrana : Murova 0:3 b.b., Podmežaklja I : Jeklarna 0:1, Železniška postaja : Gradbinec 1:5.

Lestvica druge skupine po odigranem devetem kolu:

Jeklarna	9	8	1	0	35: 9	34
Gradbinec	9	7	2	1	43: 7	32
Gradis	9	6	2	1	28:12	28
Postaja milice	9	4	3	2	23:17	22
Železniška postaja	9	4	3	2	19:15	22
Podmežaklja I	9	3	1	5	10:24	14
Kompas (-4)	9	3	1	5	19:21	10
Murova (-2)	9	2	1	6	17:29	8
Podmežaklja II	9	2	0	7	9:44	8

V lestvici so upoštevane tudi tekme, registrirane s 3:0, ker ekipe KOOP Mojstrana ni bilo pravočasno na igrišče. KOOP Mojstrana je bila po treh zaporednih kolih, ker ni prišla na igrišče, suspendirana. Ekipama Kompasu in Murovi so bile odvzete štiri, oziroma dve točki, ker Kompas ni nastopil na dveh in Murova na eni tekmi in tekem nista pravočasno odpovedala. Zlasti ekipa Kompasa je proti koncu tekmovanja pokazala precejšnjo mero neresnosti.

V sredo, 13. julija, je bil odigran finalni turnir za prvaka TRIM LIGE, v katerem so sodelovale prvo in drugouvrščene ekipe iz vsake skupine.

Jeseni se bo začel jesenski del občinske trim lige, ki bo po vsej verjetnosti razdeljena v dve jakostni skupini. Računamo, da se bo naknadno prijavilo še več ekip. Sicer pa je za začetek že 18 ekip dokaj množično tekmovanje. To pomeni, da je tovrstna rekreacija precej priljubljena. Nedvomno pa je v občini Jesenice še dovolj dobrih ekip, ki niso tekmovale. Jeseni bo tekmovanje potekalo tudi na igriščih v Kranjski gori, Mojstrani in Lipcah. Ta igrišča bo ZTKO morala pregledati in registrirati, ker morajo ustrezati dimenzijam za mali nogomet. Tekmovanje naj bi potekalo v dveh delih – jesenski in spomladanski – in sicer po liga sistemu, vsak z vsakim. O začetku tekmovanja jeseni bomo ljubitelje nogometa pravočasno obvestili. S posameznih tekem bomo posredovali rezultate in morebitne posebnosti.

Delovni ljudje in občani iz krajevnih skupnosti in posameznih naselij, če želite nastopati v tem trim tekmovanju, namenjenemu rekreaciji, do začetka tekmovanja svoj nastop prijavite ZTKO Jesenice.

A. G.

USPEH NAŠIH ALPINISTOV V ANDIH

V petek, 8. julija, se je vrnila domov slovenska alpinistična odprava Andi 77, ki jo je ob pomoči planinske zveze Slovenije organiziralo planinsko društvo Dovje – Mojstrana. Alpinisti, med njimi je bilo največ članov domačega alpinističnega odseka, so se vrnili vedrih obrazov, kajti v pogorju Andov v Južni Ameriki so uspešno osvojili šesttisočak Yerupeja. V prvotnem programu so imeli osvojitev vrha Yirishanca, vendar so zaradi nevarnih ledenih previsov morali spremeniti program.

Odpravi Andi 77, v kateri je bilo tudi več sodelavcev iz naše železarne, iskreno čestitamo.

J. R.

Balinanje

V soboto, 2. julija, so člani balinarskega kluba z Jesenic sodelovali na gorenjskem prvenstvu v zbijanju v Lescah, na katerem je tekmovalo 27 zbijačev. BK Jesenice so zastopali Kozamernik, Smodiš in Domevšček. Uspeh je imel le Kozamernik, ki je dosegel tretje mesto in se uvrstil na slovensko prvenstvo, ki bo 16. in 17. julija v Ljubljani. S tem tekmovanjem so bila zaključena vsa prvenstva v gorenjski podzvezi za leto 1977.

Istega dne so se jeseniški balinarji udeležili prijateljskega turnirja v organizaciji BK Sloga – Ljubljana. Na tekmovanju je sodelovalo osem ekip, BK Jesenice pa je zastopala druga ekipa, v sestavu Stražišar, Trivič, Čampa in Vudrič. V predtekmovanju je igrala z ekipama Železničarja iz Postojne in Ljubljansko Lario ter obe igri izgubila in izpadla iz nadaljnjega tekmovanja.

V nedeljo, 3. julija, pa se je prva ekipa BK Jesenice, ki jo sestavljajo Domevšček, Ukan, Smodič in Sfiligoj, udeležila mednarodnega turnirja v organizaciji BK Železničar Postojna. Na turnirju je sodelovalo 12 ekip iz Slovenije, Hrvatske in zamejstva. Naša ekipa je izgubila obe srečanji z ljubljansko Svobodo 13:11 in z Benčičem iz Reke s 13:10 in izpadla iz nadaljnjega tekmovanja.

Istega dne je bil izveden turnir v počastitev dneva borca, ki ga prireja vsako leto krajevni odbor ZB NOV Plavž na baliniščih v bazi. Turnirja se je udeležilo deset ekip, in sicer štiri ekipe ZB NOV Plavž, tri ekipe SZDL Plavž, ena ekipa mladincev Plavž, ena ekipa društva upokojencev Javornik – Koroška Bela in ena ekipa ZB NOV Hrušica. Skupno je na tekmovanju sodelovalo 42 balinarjev. Tekmovanje je tehnično izvedla komisija BK Jesenice.

Po govoru predsednika KO ZB NOV Plavž tov. Divjaka, ki je poudaril pomen četrtega julija in letošnjih jubilejev partije in tov. Tita, smo pričeli s tekmovanjem, ki je trajalo ves dan. Tako zagrizenih borb že dolgo nismo videli na naših igriščih.

Prvo mesto je osvojila ekipa ZB NOV Plavž, v postavi Rudi Pančur, Janez Pavlič, Peter Beguš in Lado Čelik in prejela prehodni pokal ter plaketo. Plaketo sta prejeli tudi drugo in tretje uvrščeni ekipi.

Krajevnemu odboru ZB NOV Plavž se udeleženci turnirja zahvaljujejo za organizacijo in malico v upanju, da bo turnir postal tradicionalen.

S. P.

Košarka

PRVI DEL SEZONE 1977 KONČAN

Pretekli teden so krajše počitnice nastopili košarkarji in košarkarice Jesenic . Sezona je bila zelo težka in naporna, zato je počitek zelo potreben, toda zaradi bližnjih tekmovanj se bodo vse ekipe zbrale spet 1. avgusta.

Ko bi ocenjevali spomladanski del košarkarske sezone na Jesenicah, potem bi lahko rekli, da je bil dosežen velik napredek. Vseh osem ekip je izpolnilo pričakovanja, čeprav je moška članska ekipa neuspešno nastopila na kvalifikacijah za vstop v republiško ligo. Razveseljiv je velik napredek v množičnosti, saj se trenutno košarka zelo množično igra na vseh osnovnih šolah, pa tudi na srednjih prodira predvsem z dograditvijo telovadnice v ŽIC. Škoda, da gimnazija nima možnosti za trening košarke, saj bi bila tako množičnost še večja!

Pa se vrnimo k ekipam košarkarskega kluba Jesenice. Prvo moštvo – člani, je bil bilo najbolj neizkušeno moštvo slovenske košarkarske lige. Kar enajst tekem so izgubili za en koš, nato pa niso imeli sreče niti v kvalifikacijah, kjer so že dvakrat izgubili s točko razlike. Z vrnitvijo visokega Bunderla v matični klub pa je ekipa mnogo pridobila, saj je v prvem kolu srečanj za jugoslovanski pokal premagala drugoligaša Triglav iz Kranja in ima velike možnosti za dobro uvrstitev v tem tekmovanju. Iz pisarne KZS pa je prišlo neuradno obvestilo, da ekipa Jesenic ostane član prve slovenske lige, če se kranjski Triglav na kvalifikacijah obdrži v drugi zvezni ligi.

Prva ženska članska ekipa žanje izredne uspehe. Trenutno vodi v prvi republiški ligi, tako da je pred mladimi Jeseničankami velika priložnost, da se uvrstijo v prvo zvezno ligo. Upamo, da se ekipe iz Ljubljane ne bodo spustile v mešetarjenje in zvabljanje jeseniških igralk v Ljubljano. Seveda pa jih čaka še težko delo v jesenskem delu tekmovanja. S prizadevnostjo igralk in spodbujanjem gledalcev pa bi veliki cilj lahko dosegli!

Mladinke si delijo prvo mesto na Gorenjskem, ena ekipa kadetinj (vse članice prve ekipe) je osvojila sedmo mesto v državi na kadetskem prvenstvu. Druga kadetska ekipa pa se kali v gorenjski ligi. Mladinci in kadeti se borijo v regijskih tekmovanjih, oboji zasedajo sredine lestvic.

Da bi bila sezona še uspešnejša, pa so poskrbele starejše pionirke občine Jesenice, ki so na republiškem prvenstvu šolskih športnih društev premočno osvojile prvo mesto. Prav ta reprezentanca občine je osvojila kar tri prva mesta na vseh stopnjah tekmovanj in tako dokazala, kako velike sadove lahko prinese sodelovanje šolskih športnih društev z nekim klubom.

Da pa delo v košarkarskem klubu čez počitnice ni zamrlo, je povsem logičen zaključek, saj mnogi mladi košarkarji in košarkarice trenirajo sami. Trenerji kluba pripravljajo načrt razvoja košarke v občini Jesenice do leta 1980. Trener članske ekipe Marko Božič pripravlja vrsto predavanj za trenerje in voditelje košarke iz občine Jesenice, ki se bodo pričela takoj po počitnicah. Nanje bodo povabili tudi vse vodje ekip v rekreacijski TRIM ligi in vse, ki bi se radi ukvarjali rekreacijsko s košarko.

Sodelovanje s ŠŠD se bo letos še poglobilo, vse šole pa bodo imele na razpolago mentorje v klubu. Tudi za delo košarkarskih sekcij ŠŠD se pripravlja enoten koncept treningov.

Novost so tudi kolegiji trenerjev, ki bodo predvidoma vsak ponedeljek, na katerih bodo izmenjavali mnenja in izkušnje in se na ta način strokovno izpopolnjevali.

Košarkarski klub Jesenice tako delovno preživlja počitnice, v jesenskem delu tekmovanja pa bodo vse ekipe primerno pripravljene na nove napore, hkrati pa se bo množičnost še povečala, kar je eden izmed poglavitnih ciljev kluba.

B.r.

TABORILI SMO

Mladinski odsek planinskega društva Javornik – Koroška Bela je organiziral štiridnevni tabor mladih planincev v Krmi, ki smo ga se ga udeležili v velikem številu. V soboto, 25. junija, zjutraj smo se zbrali pred osnovno šolo na Koroški Beli, naložili prtljago na osebne avtomobile, sami pa smo se z avtobusom odpeljali do Mojstrane. Od tam naprej smo nadaljevali pot peš do doline Krme. Vreme je bilo primerno za hojo in tako smo po dve in polurni hoji prišli do Kovinarske koče, ki je bila naš cilj.

Komaj pa smo poiskali svoje nahrbtnike in se preoblekli, nas je ploha prepodila v kočo. Toda kmalu je dež prenehal in začeli smo se poditi po pašniku. Ob 13. uri smo odšli na kosilo, zatem smo imeli še nekaj prostega časa, potem pa predavanje o orientaciji.

Najprej je bila na vrsti teorija, zatem pa praktični del. Tako smo se naučili ravnati s kompasom, zemljevidi, določili sever v naravi: po snegu, štorih, gostoti vej na drevesu in po rastlinju, ocenjevati nadmorsko višino, naučili pa smo se tudi prepoznavati optične prevare.

Nato je sledilo tekmovanje, ki pa ga je spet prekinil dež in z orientacijo smo morali končati. Dež je pojenjal in do večera smo se igrali z žogo. Po večerji smo se zabavali v koči, peli smo in kaj kmalu je bila ura deset in odšli smo spat.

Prvo noč smo slabo spali, zato smo bili naslednje jutro neprespani in utrujeni. Po zajtrku smo odšli na izlet v dolino Kot. Polovico poti smo prehodili po tisti poti, ki pelje v Krmo, a kmalu smo zavili proti Kotu. Cesta se je vila po gozdu in zato nismo čutili sonca, bila je prijetna hoja in kar hitro smo prišli do konca doline, kjer smo se ustavili in pomalicali. Na poti nazaj nas je zopet močil dež, zato smo komaj čakali, da spet pridemo pod streho Kovinarske koče. Popoldanskemu počitku je sledilo predavanje iz prve pomoči. Seznanili smo se, kaj je prva pomoč, naučili smo se imobilizirati in zavezovati rane. Po predavanju smo se razvedrili, potem pa nadaljevali s praktičnimi vajami prve pomoči.

Naslednji dan, to je v ponedeljek in torek smo bili namenjeni v Staničev dom pod Triglavom, vendar nam je te načrte spet prekrižal dež. Že na vse zgodaj zjutraj nas je zbudilo enolično kapljanje dežja po strehi, spogledali smo se in sprevideli, da z izletom ne bo nič. A kakor nalašč je po zajtrku posijalo sonce in sklenili smo, da se bomo odpravili na bližnji plaz in se naučili veščin na snegu. Po kosilu smo imeli do večera prosto in izkoristili smo ga za postavljanje šotorov in igranje nogometa. Zvečer smo sklenili, da gremo spat, da bi bili spočiti za naslednjo turo.

Tokrat nam je bilo vreme naklonjeno in zgodaj zjutraj smo odšli proti dolini Zgornje Krme, kjer smo se odcepili na pot, ki pelje proti Bohinjskim vratom. Tu smo se navezali, kajti bilo je strmo in še veliko snega. Vodnici sta zato sklenili, da se bodo do Vodnikove koče povzpeli le najbolj izkušeni, ostali pa bodo počakali v koči. Majhna skupina se je nato odpravila in v pol ure prišla do cilja. Tu smo požigosali planinske izkaznice in razglednice, nato pa se hitro vrnili k čakajočim. Ko smo dospeli do njih, smo se skupaj vračali nazaj proti Krmi. Na cesti nas je že čakalo nekaj staršev, ki so nas odpeljali do Kovinarske koče, kjer smo kosili, nato pa so nas odpeljali domov.

Bil je to naš prvi tabor. Želimo si jih še, saj smo se naučili prve pomoči, orientacije, veščin na snegu in opravili smo dva lepa izleta. Bili smo zadovoljni. Moramo pa se tudi zahvaliti vodnicam Jožici in Marjani, saj sta nesebično žrtvovali svoj prosti čas, da lahko mi mladi hodimo v hribe in spoznavamo naše lepe gore.

Tomaž Beg

TURNIR ZA MEMORIAL ANTONA GASERJA

V nedeljo, 10. julija, je bil na balinišču na Hrušici tradicionalni balinarski turnir za memorial Antona Gaserja. TVD Partizan Hrušica ga je organiziralo v počastitev krajevnega praznika ter letošnjih Titovih in partijskih jubilejev. Nastopile so tri ekipe balinarjev z Jesenic in Hrušice. Po precej zanimivem tekmovanju je prvo mesto osvojila ekipa balinarskega kluba Jesenice, ki je prejela tudi prehodni pokal.

REZULTATI:

1. Balinarski klub Jesenice (Pavlič, Dornik, Pančur, Koritnik), 2. Gradis Jesenice (Čelik, Pregelj, Mokric, Eleršič) 3. Hrušica (Palčič, Mur, Klinar, Marinkovski).

J. R.

PLAVANJE

HANŽKOV MEMORIAL

Preteklo soboto, 9. julija, so se na letnem kopališču na Jesenicah zbrali tekmovalci plavalnih klubov Triglav Kranj, Radovljice in Jesenic. Tekmovanje je priredil PK Jesenice v spomin na tragično preminulega Draga Hanžka, ki se je smrtno ponesrečil lansko leto v prometni nesreči.

Uvodni govor je imel Jakob Medja, ki je v kratkih besedah orisal tekmovalno pot Draga in njegovo kasnejšo delo kot trenerja plavalnega kluba. Drago se je kot trener plavalnega kluba prizadeval, da bi iz mladega rodu ustvaril dobre tekmovalce, predvsem pa dobre tovariše, kakršen je bil on sam.

Spomin na Draga smo počastili z minutnim molkom, na grob pa smo položili šopek rož.

REZULTATI TEKMOVANJA:

50 m prsno pionirji: Simon Šolar – Triglav – 0,46,0, 2. Bojan Bešter – Triglav – 0,49,4, 3. Marko Brinovec – Triglav – 0,51,4, 7. Jernej Rihtaršič – Jesenice – 1,20,0.

50 m prsno pionirke: 1. Zdenka Maček – Rad. – 0,50,6, 2. Marjetka Mohorič – Triglav – 0,53,2, 3. Barbka Štangl – Triglav – 0,58,3, 4. Brigita Frbežar – 1,01,0, 5. Marjana Polka – 1,01,2, 6. Mateja Faletič – 1,01,4 – vse Jesenice.

100 m hrbtno pionirji: 1. Gorazd Rus – Triglav – 1,25,2, 2. Aran Jocič – Triglav – 1,25,3, 3. Sandi Jerman – Triglav – 1,37,2, 4. Beno Medič – 1,40,4, 5. Franc Koren – 1,47,7, 6. Blaž Vavpotič – 1,53,3, 8. Tadej Pfajfar – 2,15,0 – vsi Jesenice.

100 m hrbtno pionirke: 1. Alenka Bertoncelj – Triglav – 1,31,2, 4. Kristina Frbežar – 2,02,6, 5. Biserka Tomazin – 2,19,0, 7. Alenka Grozde – 2,41,2 – vse Jesenice.

50 m hrbtno pionirji: 1. Bojan Bešeter – 0,43,0, 2. Simon Šolar – 0,45,0, 3. Marko Brinovec – 0,47,2 – vsi Triglav Kranj.

50 m hrbtno pionirke: 1. Marjetka Mohorič – 0,50,2, 2. Barbka Štangl – 0,50,4 – obe Triglav Kranj.

100 m prsno pionirji: 1. Aran Jocič – Triglav – 1,26,0, 2. Franc Koren – 1,29,0, 3. Beno Medič – 1,38,6, 4. Tadej Pfajfar – 1,41,4, 9. Blaž Vavpotič – 2,21,6 – vsi Jesenice.

100 m prsno pionirke: 1. Alenka Bertoncelj – Triglav – 1,36,4, 2. Marjetka Bičev – 1,49,8, 3. Janja Antonič – 1,52,0, 4. Melita Hribar – 1,57,1 – vse Jesenice.

50 m kravl pionirke: 1. Zdenka Maček – Radovljica – 0,42,9, 2. Barbka Štangl – Triglav – 0,50,0, 3. Marjetka Moborič – Triglav – 0,53,3.

50 m kravl pionirji: 1. Bojan Bešter – 0,36,1, 2. Marko Brinovec – 0,37,1, 3. Simon Šolar – 0,38,0 – vsi Triglav Kranj.

100 m kravl pionirji: 1. Gorazd Rus – Triglav – 1,14,1, 4. Beno Medič – 1,28,0, 8. Franc Koren – 1,37,7, 9. Franc Vavpotič – 1,39,4, 11. Tadej Pfajfar – 1,46,5 – vsi Jesenice.

100 m kravl pionirke: 1. Alenka Bertoncelj – Triglav – 1,18,0, 2. Jelka Pretnar – Radovljica – 1,40,7, 3. Tatjana Pretnar – Radovljica – 2,00,0.

Memorialna disciplina je bila 100 m prsno pionirji. V tej disciplini je zmagal Aran Jocič (Triglav Kranj) v času 1,26,0 in s tem dobil pokal v trajno last. Za prva tri mesta v vsaki disciplini pa so bile podeljene tudi diplome.

Prireditev je lepo uspela in prizadevali si bomo, da bo tekmovanje prihodnja leta tradicionalno in s še večjo udeležbo.

Rado Tolar

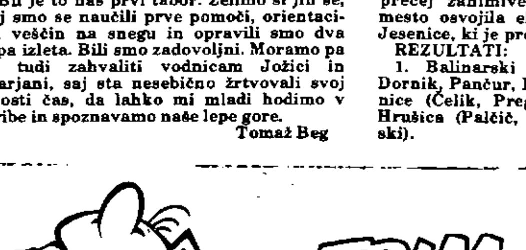

ŠIMENC ČETRTI NA DRŽAVNEM PRVENSTVU V JADRALNEM LETENJU

Pred tednom dni se je končalo 22. državno prvenstvo v jadralnem letenju. Organizacija je bila zaupana aero-klubu Zrenjanin. Med štirinajstimi tekmovalci jih je bilo iz SR Slovenije kar štirinajst. Alpski letalski center iz Lesc sta zastopala Miha Thaler in Ivo Šimenc. Thaler je letel na novem letalu ST-JANTAR poljske proizvodnje, ki spada med najboljše tipe letal standardnega razreda na svetu. Kljub dobremu letalu Thaler ni imel posebne prednosti, ker letala ni poznal. V Lescah je namreč poletelo le nekaj dni pred začetkom državnega prvenstva. Brez dobre trenaže pa je težko izkoristiti vse prednosti takega letala. Šimenc je tekmoval z letalom ST – CIRRUS, na katerem je preletel že veliko ur in kilometrov. Imel je tudi solidno trenažo s preletenimi štiri tisoč kilometri v letošnji sezoni.

Organizatorjem je uspelo spraviti pod streho sedem veljavnih tekmovalnih dni. V tem letnem času je vreme v Vojvodini zelo ugodno za jadranje. Zato smo pričakovali, da bodo discipline kvalitetnejše kot na slovenskem prvenstvu, ki je bilo meseca maja v Lescah. Žal se to ni zgodilo. Najdaljša disciplina je merila 280 km, in celo štiri so bile krajše od 200 km. Da tekmovalci niso leteli trikotnika 300 km, je prav gotovo velika napaka organizatorjev. Ta disciplina je namreč eden od pogojev za osvajanje diamantne značke. Na splošno pa je organizacija precej šepala, zaradi česa je bilo veliko vroče krvi.

Državni prvak je postal domačin iz Zrenjanina Franc Živa, ki je to lovoriko osvojil tudi lansko leto. Vendar je letos prvaka odločila tekmovalna komisija za zeleno mizo, ko je šele po končani četrti disciplini in po šestih dneh tekmovanja diskvalificirala ljubljanskega tekmovalca Berčiča, ki je po štirih disciplinah močno vodil. Vzrok je bilo nepravilno preletanje obratne točke v prvi tekmovalni disciplini, v kateri je Berčič zmagal in bi za priznano zmago prejel 1.000 točk. To je sicer možno in če se je to zgodilo, bi morala tekmovalna komisija tekmovalca diskvalificirati že prvi dan, ne pa ob koncu tekmovanja, ko je kazalo, da bo le-ta državni prvak.

Leščana sta pričela različno. Thaler je bil po dveh dneh tretji, v naslednji disciplini pa je sedel na njivo le nekaj kilometrov od letališča in prejel za težak kiks samo 68 točk od tisoč možnih. V naslednjih dneh je tekmoval zelo solidno in ob koncu pristal na sedmem mestu. Šimenc pa je prvi dan prejel samo 200 točk, ker ni priletel do cilja. V nadaljevanju je bil med najbolj borbenimi in se je ob koncu uvrstil na četrto mesto. S tem si je pridobil tudi prve reprezentančne točke. Od sedmih tekmovalnih disciplin je bil Šimenc zmagovalec v treb, dvakrat je zmagal Peperko (AK Celje), enkrat Gatolin (BGD) in enkrat končni zmagovalec Franc.

Prijetno presenečenje prvenstva je bil mladi Mariborčan Benčič, ki je pričel tekmovati šele letos in je na tem prvenstvu postal vice šampion. Isto velja tudi za uvrstitev Šimenca.

Oba sta še mladinca in izredno perspektivna.

REZULTATI: 1. Franc Živa (Zrenjanin) 6540 točk, 2. Borut Benčič (Maribor) 6034 točk, 3. Miodrag Gatolin (Beograd) 5990 točk, 4. Ivo Šimenc (Lesce) 5951 točk, 5. Make Berčič (Ljubljana) 5700 točk, 6. Franc Peperko (Celje) 5650 točk, 7. Miha Thaler (Lesce) 5413 točk itd.

M. L.

GOSTOVANJE NAŠIH ROJAKOV IZ KANADE

V nedeljo, 3. julija, smo na Jesenicah gostili moško in žensko odbojkarsko ekipo slovenskega športnega društva Toronto iz Kanade. Ti so se med daljšim gostovanjem po Sloveniji ustavili tudi na Jesenicah in se pomerili z domačima ekipama.

Gostje, tako ženske kot moški, so se predstavili z dokaj kvalitetnima ekipama, ki poznata vse osnovne elemente dobre odbojke. Pri tem je treba poudariti njihovo izjemno borbenost, čut za kolektivno igro, prijateljstvo in homogenost, ki sta vladali v njihovih ekipah, ter zavidanja vredno zagnanost za odbojko.

Rezultata tekem (obe sta se končali z rezultatom 2:0 za domačine) tokrat sploh nista toliko pomembna. Pomembnejše je utrjevanje prijateljskih vezi z našimi rojaki iz tujine, pomembnejše je, da so naši rojaki še enkrat spoznali gostoljubje in vse vrednote svoje prave domovine in da so se med nami kar najprijetneje počutili.

Gostovanje na Jesenicah je organizirala ZTKO Jesenice, tekmi pa sta sodila Bajt in Prešern.

Ob koncu le še to: želimo si še več takih in podobnih srečanj!

Boj

NAMIZNI TENIS IN KROS NA HRUŠICI

TVD Partizan je v počastitev krajevnega praznika organiziralo tudi tekmovanje v namiznem tenisu in kros za vse kategorije. V namiznem tenisu je nastopilo trideset pionirjev in članov, na krosu pa prav toliko cicibanov, pionirjev, mladincev in članov. Najboljši so za udeležbo prejeli diplome.

REZULTATI:

Namizni tenis: pionirji – 1. Boštjan Klinar, 2. Borut Slivnik, 3. Daniel Tutič;

člani – 1. Drago Geršak, 2. Bojan Babnik, 3. Boštjan Klinar.

KROS: Cicibani – 1. Marko Drešček, 2. Primož Glavič, 3. Egidij Glavič;

pionirji – 1. Nijas Čamdić, 2. Robert Poliček, 3. Slavko Drešček;

starejši pionirji – 1.–2. Boštjan Klinar in Igor Kobentar;

mladinci – 1. Suzana Tomazin, 2. Ivica Malapka, 3. Bojan Ličof;

člani – 1. Tone Troha, 2. Jože Kobentar, 3. Andrej Marinčič.

J. R.

PRVI TRENING SMUČARJEV

Pretekli teden so se na plazu pod Prisojnikom zbrali pionirski smučarski reprezentanti na prvem letošnjem treningu. Trening, ki ga vodita trenerja Jesenic Janez Šmitek in Janko Pirc, sodi v okvir letošnjih priprav naših pionirjev na novo sezono. Temu treningu bo sledil štiridnevni v avgustu na Ledinah pri Češki koči, v oktobru, osemdnevni v Schnalstalu na južnem Tirolskem, v novembru v Schladmingu (Avstrija), v decembru pa ob ugodnih snežnih razmerah v Kranjski gori. Skupno bodo priprave naših najboljših pionirjev trajale 26 dni, seveda pa se bodo vzporedno pripravljali intenzivno še po matičnih klubih.

Na osnovi lanskoletnih rezultatov je bila določena tudi letošnja reprezentančna pionirska vrsta, v kateri imamo Jeseničani najbolj številno zastopstvo med vsemi slovenskimi klubi. Jesenice imajo v tej vrsti devet pionirjev, Alpetour iz Škofje Loke in Olimpija pa pet, Novinar štiri in Triglav ter Branik po enega. Po izredno lepih uspehih, ki so jih dosegli naši najmlajši v preteklem letu v mednarodni areni, saj so posegali v Monte Boldonu celo po medaljah, je smučarska zveza v letošnji sezoni omogočila našim najmlajšim še bolj temeljite priprave, skrb za najmlajše pa nam je lahko zagotovilo, da bomo v bodočnosti lahko še imeli tekmovalce, kot sta Križaj in Strel.

V izbrani reprezentančni vrsti so naslednji jeseniški pionirji in pionirke: starejši pionirji: Matej Oblak, Matjaž Presterel, Saša Vesek in Barbara Benedičič; mlajši pionirji: Matjaž Naglič, Blaž Ravnik, Jani Pirc, Robi Žan in Barbara Kunc. Poleg teh pionirjev pa sta v izbrani vrsti tudi že dva mladinca in to Grega Benedik in Aleš Podrekar.
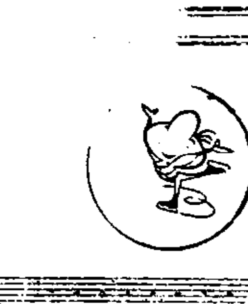
bef